NUL II. No. 1. — 8 IANUARIE 1928 **24 Pagini** PREŢUL 8 LEI

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AŞA CUM LE VEDEM CU OCHII) ILUSTRATĂ

ABONAMENTE: Pe un an 350 lei; pe ½ an 180 lei; pe 3 luni 100 lei.

APARE TOTDEAUNA DUMINECA
Editor şi Redactor: J. B. SIMA

Redacţia şi Administraţia: Cluj, Str. Regina Maria, 36.

A murit Valeriu Branisce

La 1 Ianuarie, s'a stins din viaţă, la Lugoj, Valeriu Branisce, omul de care e legată întreaga epocă politică a Ardealului. Moartea sa înseamnă un tribut, pe care apostolul românismului

îl plăteşte pe altarul naţiunei. El moare la 59 de ani, pentru că temniţele ungureşti, dacă n'au putut să-i înfrângă patriotismul, i-au slăbit trupul.

Iarnă grea în Italia

Iarnă grea. Anul acesta ninge şi în Italia. Italienii şi palmierii îngheaţă de frig, pentrucă prin acele locuri, unde în iarna asta se simte frigul, nu se cunoaşte alt mod de încălzire, decât soarele.

Predarea Premiului Nobel

La Stokholm, a avut loc serbarea predării premiului Nobel, în prezenţa regelui Suediei.

„REALITATEA ILUSTRATĂ“
revistă săptămânală
—o—
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj
Telefon 4-46
—o—
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Pentru București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63-92
—o—
PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pe un an întreg . . . Lei 350
Pe o jumătate de an . . „ 180
Pe trei luni . . . . . „ 100
—o—
PENTRU STRĂINĂTATE:
Pentru America $5
Jugoslavia și Cehoslovacia . lei 500
—o—
Editor și Director: J. B. SIMA
Secretar de redacție: N. Constantin

Ce este democrația?

DEMOCRAȚIA“ e un cuvânt întrebuințat de foarte mulți, înțeles de mai puțini, dătător de nădejde pentru unii, subversiv și blestemat, pentru alții. In vremea noastră, cuvântul acesta formează subiect de discuție, nu numai pentru acei cari ar avea dreptul să-l pronunțe, dar și pentru dușmanii democrației, acei pentru cari noțiunea singură a cuvântului produce groază. La noi în țară, fiecare partid politic și mai toți politicianii de oarecare importanță se simt datori să se proclame „democrați“ și să vorbiască despre democratismul lor.

Experiența guvernărilor din trecut a dovedit însă că mai toți acești „democrați“ sunt de fapt ipocriți și comportarea lor este, cu totul nedemocratică.

Nu intră în cadrul revistei noastre să facem proces partidelor politice, sau să apreciem cât e de mare sau de adevărat democratismul fiecăruia dintre ele. Vrem numai, în acest articol, să relevăm o întâmplare, care să arate, pe înțelesul tuturor, ce înseamnă democratism.

Intâmplarea, care să poată defini această noțiune, de bună seamă, că nu se putea petrece la noi, s'a petrecut în marea republică a Americei.

Trebuie să informăm mai întâi pe cititori că, în luna Decemvrie 1927, s'a deschis Parlamentul american și că — după cum se întâmplă în orice țară — cu acest prilej, capul Statului, presedintele Coolidge, a rostit un dicurs răsunător, un discurs la fel cu acele care se țin în toate statele, la asemenea prilejuri. In discursul său, Președintele celei mai mândre națiuni de pe pământ a anunțat, plin de îngâmfare, că un val de prosperitate s'a abătut asupra Americei și că acest val va rămânea permanent. Discursul, bineînțeles, a fost răspândit și publicat în toate gazetele.

Domnul W. W. Busick, directorul ziarului American ATLAS, din Passadena (California) a scris și a trimis președintelui Coolidge — în legătură cu discursul pe care acesta îl pronunțase — următoarea epistolă:

Domnule Președinte:

„Nu de multă vreme, în orașul nostru, domnule Președinte, s'au întâmplat trei omoruri, s'au furat două automobile și la uzina de apă o bombă, așezată de răufăcători, a explodat, pricinuind pagube imense.

„Deoarece statul nostru întreține vase de războiu în China și în Statul Nicaragua, menite să protejeze viața și proprietatea americanilor, eu cer ca un număr oarecare, din aceste vase de războiu, să vină să ancoreze în Pasadena (Pasadena se află pe coasta Pacificului N. R.) pentru că și aici au de apărat viața și proprietatea americanilor.

Societatea „Standard Oil Company“ are mai multe birouri în orașul nostru, precum și un depozit general, așa încât vasele de războiu ar avea ce apăra și totodată s'ar simți mai bine, acasă la dânsele.

„In altă ordine de idei, școalele din Los Angeles sunt nevoite se hrăniască trei mii de copii, cari altminteri ar muri de foame. Te rog Domnule Președinte, dacă ai bunătatea, să trimiți un număr de exemplare din discursul ținut în fața Parlamentului, prin care d-ta anunțai țării că agricultorii noștrii au produs mai mult decât este în stare națiunea să consume. Mă voiu îngrij ca acetse foi, din discursul d-tale, să fie distribuite celor 3000 de copii din Los Angeles, care nu au ce mânca.

„Și dacă nu e prea mult, te-aș mai ruga să-mi trimiți și un număr oarecare de exemplare cu discursul d-lui Mellon (Ministrul de Finanțe al Americei N. R.) prin care dânsul anuța că s'a abătut cel mai mare val de prosperitate asupra țării noastre. Broșurile cu discursul său aș voi să le distribui părinților celor trei mii de copii, părinți cari azi nu au cu ce-și hrăni odraslele. Și n'ar strica, de ai exemplare de prisos, din ambele discursuri, dacă ai binevoi să-mi trimiți câte trebuie și pentru cei 80 de mii de muncitori, fără lucru, din Los Angeles.

„Al D-tale care-ți dorește pentru o continuă prosperitate, eventual mai puțină hrană, dar mai multă flotă de războiu.“

Cu toată stima
(ss) **W. W. Bussick**
Directorul ziarului AMERICAN ATLAS.

De bună seamă că dacă d-l W. W. Bussick trăia la noi în țară și ar fi îndrăsnit să scrie o asemenea scrisoare, ori cărui „democrat“, când acesta întâmplător ar fi fost prim-ministru, — nici nu e vorba despre membrii Inaltei Regențe — imediat ar fi fost înhățat de detectivi, comisari regali, consilii de războiu, etc., și astăzi ar sta închis, la Jilava.

In America însă, d. Coolidge, în loc să trimită după d-l Bussick ca să-l închidă, Parlamentul a delegat doi inspectori, cari să cerceteze ce este adevărat din cele spuse de directorul ziarului American Allas și fără îndoială că se vor lua măsuri — nu împotriva d-lui Bussick — ci pentru îndreptarea stărilor denunțate.

Mai e nevoie sa definim ce se numește „democratism?“ Și mai au politicianii noștri, în mod sincer, curajul să se declare „democrați?“

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

IN sfârșit sărbătorile, cu întreg alaiul, cu toată veselia, cu toate obiceiurile frumoase românești, sunt pe sfârșite. Politicianii au avut destul timp de reculegere și destul prilej de a cugeta în liniște și în tihnă despre acțiunile ce au de întreprins în viitor.

Nădăjduim că unii, ori poate cei mai mulți, se vor fi gândit de sigur nu numai la propriile lor interese, ci și la interese de ordin general, la binele țării, la prosperarea ei și la viitorul poporului din care au ieșit și care în definitiv, oricât de banalizată ar fi lozinca, tot talpa țării este.

Oricât de negri sunt politicianii în toiul luptelor politice, ori cu câtă ură îi vedem polemizând în parlament, la întruniri, ori în presă, producând de multeori asupra auditorului, ori a marelui public cititor, o impresie detestabilă de dispreț, ori o vădită indignare din cauza trivialității în expresie, sau a mijloacelor puțin civilizate în luptele lor politice, totuși sfintele sărbători ale Nașterei Domnului au însemnat indiscutabil pentru partidele țării noastre, un armistițiu, în care spiritele extrem de agitate s'au liniștit pentru o clipă.

Acest armistițiu a produs o impresie foarte bună în toate păturile societății românești.

Ziarele politice și-au schimbat pentru a clipă tonul, s'au scris articole cu mai puțină otravă și cu mai multă evlavie.

Păcat că acest armistițiu aducător de liniște în țară, care a descrețit atâtea frunți îngrijorate de viitorul românismului și a uns cu balzamul nădejdilor atâtea inimi invorburate, va lua sfârșit prea repede în butul dorințelor tuturor oamenilor de bine.

Noui decepții vor urma și alți eroi politici vor fi scoși la iveală, din necunoscut de valurile vremii, ca să tulbure liniștea și bunnul mers al țării.

Noi am fost totdeauna adepții liniștei, ai bunei înțelegeri ș ce-am putea recomanda și în a nul acesta partidelor politice de cât bună înțelegere, luptă mână în mână pentru cauza obștească, pentru înălțarea țării noastre scumpe, care o cere toată inima românească dela un capăt la altul, dealungul și dealatul țării.

Nu suntem sceptici. Pesimismul este o boală, care devenită cronică te bagă în mormânt de viu.

Suntem optimiști și trecem cu încredere pest pragul noulu an. Fie ca anul de față să fie un an mai mănos și mai roditor pe toate tărâmurile.

*

MARE senzație a produs timpul din urmă declar țiile d-lui Maniu făcute ziarul francez: „Le Petit Parisien“, d clarații cam răsboinice atât adresa liberalilor cât și la adr sa înaltei Regențe și cari se ba cap în cap cu actuala situați din statul nostru constituționa Aceste declarații au fost comen tate în fel și fel de chipuri și nu sunt puține ziarele cari l-au acu zat de-adreptul de antidinasticism.

D. Maniu a desmințit aceste declarații, susținând că a fos greșit înțeles de redactorul ziarului și astfel incidentul pare închis pentru moment.

*

PRESA străină vorbește de pre sute de arestări, c s'ar fi făcut în Franța, în leg tură cu un complot autonom din Alsacia, descoperit la tim grație vigilenței autorității franceze.

Astfel ziarele „Le Matin“ „Petit Parisien“ scriu că poliț din Strassbourg este în poses unui important document secr prin care se prevedea crear unei organizațiuni militare a tonome.

Autonomiștii aveau intenția proclame o republică indepe dentă. Lista viitorului guvern r publican fusese stabilită. No arestări vor urma în curând.

*

SECRETARUL general al I gii Națiunilor a examina de curând, proectul despre crea rea unei uriașe biblioteci mon diale, care ar avea să cuprindă toate operile necesare studiulu vieții internaționale moderne.

E în discuție constituirea unu comitet compus numai din biblio tecari cari vor avea menirea stabili liniile esențiale ale vii toarei biblioteci, pentru ca aceasta să poată corespunde tuturor memoriilor intelectualilor interesați în cercetările internaționale.

Moartea cu Viaţa după dânsa

UN PROFESOR englez, Haslitt, a scris o carte intitulată „FRICA DE MOARTE." Această carte din păcate, n'a fost tradusă în limba noastră. Ideile din articolul de faţă sunt luate din cartea profesorului englez.

MOARTEA este DATORIA noastră cea mai SIGURĂ, este POLIŢA care nu se poate PRELUNGI, la SCADENŢĂ. Toţi puternicii de ieri şi de azi, cei cari au condus naţiuni, cei cari au prefăcut popoare şi au schimbat înfăţişarea lumii, cei care au dărâmat aşezăminte financiare sau morale, rămân MICI şi NEPUTINCIOŞI, în faţa morţii. Nu există posibilitate de amânare, nu există mijloc de a te ascunde dinaintea ei, nu există iertare, chip de a o îndupleca.

Dincolo de groapă este numai întuneric. Mulţi se mângâie cu nădejdea că de cealaltă parte a mormântului este lumină, speranţă, iertare pentru greşalele făcute, odihnă pentru cei obosiţi, răsplată pentru durerile îndurate, sau putinţa a încerca iar.

* * *

Haslitt îşi începe cartea sa cu o citaţie din Shaekespeare: „VIAŢA NOASTRĂ ESTE ÎNCONJURATĂ DE SOMN."

Shaekespeare spunea: „Nu suntem decât o materie din care se formează visurile." Dar pentru ca cineva să ţină seama de visuri, ele trebuie să fie serioase.

Filozoful Halsitt îşi pune această întrebare: „Dece să ne pese atât de faptul că într'o bună zi nu vom mai fi, când oricând înainte, noi n'am existat?" Şi mai departe: „Socot că cea mai bună cură împotriva fricii de moarte, este aceea de a ne gândi că viaţa are un început, după cum are un sfârşit. A fost un timp când noi n'am existat: de aceasta nu ne pasă — atunci pentru ce să ne intereseze că nu vom mai fi, după încetarea existenţei? Nu am nici o dorinţă — spune dânsul — de a fi trăit acum o sută de ani, sau în timpul domniei Reginei Maria Antoinetta. Dece să fiu mai îndurerat că nu voiu exista peste o sută de ani, în domnia nu ştiu cui?"

> **Moartea, căreia îi urmează viaţa, este de sigur un subiect optimist. De când există lumea au murit milioane şi milioane de oameni şi totuşi pământul nu s'a despopulat: ci dinpotrivă.**
>
> **In timp ce moartea coseşte, naşterile umplu golul format.**
>
> **Aminteşte-ţi în totdeauna, în tot cursul vieţii tale, că omenirea se interesează de tine doar atâta vreme cât eşti viu.**

CARLYLE spune: „In definitiv, ce înseamnă altceva, moartea apropiată nostru, decât plecarea lui cu o oră mai de grabă, în călătoria, pe care cu toţii, odată şi odată va TREBUI S'O FACEM?"

Nu-şi are rostul teama de un lucru pe care oricum nu-l putem înconjura.

„Fiecare clipă din viaţă, înseamnă un pas către moarte" a spus CORNEILLE, un poet francez. Şi bazaţi pe acest adevăr, în această pagină am îndemnat semenii să-şi folosiască viaţa, în direcţiuni cât mai utile, să-şi exploateze capacităţile, energiile şi talentul de care dispun. Fiecare pas pe care-l facem în viaţă, ne apropie de moarte. Trebuie să ne gândim bine la aceasta şi să utilizăm timpul pe care-l petrecem aci.

Sunt foarte mulţi, acei care în moment când se găsesc faţă în faţă cu moartea, care le întinde poliţa fără amânare, se gândesc asupra trecutului şi sunt nevoiţi să-şi facă reproşuri că în viaţa lor n'au fost în stare să isprăviască ce au voit, că n'au fost destul de energici, că n'au dat destulă importanţă virtuţilor de care au dispus. E zadarnic însă această părere de rău târzie, nimic nu se mai poate repara.

* * *

DIOGENE spunea: „Despre morţi să vorbeşti numai bine." Din punct de vedere practic, nu are nici o însemnătate faptul, pentru Tine, cum se va vorbi după moarte. Dacă ai fost virtuos, dacă ai fost energic, dacă ţi-ai câştigat nume, dacă ţi-ai adunat averi, ALŢII vor trage foloasele lor, iar nu tu. După moarte pentru tine toate vor fi la fel. Căci nu degeaba Eminescu a spus: „Nu de moarte mă cutremur, ci de VEŞNICIA ei." Prin aceste fraze Eminescu exprimă un adevăr pe care îl simţim cu toţii. Omul este în stare să îndure orice câtă vreme ştie că lucrul va avea un sfârşit. El e cuprins de spaimă însă în faţa necunoscutului etern.

Rostul articolului de faţă nu este să facă metafizică, adecă ipoteze asupra celor ce sunt dincolo de mormânt. Pe noi ne priveşte numai viaţa de dincoace şi chipul în care ne vom putea înfăţişa în faţa MORTEI celei hâde, când va veni cu COASA ei. Cu drept cuvânt spune W. NEMOROVICI-DANCENCO: „Cel ce moare fără groază de moarte, câştigă cea mai mare victorie asupra lui însăşi. Şi cine moare fără groază de moarte?"

Răspunsul e limpede: acela care în viaţă a ştiut să se folosiască de însuşirile sale, pentru binele său şi al mulţimii; acela care a făcut tot ce putea face cât a trăit, acela poate muri cu conştiinţa împăcată. Leneşul, veşnicul chefliu, cel care nu şi-a făcut datoria, cel care şi-a râs de sine şi de alţii, moare asemenea osânduitului, cuprins de remuşcări care-l chinuie mai ales în faţa datoriei care trebuie plătită.

Vorbind despre aceştia, Shaekespeare spunea: „Mişelul moare de mai multe ori înainte de moarte, pe când cei curajioşi simt moartea numai odată." Iar o altă maximă spune: „Plânge pe acel ce sufere, şi nu pe cel care moare. Invidia, patima şi mizantropia grăbesc moartea. Noul născut se aseamănă cu o corabie care PLEACĂ, iar cel care moare cu aceea corabie care SOSEŞTE la ţărm." Caută să ajungi la ţărm cu catarturile întregi, cu pânzele în bună stare şi după o călătorie fructuoasă.

* * *

Haslitt întreabă: „De ce să te îngrijoreze viaţa sau moartea? Cei mai mulţi oameni după moarte sunt uitaţi de lume. Bogaţi, nobili de rang, politiciani cu o influenţă mare sunt acoperiţi curând de pulberea uitării. Memoria, chiar a celor mai mari oameni de abea dacă mai trăieşte câteva luni." Guvernanţi cari erau groaza unei ţări, sau cari formau subiecte de discuţie nenumărate, câteva luni după moarte sunt uitaţi. Intr'o vreme Wilson a fost proclamat Messia Europei, pentru ca mai apoi de abea istoria să-şi amintească de el.

Mulţi se tem de moarte numai pentru că ar voi să termine mai întâi ce au de făcut pe acest pământ. Teama nu îi ajută însă la nimic, numai munca până în ultima clipă poate satisface conştiinţa. Alţii îşi motivează teama cu grija pe care o au pentru omenirea rămasă fără de ei. Compătimirea aceasta e ridicolă. Fiecare om trebuie să fie în stare să se îngrijească de sine şi cel care nu poate face acest lucru, înseamnă că nu vrea să muncească. A fost o vreme când nu eram pe

pământ, şi cu toate acestea lumea n'a încetat de a fi, chiar fără noi, şi tot astfel va putea continua, fără noi şi după moarte.

La ce bun să ne îngrijim de cele ce se vor întâmpla, când noi vom trece la odihna vecinică?

* * *

După părerea filozofului Haslitt, a trăi PREA MULT chiar este o vanitate. Dânsul spune: „Sunt unii cărora le-ar plăcea să trăiască încă 250 de ani — spun dânşii — spre a vedea dacă Europa va deveni Statele Unite, sau dacă China se va civiliza complect sau America va înnebuni de prosperitate." Noi credem că şi mai mulţi sunt acei care ar voi să trăiască până la infinit. Cu drept cuvânt Anatole France spune despre aceştia: „Cei mai mulţi dintre noi NU ŞTIM CE SĂ FACEM CU VIAŢA ACEASTA, aşa SCURTĂ, cum este, şi mai doriţi încă o viaţă care să nu se sfârşiască niciodată?" Viaţa aşa scurtă cum este, este suficientă, dar pentru ca dânsa să aibe valoare, trebuie să îndeplinească condiţiunile pe care le cere Klinger: „Spre a veţui, trebuie PUTERE şi CURAJ!" O viaţă fără putere şi fără curaj este moartea înainte de vreme. Nu e destul de a poseda însuşiri sau capacitate, este nevoie de putere şi curaj pentru ca viaţa aşa scurtă cum este să fie într'adevăr vie.

Schopenhauer scrie: „Viaţa clasei de sus nu o altceva decât o luptă continuă şi disperată împotriva PLICTISELII. Viaţa clasei de jos, e în continuă luptă cu NEVOILE. Clasa de mijolc, ZISĂ de AUR, e cea mai bună. Viaţa oscilează ca o pendulă între DURERI şi PLICTISEALĂ."

— Ia seama: In viaţă ai de jucat un rol de teatru pe care ţi-l hotărăşte directorul şi, fie că bucata e lungă, fie că e scurtă, trebuie să-l joci. Dacă-ţi dă rolul unui cerşetor, trebuie să execuţi caracterul rolului corespunzător, tot aşa, ca şi când ai săvârşi rolul de cerşetor, domnitor sau savant. Insărcinarea ta e una şi singură, şi anume, aceea de a executa rolul însă, nu stă în puterea ta.

— Boierul, negustorul, meseriaşul şi muncitorul, sunt toţi de aceeaş natură, născuţi cu aceleaşi înclinări şi expuşi aceloraşi influenţe. Desigur că-s născuţi în diferite poziţii sociale, dar numai de ei depinde, dacă îşi petrec viaţa într'un chip nobil sau mârşav.

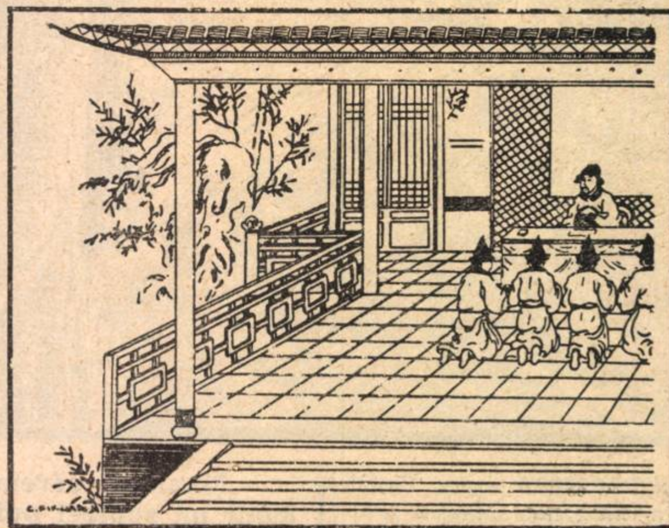
— In afacerile vieţii sau în întreprinderi, raţiunea nu valorează atât cât caracterul creierul nu atât cât inima, geniul nu atât cât stăpânirea de sine, cât răbdarea şi cumpătarea raţională.

— Ni ţi-e permis să uiţi că tinereţea se desvoltă mai bine în împrejurările cele modeste. Aici rămâne ea sănătoasă şi capabilă de a munci. Pionerii culturii omenirii, cu excepţii foarte rare, n'au crescut în palatele bogăţiei. Cea mai mare parte din ei a trăit în condiţiuni foarte modeste, adesea chiar în sărăcie. Consultaţi numai biografia oamenilor mari. Numai în luptă cu viaţa s'a desvoltat puterea şi capacitatea lor de rezistenţă.

Anul nou în imperiul ceresc

Chinezii, în anul 1911, odată cu schimbarea formei de stat, în republică, au adoptat şi Calendarul Gregorian. Poporul însă continuă să sărbătorească anul nou, după Calendarul vechiu, cu care este obişnuit.

Anul nou este cea mai mare sărbătoare populară, la ei, şi cade către sfârşitul lunei Ianuarie, până la începutul lunei Februarie, după timpu nostru. In anul acesta la 23 Ianuarie. Sărbătoarea ţine 4 săptămâni: dela 20 Ianuarie până la 19 Februarie. In acest timp fiecare zi are o însemnare deosebită. Astfel la 23 „Zeul Vetrei" pleacă la cer şi dă raport Atotputernicului, despre purtarea familiei în cursul anului. Zeul Vetrei are locul său orânduit, într'o scobitură deasupra vetrei. De ziua lui i se aduce vin şi mâncări dulci, ca jertfă, precum şi calul cu care urmează să se urce la cer. Şi acesta primeşte o mână de fân frumos mirositor şi apă proaspătă. Stăpânul casei invită pe mica zeitate, cu vorbe prietenoase să se împărtăşească din darurí, aşteaptă până când s'a săturat de mirosul jertfelor şi apoi îşi ia rămas bun. La această ceremonie, familia întreagă se aruncă în genunchi, în faţa zeului Vetrei şi-l roagă s'o ierte pentru toate neglijenţele şi supărările ce i-s'au putut aduce. Unii părinţi mai fricoşi îi ung gura cu miere, pentru ca dânsul în faţa tronului zeului celui mare să nu poată spune decât „cuvinte dulci". După aceasta chipul zeului, făcut din lemn şi mare de un cot, se arde. Câtă vreme focul aruncă flacări strălucitoare, toată familia rămâne în genunchi şi roagă pe spiritul protector al casei, pe bătrânul „Tien-Tsu-Lau-ye (Bunicul cerului) să nu povestească prea multe sau în orice caz, să raporteze numai lucruri bune şi să nu stârniască mânia bătrânului stăpân. Copii îşi împart dulceţurile, încă înainte ca cenuşa zeului Vetrii să se fi răcit. Câteva zile mai târziu, în schimbul câtorva lei, un alt zeu al vetrei, cumpărat în piaţă, ocupă locul celui vechiu, deasupra vetrei şi rămâne acolo până când în anul următor e tratat la fel cu predecesorul său.

Servitorii casei urează un an bun mandarinului.

Tatăl de famlie chinez, plin de teamă, unge gura zeului vetrei cu miere...

După cum am făgăduit cititorilor noştri şi după indicaţiunile lor „Realitatea Ilustrată" apare în format schimbat, cu 24 de pagini. Am îmbunătăţit hârtia, pe care sunt tipărite clişeele, am înfiinţat numeroase rubrice noui şi dacă în numărul de faţă n'am putut face toate reformele proectate, cititorii noştri să fie încredinţaţi că pe rând vom satisface toate cerinţele. Ne străduim ca „Realitatea Ilustrată" să devină revista pe care s'o aştepte şi s'o citească în fiecare săptămână, tot publicul, în care să găsiască lucruri interesante oricine, indiferent de vârstă şi categorie socială „Realitatea Ilustrată" va fi revista tuturor familiilor. In coloanele revistei vor fiinţa rubrici pentru modă, pentru medicină populară, pentru încurajarea talentelor literare, aşa încât împreună cu paginile existente, revista să însemne o adevărată enciclopedie.

Oameni cari au devenit celebrii în anul 1927

LINDBERGH
cel dintâi aviator care a trecut Oceanul fără escală.

GENNE TUNNEY
championul mondial de box.

CHAMBERLIN
care a sburat împreună cu Levine, din America până în Germania.

ALJEKIN
campion mondial al şahului

FERDINAND SCHULTZ
care a stabilit noul record în aviaţie

SEGRAVE
care a atins viteza de 330 km. pe oră cu automobilul

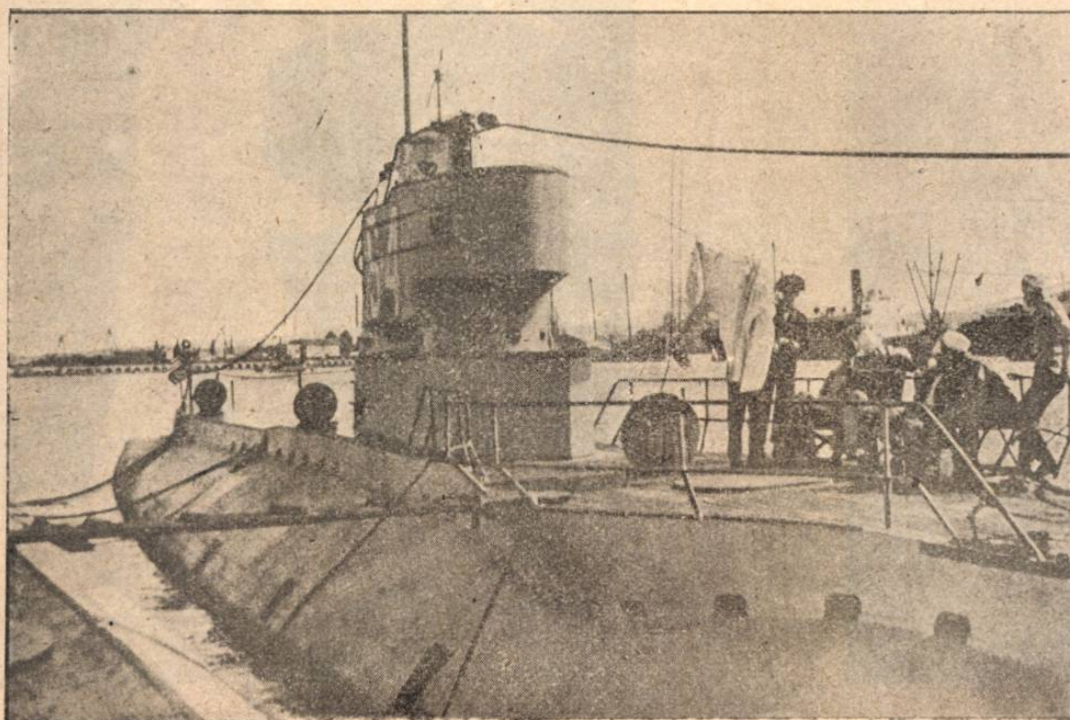

WOLDEMARAS
dictatorul Lituaniei.

MAX SCHMELING
championul de box al Europei.

Scufundarea unui Submarin

Submarinul american S. P. 4., care lovit fiind de un vas de războiu de coastă, a fost cufundat, împreună cu întreg echipagiul.

COSIMA WAGNER
văduva lui Richard Wagner, a împlinit la sfârşitul anului trecut 90 de ani

BINEINŢELES

„Există şi violonişti mai răi decât mine."

„De sigur, numai că aceia nu cântă niciodată."

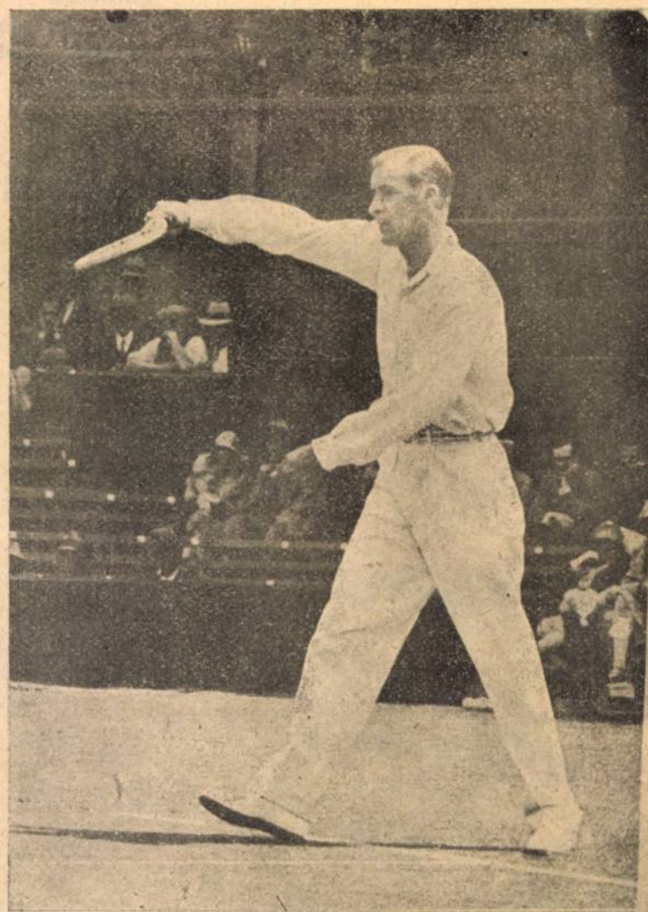
Ultima nenorocire de aviație din 1927. Mrs Grayson și Omdal pregătind avionul, înainte de sborul nenorocit.

Invingători în cursa de 6 zile, la New-York: Fred Spencer și Charles Winter, câștigătorii cursei de șase zile ciclism dela New-York, după victorie.

Aviatorul Könnecke, care încerca sborul în jurul pământului, s'a îmbolnăvit grav de friguri în Alahabad și a fost astfel nevoit să pună capăt încercărei sale.

Tennis-manul Tilden și-a luat revanșa. El a învins la Filadelfia pe francezul Borotra, care, în vara trecută, în luptă pentru cupa Davis îl bătuse.

Care femeie e credincioasă?

OMUL își poate ascunde pornirile în fața semenilor, învăluindu-și gândurile adevărate în vorbe frumoase, prefăcându-și gesturile, stăpânindu-și nervii, cari alterează trăsăturile și retractându-se, îndărătul unei măști mincinoase. Prea puțini însă își pot preface totdeauna scrisoarea. Din trăsăturile de cerneală, pe care mâna le înscrie, mai energic sau mai domol, mai hotărît sau cu șovăială, pe bucata de hârtie, specialiștii au ajuns astăzi să determine, cu multă precizie, felul de a fi al cuiva. O adevărată știință s'a alcătuit, din observarea felului de a scrie al diferitelor temperamente. Grafologia s'a dovedit de mare utilitate, nu numai în cercetarea falsurilor și în criminalitate, dar și în determinarea aptitudinilor sau însușirilor, pe care cineva le are. Și nu e lipsit de interes faptul că grafologia poate da indicațiuni asupra problemei: **„care femeie este credincioasă."**

Fidelitatea sau infidelitatea femeii este o însușire înnăscută, care mai apoi — bineînțeles — se poate perverti. În oarecare măsură, de mediu; dar niciodată nu-și va înșela soțul o femeie, care n'are porniri rele. E de mare importanță, într'o căsătorie, să se știe dacă nu există sentimente de nemulțumire, porniri pătimașe sau în general turburări, în principiile de credință ale soților.

Stăpânirea de sine, tărie sufletească, sentimentul datoriei, sunt tot atâtea însușiri care întovărăsesc de obiceiu fidelitatea femeii. De obiceiu soțul necredincios e totodată inteligent și dibaci; voința sa însă este slabă și el e ușor influențat. Aceasta însă nu se poate lua de normă și nu se poate susținea că și contrarul ar fi adevărat, adică toți câți au voința slabă, toți câți sunt inteligenți, să fie și necredincioși.

Din punct de vedere grafologic consecvența și tăria, ca și liniștea interioară, se caracterizează printr'o scriere regulată și liniștită, prin litere drepte, tot una de egale, prin intervale între semne și între cuvinte, egale de mari. Stăpânirea de sine, măsura, se exteriorizează printr'o scriere plecată, cu trăsături mici, care dovedesc și simțul datoriei, prin distanța foarte mică între litere și proporție exactă între literele lungi, mijlocii și cele mici. Puterea de rezistență se trădează printr'o scriere, în care există o deosebire mare între trăsăturile subțiri și cele groase. Hotărîrea repede se poate observa mai ales la literile mici **m** și **n**, precum și printr'o scriere delicată, care trădează înainte de toate reținerea și siguranța.

Aceste sunt câteva observațiuni mai importante, în ceeace privește scrierea, care să caracterizeze firea credincoasă. Cazul ideal, în care să se regăsiască toate caracteristicile, arareori se ivește. Foarte adesea există în scrierea cuiva trăsături care însemnă unele tendințe contrare și atunci sarcina grafologului este mai grea: el trebuie să hotărască punând la olaltă diferitele însușiri. Din această pricină nu se poate emite o sentință, din câteva cuvinte scrise, ci e nevoie de mai multe fraze așa încât grafologul să poată determina toate însușirile cuiva.

Pentru ilustrarea celor de mai sus, dăm aci câteva scrieri de probă, care au fost studiate grafologic:

Exemplul No. 1 este o scrisoare ordonată, care conduce la concluzia unui caracter constant și tare. Conștiinciozitate și reflexiune. Autoarea iubește sinceritatea, e delicată și nu cade în ispită. Un scris caracteristic fidelității.

Cu totul altfel este scrisul din proba No. 2. El dovedește oarecare stăpânire de sine dar aceasta nu înseamnă că autoarea nu se lasă ușor tentată. Forma literilor trădează preocuparea de impresia exterioară. O vitalitate evidențiată, independență și posibilitate de înfrânare. In general însă literele înalte dovedesc negativul unei calități.

Tot un scris fidel, al unei femei credincioase, găsim în cel de al 4-lea eexmplu. Fidelitatea aci este bazată pe o concepție etică morală a vieții, deoarece se evidențiază dintr'însul multă vioiciune și naturalețe. Avem de aface cu o pasionată, care se poate chiar sacrifica și cu toate acestea are stăpânire de sine. Atât este de adevărat că nu se întâlnesc la olaltă toate caracteristicile fidelității.

In scrisul 4 reticența este mai puțin evidentă. Trăsăturile subțiri dovedesc un grad mare de vitalitate, iar forma rotundă a literelor sensualitate. Se evidențiază de asemenea prețuirea exteriorului, încăpățînarea și mobilitatea. Din felul cum sunt conduse trăsăturile se poate observa mobilitate, ușoară, impresionabilitate și influențare. Fidelitatea aci nu este tocmai sigură.

Să privim scrisul No. 5. Rândurile aci au o formă rondă. Scrisoarea astfel cum se prezintă e mai puțin clară pentru grafolog, ea trădează femea care caută să tăinuiască orice și în totdeauna. Dintr'un asemenea scris, cu greu se poate deduce dacă cineva e fidel sau nu.

*

Din cele de mai sus reiese că prin grafologie se pot căpăta indicații, asupra caracterului feminin, în ceea ce privește fidelitatea. Bineînțeles că numai indicațiuni și niciodată certitudinea.

Desigur însă că prezintă interes să se știe dacă din fire soția este sau nu credincioasă. Femeia al cărei caracter va prezenta toate garanțiile de fidelitate va însemna pentru bărbat liniștea sufletească necesară.

Cât de lungi și triste îmi par
zilele astea monotone de iarnă!...
În alte ori pe vremea asta, când

No. I.

la o mare demnitate, în orice caz se aseamănă f.
mult latina cu limba română de atunci, de-
oarece Drigie s'a întâlnit cu acel demnitar. La

No. II.

Suflet, nici o minte nu poate scăpa acestei trăsături, chiar
dacă ai căuta-o în pădurile Africei sau în inima Parisului
Au trecut prea multe mii de ani peste oameni și prea puțini

No. III.

grafologică, și deși de atunci au apărut
din revista Vă, nu am văzut publicat
și nici așteptat de domnia lui după cum

No. IV.

După zece ani de ztvrci......

No. V.

HAZURI

Paul resfiră părul mamii: „Uite, — spune el, găsind un păr alb în frizură, — aicea ai un păr al bunicii."

Sculpturi în Ghiață — *Opere cari se topesc*

SFINXUL... CARE SE TOPEŞTE
Dacă Sfinxul din Egipt datează de peste 3000 de ani, acesta nu va dura decât până la primăvară. (Anglia)

STATUIA LIBERTĂŢII DIN CHICAGO
făcută de data aceasta nu din marmoră sau bronz, ci din... zăpadă.

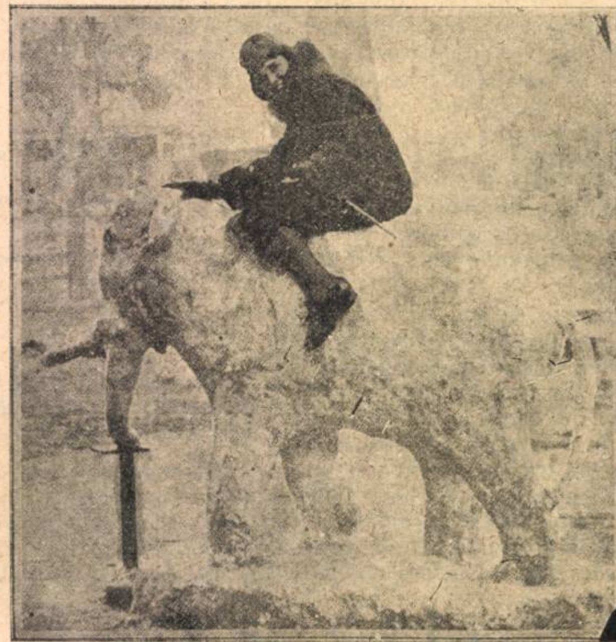
CĂLĂREŢUL ŞI FEMEIA.
Un grup de o naturaleţă uimitoare. O sculptură cu adevărat artistică. (Suedia)

SANIE DE ZĂPADĂ
O operă sculpturală care ar fi meritat un material mai durabil. (Suedia)

Sanie trasă de câini. Opera de ghiaţă a unui canadian.

UN ELEFANT DOCIL
E făcut din zăpadă şi nemişcat ascultă tot ce i se spune.

Un nou decalog

Zece Porunci pentru femei, şi zece pentru bărbaţi

TOATĂ lumea cunoaşte decalogul, pe care Moise l-a dat evreilor, pe Muntele Sinai. Cele 10 porunci au rămas să fie urmate şi de noi. Dela Moise însă şi până acuma au trecut multe mii de ani şi cu dânşii au sporit şi „relele omeneşti." De bună seamă că Moise nu putea să prevadă morala de astăzi, părul tăiat, hainele decoltate, tutunul bărbaţilor şi alte născociri mai recente. Oamenii s'au modernizat.

A fost nevoie deci, ca toţi câţi vor să trăiască în pace şi linişte, să formuleze porunci noui potrivite. Altfel s'a întâmplat cu enoriaşii bisericei din Chicopee (Statul Messachussetts din America). Ei au alcătuit un decalog pentru nevestele lor. Când femeile au luat cunoştinţă de cele zece porunci, făcute de barbaţii lor, pentru dânsele, ele n'au pregetat multă vreme, şi s'au apucat să alcătuiască alte zece porunci, pentru bărbaţii lor.

A fost destul aceasta ca să se nască un bucluc între ei, ceartă în biserică. S'a convocat o adunare generală, de ambele sexe, care să ratifice cele trei serii de porunci. Decalogul lui Moise a fost repede admis, fără nici un fel de discuţie. A mers mai greu cu ratificarea celorlalte două decaloage, dar în cele din urmă, şi aceste „table de legi" au fost ratificate. Se cuvine deci — pentru că o parte din lume ascultă de ele — să luăm şi noi cunoştinţă de coprinsul poruncilor pe care nu le cunoaştem, presupunând că cititorii, chiar dacă nu le urmează cu sfinţenie, cunosc cele zece porunci ale lui Moise.

DECALOGUL PENTRU FEMEI

I. Nu vorbi numai tu tot timpul, căci se poate întâmpla ca şi bărbatul să doriască din când în când, să spună câte ceva.

II. Dacă e cu putinţă, iubeşte-ţi bărbatul, şi pregăteşte pentru dânsul hrana (pe care în definitiv din munca lui o ai) şi pregăteşte-o aşa fel, ca să fie gata la vreme şi să nu sufere papilele (nervii gustului).

III. Nu te amesteca în treburile bărbatului tău.

IV. Nu sta ceasuri întregi la telefon, vorbind fleacuri, căci prea bine se poate întâmpla ca cineva să aibe nevoie de firul pe care-l ocupi, pentru afaceri mai importante, şi nici nu repeta pălăvrăgelile vecinilor.

V. Nu te lăuda prea mult cu blândeţea bărbatului, amintindu-ţi că dânsul are toată bunavoinţa pentru fraţii săi de robie.

VI. Dacă te certi cu bărbatul tău, sau dacă socoţi că e nevoie să-l dojeneşti, fă aceste lucruri repede şi uită apoi.

VII. Fii cu răbdare faţă de slăbiciunile bărbatului tău şi la nevoie exagerează calităţile sale, bune dacă le are, în faţa oamenilor.

VIII. Nu-ţi preface bărbatul în servitoare, decât în împrejurări cu totul excepţionale. Adă-ţi aminte că ai bărbat pentru alte scopuri, decât acela de a fi bucătar sau spălător de vase.

IX. Nu-ţi îndrepta toate gândurile numai la podoabă şi îmbrăcăminte şi nu exagera importanţa obligaţiunilor sociale, căci prima ta datorie este casa şi familia.

X. Adă-ţi aminte că, din când în când, e bine să laşi pe bărbat în pace. In aceste timpuri nu-ţi turbura soţul, căci dânsul e cel care asudă sub povara vieţii.

DECALOGUL PENTRU BARBATI

I. Arată femeii tale totdeauna aceeaş curtenie, pe care ai arătot-o în prima zi a căsătoriei.

II. Arată mulţumire, fie prin cuvânt, fie prin zâmbet, pentru bucatele care ţi-se pun înainte, căci acestea nu s'au făcut singure.

III. Aminteşte-ţi totdeauna de soţia ta, sfătuieşte-te cu dânsa, împărtăşeşte-ţi cu dânsa plăcerile, cum ar fi bunăoară mersul la circ la cinematograf, la expoziţie sau la teatru.

IV. Fereşte-te în totdeauna de bănuiala răului, căci lumea dispreţuieşte pe omul pe care-l suspectă în privinţa moralei, şi poartă-te tu însuţi la fel, cum vrei să se poarte femeea ta.

V. Nu minţi în ceea ce priveşte veniturile pe care le ai, căci Dumnezeu nu va lăsa nepedepsit pe acela care-şi ţine femeea în neştiinţă, asupra finanţelor domestice; decepţia în această privinţă e cauza tuturor relelor.

VI. Nu uita zilele onomastice: ziua de naştere a femeii tale şi a copiilor tăi, precum şi aniversarea căsătoriei şi ţine-le minte, cel puţin tot atât de bine, cum ţii minte zilele în care au loc championate de box, sau matchuri de footbal importante.

VII. Nu te încinge în discuţii aprinse, cu femeea ta, căci bine ştii că ultimul cuvânt tot ei îi aparţine; de asemenea nu încerca niciodată să-ţi impui voinţa, în ceeace priveşte viaţa domestică, căci casa ta trebuie să fie zidită pe dragoste şi nu să stea rezemată pe dominaţia fără rost, a vre'unuia dintre membrii ei.

VIII. Ia-ţi partea care ţi-se cuvine, în creşterea copiilor tăi, căci o bună parte din însuşirile lor îţi aparţin ţie.

IX. Arată-te cu interes faţă de afacerile sociale ale soţiei tale, tot astfel după cum aştepţi dela dânsa ca să se intereseze de treburile tale zilnice. Dânsa s'a căsătorit cu tine ca să-ţi fie tovarăşe, şi nu numai să te hrănească de trei ori pe zi.

X. Insoţeşte pe femeia şi copii tăi la biserică, în fiecare Duminecă şi nu admite ca aceasta s'o facă alţii.

Aceste porunci şi-ar putea găsi aplicare şi în viaţa noastră familiară, pentru că făcute fiind de bărbaţi şi femei, au suferit modificările necesare. Ne îndoim însă că vor putea fi ţinute, în vremea de azi, când nici cele ale lui Moise nu se prea respectă.

trimise de P. Ipavitz—R.-Vâlcea

NU E NEVOE

SOACRA: Ginere dragă, nu vrei să-ţi pun lămâie în ceai?

GINERILE: „Nu, mulţumesc, stai dumneata aşa lângă mine!

INTRE STUDENŢI:

— Ia spune-mi de ce gen e fi cuvântul „Analiza?"

— Mare lucru! De genul femenin.

— De unde ai scos-o?

— Păi nu vezi: derivă dela două femei: dela „Ana" şi dela „Liza."

SE SATURA?

„Mămică, din ce trăesc moliile?"

„Din haine, scumpule."

Şi Ionel, sfârlind o privire uimită pe rochia cea nouă de seară a mamei:

„Da! şi se satură cu asta?"

(9)

J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA II.

CAPITOLUL 1.

Cenuşa

VREME îndelungată rămase dânsul, în întunecimea fără stele, care le zăbovise fuga. apoi o lumină se strecură din spre Soare Răsare; răspândindu-se domol, în muşchiul nourilor, ea se coborî, ca o ţesătură de mărgele. Naoh observă că un lac stăvila calea, către miazăzi: ochiul său nu putea zări capătul. Lacul se încreţia uşor: nomadul se întreba dacă ar fi mai bine să-l înconjoare, pe la răsărit, unde se zăria un lanţ de movile, sau pe la apusul mohorît şi şes, întretăiat, din când în când, de arbori.

Lumina era slabă; o adiere sufla domol pe unde, din spre uscat. In părţile de sus un vânt puternic se ridica şi resfira nourii, alungându-i. Luna, în ultimu-i pătrat se contură în cele din urmă, printre scamele de aburi. In curând chipul ei arcuit se găsia într'o căldare largă, de cer albastru. Pentru ochiul pătrunzător al lui Naoh, ţinutul se lămuri până la marginea zării: către Soare răsare, Voivodul lămuria coaste şi rânduri de arbori, cu margini şterse de luna care bătea dinpotrivă: pe aici era calea călătoriei; către miazăzi şi către apus, lacul se întindea fără sfârşit.

Domnia o linişte, care părea că se răspândeşte din ape, până la cornul argintiu; boarea de vânt se făcu atât de slabă, încât de abea de mai scotea, din când în când, câte un suspin, din ierburi.

Obosit de nemişcare, nerăbdător să-şi limpezească priveliştea, Naoh ieşi din umbra plopului şi colindă dealungul ţărmului. După chipul cum se înfăţişa locul şi ierburile, ţinutul aici se deschidea larg, dincoace se îngusta, marginile de răsărit ale lacului apăreau mai netede; urme numeroase trădau trecerea turmelor şi a fiarelor.

Deodată, nomadul se opri, plin de înfiorare; ochii săi se măriră, nările lui se dilatară, inima îi bătu mai puternic, cuprinsă de nelinişte şi de mulţumire neobişnuită; amintirile se îmbulziră, în mintea lui, cu atâta putere, încât i-se părea că vede iar tabăra Ulhamrilor, căminul care fumegă şi chipul mlădios al Gammlei. Aceasta pentrucă în iarba verde era săpată o groapă, unde se găsiau tăciuni şi crăci, pe jumătate arse: vântul nu spulberase încă, pulberea albicioasă a cenuşii.

Naoh îşi înfăţişă tihna unui popas, aroma cărnurilor fripte, căldura plăcută şi pâlpăirile roşietice ale flacărei; dar, totdeodată, îşi înfăţişa şi duşmanul.

Cuprins de spaimă şi cu băgare de seamă, îngenunchie, spre a privi mai bine urma pribegilor temuţi. Curând îşi dădu seama că erau cel puţin de treiori atâţia războinici, câte degete sunt la cele două mâini şi că printre aceştia nu se găsiau nici femei, nici bătrâni şi nici copii. Era de bună seamă una dintre acele cete de vânătoare şi de cercetare, pe care oardele le trimeteau uneori, la distanţe mari. Casele rămase şi fărâmele răspândite întăriau cele trădate de iarbă.

Naoh voia să ştie dincotro veniau vânătorii şi pe unde trecuseră. Ii era teamă să nu facă parte din neamul mâncătorilor de oameni cari, încă din tinereţea lui Gun, ocupau ţinuturile de miazăzi, pe ambele maluri ale fluviului celui mare. Statura celor de neamul acesta întrecea pe cea a Ulhamrilor şi pe aceea a tuturor neamurilor pe care le cunoşteau Voivozii şi bătrânii. Aceştia singuri se hrăniau cu carnea semenilor lor, deşi n'o preferau celei de căprioară, mistreţ, de ciută de corb, de cal sau de hemion. Numărul lor nu era prea mare, nu se cunoşteau decât trei oarde, în vreme ce Uag, fiul Râsului, cel mai mare călător născut printre Ulhamrii, întâlnise pretutindeni oarde, care nu mâncau carne de om.

In vreme ce amintirile se îmbulziau, în capul lui Naoh, dânsul nu înceta să cerceteze urmele întipărite pe pământ şi printre ierburi. Nu era lucru greu, căci pribegii, încrezători în numărul lor, nu se îngrijiseră să-şi ascundă mersul. Dânşii o luară dealungul lacului către răsărit, şi căutau probabil să ajungă la malurile fluviului celui mare.

Două planuri se înfăţişară nomadului: să ajungă expediţia, mai înainte ca ea să sosiască în ţinuturile de vânătoare şi să-i răpiască Focul, prin viclenie; sau să i-o ia înainte, să ajungă înaintea ei lângă oarda lipsită, de cei mai buni războinici ai săi şi să pândiască clipa favorabilă.

Spre a nu apuca pe o cale greşită, mai întâi trebuia să se ţină după urmă. Şi închipuirea sălbatică. nu înceta să-şi înfăţişeze cum, prin apă, pe dealuri şi câmpii, vânătorii duceau cu dânşii, puterea stăpânitoare a oamenilor. Visul lui Naoh era precis, ca realitatea; era plin de fapte, plin de energie, plin de isprăvi izbutite. Multă vreme veghetorul se lăsă pradă acestui vis, în vreme ce adierea de vânt slăbia, se potolia, şi se pierdea, din frunză în frunză, din fir de iarbă în fir de iarbă.

CAPITOLUL II.

La pândă în faţa focului

Ulhamrii, de trei zile, umblau pe urma mâncătorilor de oameni. Mai întâi o luară dealungul lacului, până la poalele dealurilor; după aceea intrară într'un ţinut, unde dumbrăvile se urmau după pajişte. Munca lor fu uşoară, deoarece pribegii

înaintau pe îndelete; aprindeau focuri mari, ca să-şi frigă prada, sau să se adăpostiască, în răcoarea nopţilor cu brumă.

In acelaş timp însă, Naoh folosia tot felul de vicleşuguri, spre a înşela pe acei cari ar fi putut să-l urmăriască. Alegea locurile pietroase, ierburile moi, care se ridică numai decât, utiliza albia râurilor, trecea prin vad, sau înnot, câte unele cotituri ale lacului şi uneori încurca urmele. Cu toată paza aceasta, ei înaintau mereu. La sfârşitul celei de a treia zi, fu atât de aproape de mâncătorii de oameni, încât soceti că-i va putea ajunge după cale de o noapte.

Nam şi Gaw să-şi pregătiască armele şi curajul, spuse dânsul... Astă seară vor vedea Focul.

Tinerii războinici, după cum gândul li se îndrepta la bucuria de a vedea izbucnind flacările, sau la puterea duşmanilor, răsuflau mai vioi, sau rămâneau fără suflare.

— Mai întâi să ne odihnim! mai spuse fiul Leopardului. Ne vom apropia de Mâncătorii de Oameni, în timpul somnului lor, şi vom încerca să înşelăm pe cei de veghe.

Nam şi Gaw înţeleseră apropierea unui pericol, mai mare decât toate cele de până acum: legenda Mâncătorilor de Oameni era înfricoşătoare. Puterea lor, îndrăsneala lor şi cruzimca lor, întrecere pe acele ale oardelor cunoscute. Uneori, Ulhamrii au prins şi au nimicit cete mici; mai adesea Ulhamrii erau cei cari pieriseră, sub loviturile de secure ascuţită şi sub loviturile de ghioacă de stejar.

După cum spunea bătrânul Gun, ei se coborau din Ursul cenuşiu; braţele lor erau mai lungi decât cele ale celorlalţi oameni; trupul lor tot atât de păros ca şi trupul lui Achoo şi al fraţilor săi. Şi deoarece se hrănia cu hoiturile duşmanilor lor, înspăimântau toate oardele fricoase.

După ce fiul Leopardului grăi, Nam şi Gaw, tremurând de teamă, îşi plecară capul, apoi se odihniră până către miezul nopţii.

Se sculară, mai înainte ca luna să fi albit fundul cerului. Naoh, după ce mai dinainte căutase urma, îi îndemnă să meargă în întuneric. La răsăritul Lunii dânşii observară că se abătuseră din cale. Apoi găsiră iarăşi drumul cel bun. Pe rând, străbătură un mărăciniş, trecură dealungul pământului mlăştinos şi tăiară deacurmezişul un râu.

Insfârşit, din vârful unei moviliţe, ascunşi de tufe de iarbă şi sguduiţi de o emoţie nespusă, zăriră Focul.

Nam şi Gaw tremurau din tot trupul; Naoh stătea nemişcat, cu picioarele frânte şi suflând şuierător. După atâtea nopţi, petrecute în frig, în ploaie, în întuneric, după atâtea lupte — cu foamea, cu setea, cu Ursul, cu Tigroaica şi cu Leul uriaş — apărea însfârşit semnul strălucitor, al oamenilor.

Pe o câmpie, întreruptă de tufe de sicamore şi de terebinţă, în apropierea unei mlaştine, se găsia un jăratec în semicerc, ale cărui flacări mângăiau, cu lenevie, tăciunii. Astfel arunca în jurul său o lumină de înserare, care îmbiba toată alcătuirea lucrurilor, o pătrundea şi o însufleţea.

Lăcuste roşii, licurici rubinii, sau ca topazul îşi dădeau sufletul, în jar; aripi stacojii trosniau, dilatându-se; răzbufneli repezi urcau în spirală şi se turtiau apoi, în lumina lunii; unele flacări se avântau ca viperile, sau tremurau ca undele, nehotărîte ca nourii.

Oamenii dormiu, acoperiţi cu piei de Cerb, de Urs, de berbec, cu părul pieilor lipit de trup. Securile, ghiocele şi suliţile erau împrăştiate pe câmpie; doi războinici veghiau. Unul aşezat pe grămada de lemne uscate, cu umerii acoperiţi de o piele de berbec, ţinea în mână ţeapa. O rază arămie îi izbia chipul acoperit, până aproape de ochi, cu peri asemănători celor de vulpe. Pielea lui păroasă, amintia de pielea berbecilor. Gura avea buze mari, ieşite înaintea nasului turtit, cu nări rotunde; îi atârnau în jos braţe lungi ca acelea ale oamenilor copacilor, în vreme ce picioarele scurte, groase şi arcuite se îndoiau, de povara trupului.

Cealaltă straje umbla pe furiş, în jurul jarului. Se opria din când în când, îşi ciulia urechea, adulmeca cu nările, aerul umed, care cădea pe câmpie, pe măsura în care se ridicau aburii înfierbântaţi. De statură egală cu aceea a lui Naoh, avea un cap enorm, cu urechi de lup, ascuţite şi mişcătoare; părul şi barba creşteau în smocuri, despărţite de insuleţe de piele galbenă ca şofranul ;se puteau vedea colţii lui, licărind în umbră, sau însângerându-se de răsfrângerile flacării; avea muşchii pieptului ridicaţi şi îmbinaţi într'un colţ ascuţit, pântecele netede pulpele triunghiulare, fluerele picioarelor ca ascuţişurile de secure şi picioare, care ar fi fost mici dacă degetele n'ar fi fost atât de lungi. Trupul întreg era greoi şi îndesat, ca trupul bivolilor şi vădea o putere nemăsurată, dar mai puţină uşurinţă la fugă, decât trupurile Ulhamrilor.

Straja îşi întrerupse umbletul. Intinse capul în spre colină. Fără îndoială că-l neliniştise un miros vag, în care nu recunoştea nici mirosul animalelor, nici pe acela al oamenilor din tribul său, în vreme ce cealaltă straje, care avea un nas mai puţin subtil, moţăia.

— Suntem prea aproape de mâncătorii de oameni! spuse pe şoptite Gaw. Vântul le trădează prezenţa noastră.

Naoh dădu din cap, căci se temea mult mai mult de mirosul duşmanului, decât de văzul sau de auzul său.

— Trebuie să ne întoarcem împotriva vântului! adăogă Nam.

— Vântul urmează calea Mâncătorilor de Oameni, răspunse Naoh. Dacă ne vom duce împotriva vântului, atunci ei vor umbla în urma noastră.

Nu avea nevoie să lămuriască gândul său: Nam şi Gaw ştiau, tot atât de bine ca şi fiarele sălbatice, că e nevoie să urmăreşti şi nu să mergi înaintea pradei, afară dacă nu vrei să întinzi o cursă.

Intre acestea, straja spuse ceva tovarăşului său, care făcu un semn negativ. Se păru că merge să se aşeze şi dânsul, dar mai apoi îşi luă seama, se îndreptă către colină.

— Trebue să ne dăm îndărăt, spues Naoh.

Căută cu ochii un adăpost, care să poată slăbi mirosul. Un tufiş des, creştea în apropiere de coastă: Ulhamrii se pitiră acolo şi, fiindcă vântul, care adia, era slab, el se frângea, nu putea să ducă cu dânsul decât un miros prea uşor ca să poată isbi simţul omenesc. Curând paznicul se opri în calea sa; după câteva adulmecări mai tari, se înnapoie în tabără.

Ulhamrii rămaseră multă vreme nemişcaţi. Fiul Leopardului se gândia la tot felul de planuri cu ochii întorşi către lumina potolită a jarului, dar nu găsi nimic. Căci dacă cea mai mică stavilă poate înşela o privire, oricât de pătrunzătoare, dacă poţi merge destul de uşor prin stepă, aşa încât să înşeli şi Antilopa şi Emionul, mirosul se răspândeşte, cât ce trece şi se păstrează pe urme: numai depărtarea şi vântul dimpotrivă îl pot ascunde.

Chelălăitul unui şacal făcu pe nomad să-şi ridice capul. Il ascultă, mai întâi în tăcere apoi râse încet:

— Iată-ne în ţinutul şacalilor, spuse dânsul. Nam şi Gaw să încerce să doboare unul.

Tovarăşii îşi întoarseră către dânsul feţele mirate. El reluă:

— Naoh va veghea în acest tufiş... Şacalul este tot atât de viclean ca şi Lupul: un om niciodată nu poate să se apropie de dânsul. Dar întotdeauna îi foame. Nam şi Gaw vor aşeza o bucată de carne şi vor aştepta, la o mică depărtare. Şacalul va veni; se va apropia şi se va depărta. Şi iarăş se va apropia şi se va depărta. După aceea se va roti în jurul vostru şi al cărnii. Dacă nu vă mişcaţi, dacă trupul, capul şi mâinile voastre sunt ca de piatră, după multă vreme, se va repezi asupra cărnii. Va veni şi îndată va fi plecat. Suliţa voastră trebuie să fie mai ageră ca dânsul.

Nam şi Gaw plecară să caute Şacalii. Nu sunt greu de urmărit; glasul lor îi trădează: ei ştiu că nici un animal nu-i caută, pentru pradă. Cei doi Ulhamrii îi întâlniră, lângă un crâng de terebinţi. Erau patru. înverşunându-se pe nişte oase de pe care roseseră orice fărâmă de carne. Nu fugiră, dinaintea oamenilor; aruncau asupra lor priviri pătrunzătoare; chelălăiră încet, gata s'o şteargă, de îndată ce li-s'ar fi părut că oamenii sunt prea arpoape.

Nam şi Gaw urmară întocmai spusele lui Naoh. Puseră jos o bucată de căprioară şi, îndepărtându-se, rămaseră tot atât de nemişcaţi, ca şi trunchiurile de terebinţi Şacalii dădeau târcoale, cu paşi mărunţi, pe iarbă. Teama lor slăbia, la mirosul cărnii. Deşi întâlniseră adesea animalul care se ţine drept, nici unul nu-i cunoştea vicleniile: totuş judecându-l mai puternic decât dânşii, nu-l urmăriau dela depărtare, şi pentru că inteligenţa lor era vioaie, şi pentru că ştiau că pericolul nu se curmă niciodată, nici la lumină, nici în întuneric, de aceea erau foarte bănuitori. Dădură deci târcoale, multă vreme, în jurul Ulhamrilor, se rotiră mult, se ascundeau în crângul de terebinţi, ieşiau apoi, se învârtiau des împrejurul trupurilor nemişcate. Cornul Lunei se roşi spre răsărit, mai înainte ca îndoiala lor să se fi curmat, sau ca dânşii să fi pierdut răbdarea.

Cu toate acestea, apropierile lor erau mai îndrăzneţe; veniau până la douăzeci de coţi depărtare de momială; se opriau vreme îndelungată, murmurând. In cele din urmă pofta lor se întărîtă; se hotărîră, năvălind toţi deodată, ca nu cumva vre-unul, s'o apuce înaintea altora. A fost tot atât de repede, după cum prevăzuse Naoh. Dar suliţile fură şi mai repezi; ele străpunseră coastele a doi şacali, în vreme ce ceilalţi duceau prada. Apoi securile curmară viaţa câtă mai rămăsese, în animalele rănite.

Când Nam şi Gaw aduseră hoiturile, Naoh prinse a râde:

— Acum vom putea păcăli pe mâncătorii de oameni, căci mirosul şacalilor este mult mai puternic decât al nostru.

(Cititi urmarea în no. viitor)

HAZURI

PORŢIILE MICI

RESTAURANTORUL: „Vedeţi pe Domnul cela gras dela masa de alături, care mănâncă în abonament? Anul ăsta a stat trei luni la Marienbad, dar cura de slăbire nu i-a folosit la nimic."

CLIENTUL: „Şi atunci vrea să incerce cura asta aicea, la d-ta?"

DE CE NU?!

Doamna: **„Spune-mi Bob, vorbeşti serios, vrei să port blana asta de vulpe caraghioasă toată viaţa mea?"**

Domnul: **„De ce nu, Micule? Vulpea n'a făcut tot aşa?**

DOI „ORBI"

Doi cerşetori „orbi" vorbesc între ei, despre mersul afacerilor:

„Cunoşti pe cucoana aceea care nu demult ţi-a dat 5 lei?"

„Numai aşa din vedere!"

— Povestire de Zarin —

Trad. din ruseşte, de NINA DONOS

I.

Intr'o cabină retrasă a unui restaurant de primul rang şedeau doi domni.

Unul brunet, ca de 28 de ani, cu faţa plăcută, un oarecare Gdovschi, tânăr scriitor, celalalt cu 2—3 ani mai bătrân, o statură puternică, cu o barbă roşie ca focul pe faţa grosolană şi tâmpită: cunoscutul milionar Şugaev.

Convorbirea se întrerupse şi stăteau tăcuţi, fumând liniştiţi din ţigările de foi.

Gdovschi gândea; La ce dracul m'o fi chemat ăsta aci? Nu i-am văzut oare mesele? De ce am venit?... Prostie!

Iar Şugaev răsufla greu, încreţindu-şi mutra. Se vedea că se munceşte să spună ceva şi nu ştie cum să înceapă.

In sfârşit, hotărît, a ridicat capul, şi punându-şi coatele pe masă, zise:

Acum să vorbim despre lucrul, pentru care te-am poftit.

Gdovschi ridică liniştit privirea spre el.

— Să-mi spui — începu Şugaev — dar drept, primeşti mulţi bani pentru scrierile D-tale?

Gdovschi, crezând că are a face cu un editor, făcu o faţă indiferentă:

— Primesc destul pentru mine.

Şugaev îl cercetă cu privirea.

— Da, dar totuşi, cât?

— Asta depinde de lucru şi de întâmplare... Vedeţi, noi suntem plătiţi cu coala odată mai mult, odată mai puţin...

— Cum cu coala? Cât? — nu înţelegea Sugaev.

Gdovschi îl privi neînţelegător.

— O coală tipărită — îi explică el — 16 foi cam vr'o 36 de mii de litere...

— Aşaaa... — mormăi Şugaev. Cât primeşti pentru o coală?

— 100 de ruble şi mai mult — răspunse Gdovschi, care în realitate nu primea mai mult ca 60 de ruble.

Şugaev îl privi mirat.

— Asta înseamnă, că dacă e un roman întreg...

— 700—1000 de ruble.

— Numai atât? Strigă mirat Şugaev.

O asemenea sumă la el nici nu număra.

— Dar spune, unii dintre Dv. primesc şi mai mult?

Gdovschi oftă.

— Cum de nu! Iau 2, 3 şi 500 de ruble pentru o coală. Iau bani mulţi!...

Răsturnă pe gât paharul cu liqueur, sorbi din cafea, şi turnându-şi încă un păhar de liquer, repetă dus pe gânduri: Iau bani mulţi...

Şugaev se lasă pe masă, încât o urni din loc şi-i zise:

— Ai vrea D-ta să primeşti 300 de ruble pentru o coală? Ha?

— Cum nu — răspunse cu faţa luminată Gdovschi? — Tocmai am un roman.

— Ai un roman? — Strigă cu bucurie Şugaev.

Gdovschi îl privi mirat şi zâmbi într'o presimţire dulce.

— Dar ce-i — întreabă el.

— Uite ce-i! Eu Ştefan Şugaev, îţi propun o afacere: Dă-mi mie romanul acesta. Iţi plătesc 300 de ruble de coală. Câte are?

Gdovschi se înviora.

— Cu plăcere! 10 coale. D-ta îl vrei pentru editură?...

— Nu!... Il cumpăr pentru mine. D-ta să-ţi iei gândul dela el! Da! Am să-l iscălesc cu numele meu.

Gdovschi îl privea nedumerit, iar Şugaev lăsându-se şi mai mult pe masă şi întinzându-şi gâtul scurt:

— Şi nu numai romanul acesta, ci tot ce vei scrie să fie al meu. Eu îţi plătesc câte 300 de ruble — şi gata! Al meu! Numele meu, şi la gazetă! Asta-i tot, dacă te învoeşti. Şi încă ceva! — adăugă el — aceasta pentru toată viaţa. Gdovschi nu există! S'a isprăvit! Dar Şugaev va fi! La mine banii sunt siguri, de-acolo îi scoateţi greu — cred eu —

— Greu!... — repetă maşinaliceşte Gdovschi.

Era zăpăcit de propunerea făcută şi nu se putea obicinui cu acest gând.

— Iţi dau banii numai decât. Uite cecul! Ha-ha-ha, — râse cu plăcere Şugaev, privind neliniştit spre vecinul său — Ei cum? Dăm mâna? Ha? — şi întinse mâna lată cât o farfurie.

— Eu nu pricep — începu Gdovschi, dar Şugaev îl întrerupse:

— Ce să nu pricepi? Il iau pentru mine. D-ta îl scrii, eu îl iscălesc şi-l tipăresc, şi D-ta primeşti numai decât banii.

— Câte 300?

— 300! Dar pentru mine nu mai pot să scriu?

Şugaev făcu din cap: Nu! Gdovschi nu mai există! In locul lui: eu, Şugaev!

— Va să zică eu să scriu numai pentru D-ta?

— Da! Dar să păstrezi secretul, numai noi doi să ştim.

— Se înţelege — răspunse Gdovschi — dar o astfel de afacere...

O sudoare rece îi ieşi pe frunte. 300 de ruble îl ademeneau şi în acelaşi timp simţea că se face o afacere grozavă, ne mai auzită... 300 de ruble! El scrie uşor 20 de coale... Asta face 6000 de ruble pe an... Dar să nu tiperească nimic pentru el?!... 300 de ruble... Asta înseamnă că acuma am 3000...

— Şi pentru mine nu pot să scriu nici măcar o povestire?

— Nici un rând!

— Pe alt nume!

— Pe nici unul! Cumpăr tot şi gata!

Gdovschi zâmbi silnic.

— Dar dacă mai târziu eu voiu vrea să stric afacerea.

Nu se poate! — taie Şugaev!

— Cum nu se poate? Poţi să mă împiedeci?

— Pot. Uite cum! Dacă vrei şi dacă doreşti îţi dau chiar acuma arvuna pentru 10 coale, (Gdovschi tresări) dar să-mi iscăleşti două scrisori.

Gdovschi răsuflă greu, apoi par'că-şi întrerupse respirarea.

— Ce scrisori?

— Una aşa, că adică! „Stimate Ştefan Trofimovici! Din adâncul inimii cer iertare, că într'un minut de prostie am răspândit zvonul că adică D-ta te iscăleşti numai sub scrierile mele. Recunoscând paguba D-tale scriu aceasta, dau voe să se tipărească scrisoarea mea în gazetă."

Iată! Iscăleşte! Ha-ha-ha. Asta-i un fel de asigurare.

Gdovschi oftă, iar Şugaev urmă:

— In caz de refuz de publicare a acesteia sub numele D-tale, scrie aceasta:

„Domnule Redactor! Ca răspuns la scrisoarea D-lui Şugaev, cu sinceră părere de rău recunosc, că într'adevăr am făcut-o aceasta, fără voe. Un domn mi-a dat un manuscript, zicând că e scris de el şi eu nu m'am gândit nici o clipă, că ar fi fost scris de d-l Şugaev. Cred că stimatul romancier îmi va ierta prostia..." şi — iscăleşte!

— Dracul să priceapă! — zise Gdovschi.

Şugaev râdea cu gura lăţită.

— E o afacere comercială. Totul se poate întâmpla. Eu m'am gândit până în cele mai amănunte. Aceste scrisori le-am gândit, le-am rumegat. De mult aveam acest gând, dar nu găseam un om potrivit... Ei, cum?... Merge?...

Se mişca neliniştit pe scaun. Urmă o tăcere penibilă. Gdovschi răsufla greu şi rar, iar Şugaev sforăia, învăluindu-l cu o privire îngrijată.

— Mă învoesc — se auzi glasul înnecat şi stins al lui Gdovschi.

Şugaev sări.

— Te iubesc — strigă el bucuros — Dă-mi mâna! Vei fi mulţumit.

Abia a spus cuvântul hotărît, şi parcă un munte i-a căzut de pe umeri. Râzând şi vesel a bătut palma lui Şugaev.

— Dar arvuna?

— Se poate şi acum. Trebue, însă, să bem şi un aldămaş, pentru acest lucru mare, doar se face pentru toată viaţa. Ha-ha-ha!... Hei!... Efeb! — strigă el, apăsând butonul soneriei — adu 2 sticle reci de şampanie! Iute!...

Zorile palide, străbăteau prin perdele şi ametsecându-se cu lumina artificială, dădeau tuturor lucrurilor o culoare închisă, pierdută. Gdovschi şi Şugaev şedeau încă ameţiţi de vin şi de o plăcere reciprocă, şi'n timp ce Şugaev era roşu ca racul, Gdovschi şedea palid, cu faţa trasă.

In sinceritatea beţiei Şugaev începu:

— Doream acest lucru din copilărie, dar nu le puteam potrivi să iasă bine. Mă zbăteam, mă chinuiam... Voiu fi scriitor — lua-o-ar dracii! Şi am hotărît! Spune-mi, ce nu poate Şugaev?... 10 mii de ruble vrei? Puţin! Dar 50 de mii? dar o sută de mii? dar un milion? Ha-ha-ha!... Se poate spune că Şugaev e scriitor! Frumos de tot!... Totuşi să-mi scrii scrisorile, dragul meu!

Erau clipe, când lui Gdovschi i-se parea că simte ceeace simte o fată vânzându-se. Dar conştiinţa că mâine va avea 300 de ruble îi ucidea îndoiala trecătoare.

Şugaev tot urma:

— Dintr'odată mi-am pus ochii pe D-ta. Eu luam seama la fiecare începător... da! Vedeam că te ţipăresc în ziare în cronici... He-he, mă gândesc eu, să te prind înainte de-a apuca să-ţi fac bătături pe ochi... Să ne sărutăm!

Şi s'au sărutat...

II.

Gdovschi era scriitor cu vocaţiune. De câteva ori intrase în slujbe de Stat şi particulare, dar le părăsi curând, neputându-se acomoda. O povestire apărută într'un ziar, i-a hotărît îndată cariera.

Invăţat, cu o gândire ageră, cu dispoziţii poetice, şi pe de-asupra povestitor vioi, chiar din al doilea au şi-a atras atenţia publiciştilor şi poeţilor mai de seamă cari l-au preţuit şi i-au dat îndrumări.

Ca majoritata poeţilor din timpul din urmă, el îşi privea opera din punct de vedere material.

Trezindu-se a doua zi şi văzând cecul de 3000 de ruble iscălit de Şugaev, râse, şi zise că acesta e nebun.

Se distra gândindu-se la cele 2 scrisori. De ce să mă despart de Şugaev? Aşa editor nu voiu găsi de grabă... iar gelozia mea?... Şi râse răsunător.

Cum se vor mira toţi!... La dracu!... Dar despre roman nici o vorbă nimănui.

Luă de pe masă manuscriptul şi cele două scrisori şi plecă vesel spre Voeisco-Camschii Banc, iar de-acolo la Şugaev.

(Citiţi urmarea în numărul viitor).

Grafologia

„Cunoaște-te pe tine insuți" este un adagiu care trebuie aplicat cât mai mult în viață. Grafologia, adică știința cu ajutorul căreia se poate stabili caracterul cuiva din scrisul său, permite cercetarea obiectivă a firei cuiva. Revista „Realitatea Ilustrată", a angajat un grafolog special, care să analizeze caracterul cititorilor cari vor solicita acest lucru.

Pentru răspuns, care apare în această rubrică, în fiecare săptămână, solicitatorul va trimite un manuscris, pe cât posibil de dată mai veche, nu unul anume făcut, pentru cercetarea grafologică și scris cu cerneală, adăogând totodată o taxă de lei 60, pentru cercetările grafologice simple și 100 lei pentru acele în care e vorba de a analiza caracterul a doi îndrăgostiți, a doi logodnici, cari intenționează să-și lege viața laolaltă. In acest din urmă caz e nevoie bineînțeles de două scrisori: una a d-nei sau domnișoarei și cealaltă a viitorului soț.

Neculcea — Galați. Un om care-și vede cariera frântă. Viața prea reală nu e pentru dânsul. Caută să se împotrivească împotriva micimilor, dar fără rezultat. A avut planuri de a trăi o viață ideală dar nevoile brutale au împiedecat aceasta. Punctual, manierat, încrezător, ager la minte, hotărît, gust bun, critică dreaptă. Sincer și cu voință hotărîtă. Se îmbracă excentric și e credincios în iubire.

Ducică — București. Energică, idealistă, prea adesea ori se ascunde în dosul măștii. E nesinceră și necredincioasă. Are simț muzical. O interesează operile de cugetare, lucrările profunde și are o memorie foarte bună. Ageră la minte, reacționează imediat. E îndrăsneață, are un creer productiv și-a adunat multă știință. Se supără repede dar repede iartă. A putut aduna multe expresii și probabil nu numai că a citit dar și călătorit, are multe gusturi aristocratice. Vioaie, svăpăiată, nu se umilește.

Linus S. — Iași. Hotărîtă, pesimistă, amatoare de literatură și de artă, sentimentală însă din pricina unei voințe puternice își poate stăpâni sentimentalismul. E energică, cu inimă bună și are suflet. O muncesc mult gândurile. Are educație bună, dar lipsește căldura din viața ei. Probabil se ocupă intens cu literatura. Puțin nervoasă, are mare atracție spre muzică. Se ocupă probabil cu lucrări mistice spiritiste. Tăinuitoare.

Gheorghes — Satu-Mare. Nervos, nehotărît, vă ocupați cu multe pentru că repede vă plictisiți de un lucru. Sunteți încăpățînat și de o gelosie acută. Foarte sensibil, nu vă găsiți odihna. Vă influențați ușor. De scurtă vreme vă simțiți descurajat, probabil aveți o durere sufletească. Lucrați adesea împotriva convingerilor. Vă agitați prea repede. Sunteți un intuitiv și vă place polemica.

Guță — Satu-Mare. Seamănă foarte mult, la scris, cu cel de mai sus, așa încât caracterul analizat grafologic este aproape identic. Vom însemna aci unele mici deosebiri. E egocentric, melancolic, sentimental și foarte mult ocupat. Sever, repede în hotărîri și adesea nesincer. Temelia științifică a cunoștințelor nu e destul de bine consolidată.

Mircea Barbu — Balaci. Idealist, ar fi totuș un diplomat bun. Cunoștințe precise, spiritual, isteț și raționabil, nu-și calculează în deajuns faptele. E conștiincios, și nu lucrează împotriva convingerii. E afectuos și adesea ori exagerat. Are simț estetic și sentimentalism. Judecă bine, cu consistență polemist, e prototipul avocatului. Are sentimentul datoriei.

Ficu R. — Constanța. Cult, talentat, are ușurințe în chestiuni spirituale. Foarte impresionabil, cu nervii slabi și neliniștit. Ar vrea să rezolve multe dar obosește repede. Rândurile care au fost trimise erau scrise într'o stare de nervi deosebită. N'are încredere într'însul, și deși are sentimentul datoriei, n'are puterea sufletească de a lucra intensiv. E cald, bun, și drăgostos când iubește pe cineva, dar e foarte gelos. Gelozia îi produce multe dureri. E erotic, manierat, vrea să fie diplomat dar agitându-se nu reușește. I-ar trebui mai multă voință. Are simț estetic.

Melozo Da Forli. Rândurile primite sunt documente interesante din punct de vedere grafologic. Ele arată cum omul încearcă să-și ascundă în viață, sufletul adevărat și lasă să se vadă înafară numai caracterul care i-se pare că-l va duce la succes. Imediat însă când cineva scrie mai grabnic, într'un moment de distracție, masca atuncia cade și apare sufletul deschis. Ați învățat să vă acomodați în viață și să prezentați observatorului ceea ce poate fi folositor. Sunteți fricos. Aveți maniere alese, dar totul e silit. Nimeni nu poate ști care vă sunt intențiile. Vă place ironia. Sunteți silitor dar neregulat și neastâmpărat. Vă aprindeți repede și vă place să vă amestecați în treburile altora. Cheltuiți prea multă energie, cu lucruri care nu merită această cheltuială. Vă place sportul și literatura și probabil în societate sunteți plăcut. Vă impresionează mult femeile frumoase și sunteți erotic.

Marian B. Sorel — Galați. Scrisoarea primită trădează pe un om deschis, drept și cinstit. Inteligent și cu suflet, un om pe care împrejurările îl apasă prea mult și ar dori să ajungă în altă situație. Se însuflețește ușor. E un prietin bun și sincer. Nu se încrede în oameni, e sensibil și puțin închipuit, e prevăzător, punctual, sârguitor dar n'are o voință fermă. Nu are o natură de avar, dar viața l'a silit să fie strângător. Are o fantazie mare, și un creer productiv.

H. B. Ploiești. — **Un om preocupat mult de sine. Simț artistic,** bine educat, maniere alese. **Cunoscător în muzică. Are o părere** prea bună despre talentul său, **idealismul îi servește drept mască** egoismul. **Iubește pe cei care-l laudă.** Pretențios, sentimental, și iubește cu inima.

VREMURI GRELE

M'am oprit la casa scundă
Dela margine de sat,
Palizi și cu ochii'n lacrimi
Doi copii stăteau la sfat:

„Grea-i viața" — zise unul —
„Grea și plină de păcate,
Tata a murit în luptă,
Și murim de foame, frate!"
Cel mai mic cuprins de spaimă,
Trist începe să îngâne:
„Mama noastră e bolnavă
Și în casă nu e pâne!"

Noaptea, când venea pe dealuri
M'am oprit lâng 'un isvor,
Povestea încet pe iarbă
Un țăran c'un cerșetor.

— Grele vremuri — spuse bietul
Cerșetor — și-s răi stăpânii!
Ori și unde voi să intru
Mă amenință cu cânii!
— S'a mărit fârtate, birul,
Vai de noi — șopti țăranul —
Ne sugrumă sărăcia
Și cu greu se face banul!"

Luat-am bățul pribegiei
Și-am pornit înspre oraș,
Două umbre se'ntâlniră —
Erau doi sărmani slujbași.

— N'am un ban pentru chirie —
Zise unul alb ca varul,
De trei ani aștept zadarnic,
Nici un spor, și-i mic salarul."
Celalalt zâmbi ironic
Greu lovit de-al sorții val:
— Boala-mi roade 'n piept, păgână,
Voi muri într'un spital!..."

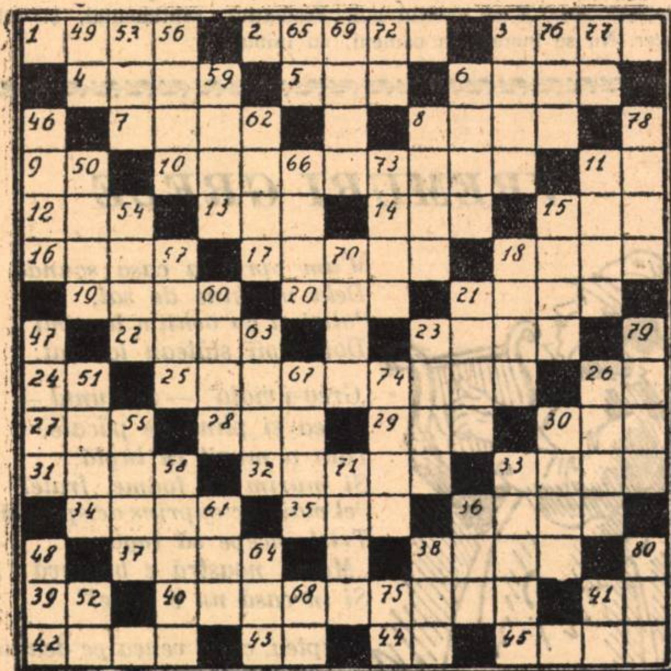
M'am oprit apoi la ușa
Bietului poet sărac,
Unde gândurile 'n aur
Și'n smaralde se prefac.

— Stau cu muza mea de vorbă
Și tăcerea e de piatră.
Sunt flămând — cânta poetul —
Și nici foc nu am în vatră.
Laurii i-aș vinde-acuma
Pentru-un pol, sărman poet, —
Bate iarna la fereastră,
Blana mi-e la amanet..."

JUSTIN ILIEȘIU

JOC No. 1. Cuvinte încrucișate (10 puncte). Trimise de Gore Berdia — Râmnicul-Vâlcea.

ORIZONTAL:

1. Invățat teolog și erudit englez (673-635)
2. Numele unui fluture din familia bombicidelor
3. Pom din clasa rozaceelor
4. Oraș în Arabia antică
5. Plasă mare cu 3 pânze
6. Ilustru filolog și erudit german (1759-1824)
7. Ajectiv pentru a indica temperatura scăzută
8. A repeta
9. (Invers) notă muzicală
10. Ingăduință
11. (Invers) notă muzicală
12. Nume de bărbat
13. Numeros și comun
14. Totalul ceremoniilor unnicult
15. A apărea
16. Arbust
17. Sărit la minte
18. Lăncier german
19. (Mitologie) mama lui Castor și al lui Pollnes
20. Partea trupului
21. Copac
22. (Ardeal) Prăjină
23. Pasere cu picioare lungi
24. Carte de joc
25. Vrăjit
26. Unitate de măsură
27. Oraș în Serbia
28. Tufă spinoasă
29. Beteara miresei Dobrogea)
30. A lucra pământul
31. Identic
32. In vârsta de căsătorie
33. Țară în Asia de răsărit
34. Plumb mărunt pintru vânat
35. Crustaceu
36. O însușire a apei
37. A chema
38. Piatră prețioasă
39. Măsura timpului
40. Cuprind două noțiuni sub aceeaș concepție)
41. Notă muzicală
42. Poftă
43. Conjuncție
44. (Invers) pronume
45. Boală a aparatului respirator

VERTICAL:

46. Inalt (poetic)
47. Nuvelist român (1835-1916)
48. Tânăr nobil în serviciul regelui
49. (Invers) pronume
50. Regele animalelor
51. Substanță roșie
52. Pronume
53. Talent
54. Țară bogată în aur
55. Partea dinapoi a bazinului (anatomie)
56. Mattmatician norvegian (1802-1829)
57. Adus din șale
58. De culoare plumburie
59. Substanță cu gust acru
60. Iubesc cu pasiune
61. Adunare de legi
62. De un negru frumos
63. Arbore roditor
64. Ordin de plată (bancă)
65. Pronume
66. Nereușită
67. Noroc
68. Imperativ
69. Clanța ușii
70. Poveste
71. Laț
72. Interjecție
73. Corp
74. (Moldovnește) lopată mică de curățat brăzdarul plugului
75. Interjecție
8. Fiul lui Adam
23. Podoabă
38. Suferință
6. Om de stat Olandez (1623-1672)
21. Dibaci
36. A împreuna
3. Puncte determinate
18. Impreunat
33. Prietena
76. (Oltenia) Diavolul
15. In cronici), dare extraordinară
30. Lucru adăogit
77. Insulă mică
11. Mare duce de Moscova
26. Oraș în Ardeal
41. Intrjecție
78. Interjecție
79. Măsură veche de greutate
80. Imitator în teatru.

JOC No. 3. (5 puncte).

RĂSPUNDEȚI . . .

1. Care orașe se spune că ar fi fost în locul Mării Moarte?

2. Ce sunt „gemenii siamezi?“

3. Ce decorație se poartă într'un loc neobișnuit?

4. Ce metal este mai scump decât Platina?

5. Cum se numia în Mitologia greacă paharnicul zeilor?

6. Ce beau și ce mâncau zeii după părerea Elinilor?

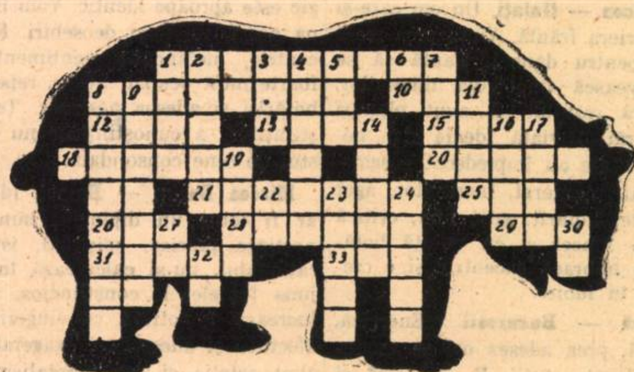
7. Ce însemnează strigătul de ajutor S. O. S.?

8. Cine a fost cel mai renumit tenor al lumii?

9. Cum se chema barbatul zeiței Egiptene Isis?

10. Cine a scris „țiganeadax?“

JOC No. 2 (10 puncte) trimis de **Remus Onoe—Bistrița**

ORIZONTAL:

1. Nenorocit
8. O cunoscută poezie românească
10. Animale domestice
12. Arbori fructiferi
13. Cal de paradă
15. Rege (haic)
18. Clart
20. Dud
21. Tovarăș
25. Popor
26. Animal
28. Politician român contimporan
29. Despart
31. Haine diaconești
33. Din nou

VERTICAL:

1. Nimeni
2. Scut
3. Nume masculin
4. A urca
5. Imbrăcăminte femeiască
6. Pană de despicat
7. Nu vorbil
8. Mai mari ai bisericei
9. Ușieri
11. Podiș în Asia
14. Ramură
16. Piatră prețioasă
17. Vorba
19. Formă de verb auxiliar
22. Formă de verb auxiliar (popular)
23. Organ al omului
24. Oraș în România
27. Notă muzicală
30. Alifie
32. Notă muzicală.

Deslegările celei de-a 3-a serie a jocurilor, se primesc la redacție, până la 10 Ianuarie 1928. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 44, 45, 46 și 47 ale Revistei noastre, va primi un premiu de 1.000 (una mie) lei. Premiul al doilea e de 500 (cinci sute) lei; premiul al treilea de 300 (trei sute) lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor români.

Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor.

Premiile se vor distribui până la 15 Ianuarie 1928.

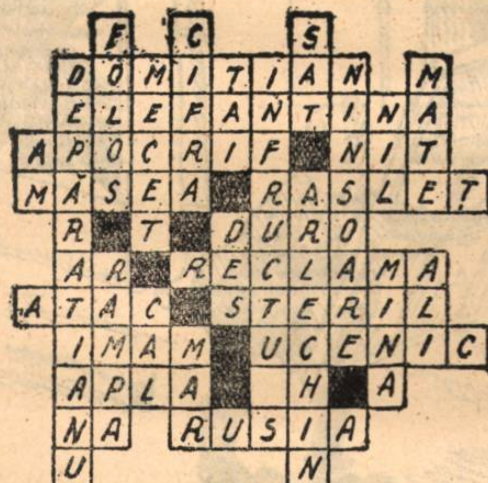
Bonul I. 1.

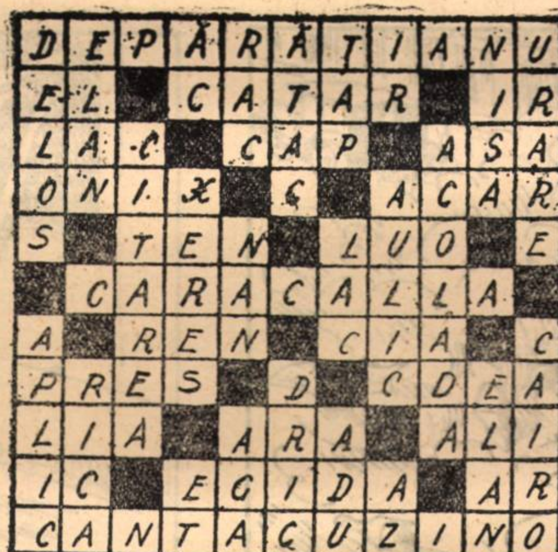
Subsemnatul ....

....

trimit alăturat deslegarea jocurilor No..................

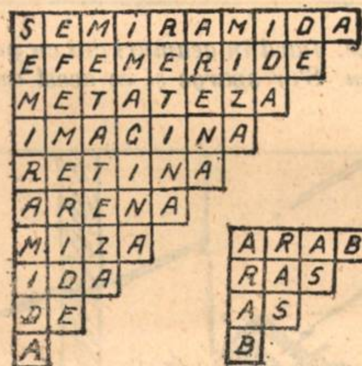
Soluțiile jocurile publicate în „Realitatea Ilustrată" în cursul lunei Noembrie

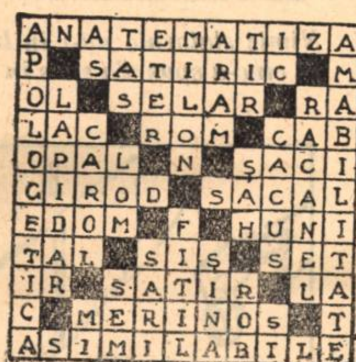

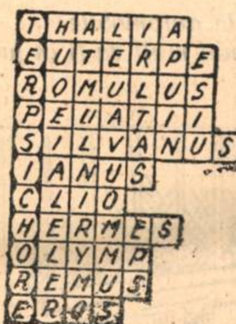

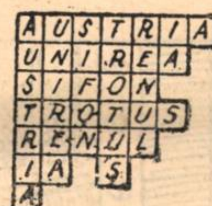

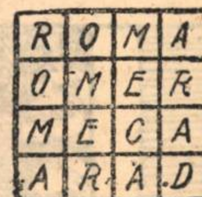

DESLEGAREA ȘARADEI DIN No. 41.

S'au remarcat răspunsurile date de Victor G. Buescu din Craiova.

După 'o trudă oarecare, isbutit-am, în sfârșit,
Jocul Pythic să-l desleg; și-apoi iarăși m'am muncit
Ca acea comună proză, s'o transpun în versuri clare
Și să pot trimite astfel, a șaradei deslegare.

* * *

Ne încântă prima parte, urechile tuturor
Și ne fermecă auzul: este prea frumosul „cor".
E stimată partea doua chiar de Bachus cel divin:
Este, după cum se vede, bunul și iubitul „vin".
De unim ambele vorbe, dăm de un rege creștin,
Pe care toți îl cunoaștem: viteazul Matei „Corvin".

* * *

Cititori și cititoare, azi, cu cugetul senin,
Haidem să umplem cu toții cupele cu vin divin,
Să 'nchinăm cu voioșie și plăcere 'n sănătatea
Mult distractivei reviste românești „Realitatea".

AUREL CHIRESCU—Craiova

are o introducere demnă de toată atenția:

La cererea Domniei Voastre,
De-a trimite în versuri clare,
Și cu ritm și rimă bună,
A Șaradei deslegare,
Cred că mulți și-or bate capul,
Chinuind hârtia, dar
Dacă nu-i talent, degeaba:
Toată munca e'nzadar...
Eu, știind aceste toate,
M'am grăbit încrezător
In talentu-mi, a trimite,
Astăzi, domnule redactor,
O precisă deslegare 'n
Niște versuri excelente.
Care vor lăsa în urmă
Minusculele talente,
Ce vă vor trimite versuri
Fără pic de căpătâi,
Socotind că, prin aceasta,
Câștiga-vor premiul întâi...
Pe când versurile mele,
Ce le veți citi mai jos,
Veți vedea că sunt redate,
In stil simplu, dar frumos,
Explicând perfect șarada,
Numai prin idei precise
Cari socot că merita-vor
Astfel, punctele promise.

BINIȘAN SILVIU—Lugoj

De vesel ești și fericit
Și veselia vrei s'o spui
Și lor...
Când dorm în noapte liniștit,
In glasuri dulci și lin le cânți
In „cor"

Când abătut și trist tu plângi,
Și când durerea apasă greu,
Și chin...
Amar și-amar te bat mereu,
Tu mergi durerea să ți-o stângi
Prin „vin".

* * *

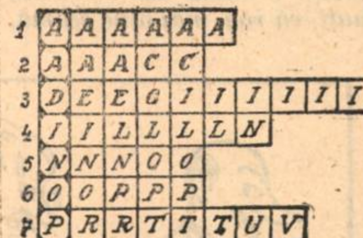
Astea două: „cor" și „vin",
Astea două prin unire,
Dau un nume ce-amintește
De puternicul „Corvin".

AL. V. NICOLAU—Focșani

Uf! ce-a dracului șaradă
M'a oprit dela paradă,
Greu e să afli „cor" și „vin"
Și'n urmă pe „Corvin".

JOC No. 4 (antic, 10 puncte)

trimis de Palade Ath. Cicerone Galați.

ORIZONTAL:

1. Soția lui Nero
2. Soția lui August
3. Soția lui Filip
4. Soția lui Iustinian
5. Soția lui Pompei
6. Soția lui Galian
7. Soția lui Claudius.

Inițialele de sus în jos alcătuiesc numele soției lui Traian.

JOC No. 5 (5 puncte) Rebus trimis de Robin Harrysohn—Bacău

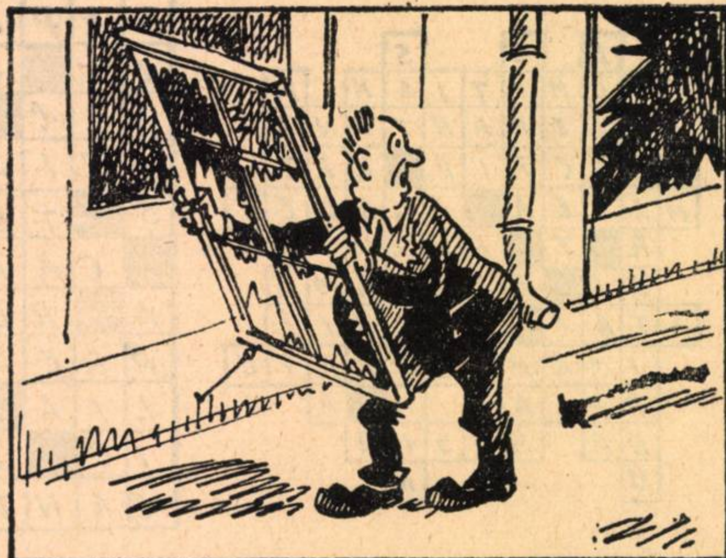
JOC No. 6.

Polidrom trimis de N. Mihăescu — Râmnicul-Sărat.

Citit direct și chiar invers
Mă veți găsi obscen pervers...

OROSCOP PE ANUL 1928

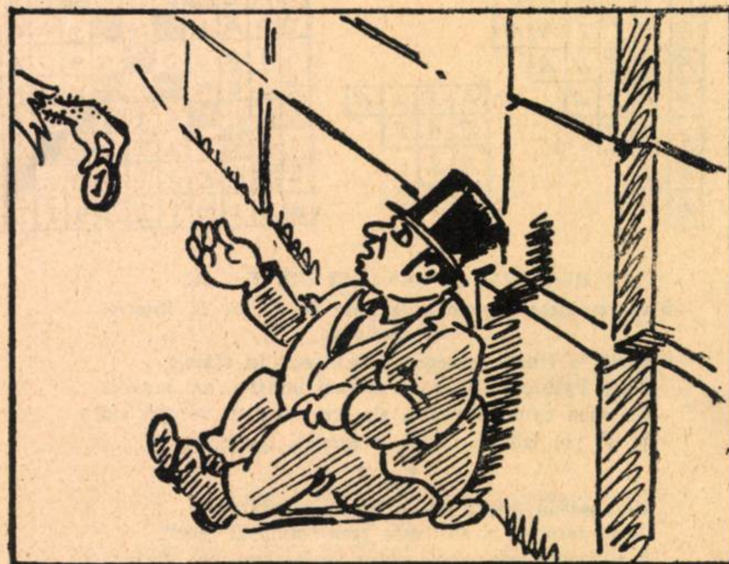

Cu siguranță'n anu-acesta
Vor circula din zori în seară
Mai multe automobile,
Și praf mai mult va fi în țară.

Nimic statornic nu-i în lume,
Și cine-a spus n'a spus în van,
Dacă în geamuri dai cu pietrii
S'or sparge și în acest an.

Priviți, e cassa azi deschisă,
Luați, vă rog, mai bine seamă,
Vor fi și'n anu-acesta furturi
Și contrabande pe la vamă.

Și dacă băncile și-acuma
In falimente-au să sporiască,
Atunci directorii de bancă
Ajunge-vor ca să cerșească.

Și'n anu-acesta funcționarii
Ce sufăr foame și tânjesc,
Primi-vor iar bacșișuri grase,
Căci e-obiceiul pământesc.

Dacă se vor ciocni iar trenuri,
Vor fi — e lucru doar știut —
Și deraeri și catastrofe
Mai multe, ca'n anul trecut.

Prevăd ca un profet prin vreme,
Eu nu mă'nșel, o, niciodată—
Că toată lumea-o să citească
„Realitatea Ilustrată".

(Citiți continuarea în pag. 17)

— „Prietene, sunt cam miop, să-mi atragi atenția când vezi vânatul.“

— „Domnule doctor! trei rațe!! Bang! Nimic.

— „Domnule doctor! un cocoș sălbatic!“ Bang! Nimic.

— „Domnule doctor! un iepure!“ Bang! Nimic.

— „Domnule doctor! alți doi pacienți!“ Bang! Și uite colo amândoi morți.

PURCEDEM LA DRUM

Vânătoarea și pescuitul

„Realitatea Ilustrată“ începând cu numărul vitor va da o deosebită atenție la două ramuri de activitate: Vânătoarea și pescuitul, pentru că aceste ocupațiuni s'au bucurat, la români în special, de multă cinste și au fost astfel sporturile care au avut mai mulți adepți.

Ca în toate statele civilizate vânătoarea și pescuitul, la noi, sunt reglementate prin legi speciale și nu se pot exercita decât după reguli dinainte stabilite. O direcțiune generală a vânătoarei și o alta a pescăriilor sunt afiliate Ministerului de Agricultură și domenii iar numeroase societăți de vânătoare și pescuit se găsesc sub patronajul însăș a Inaltei Regențe și sub supravegherea unui ministru de vânătoare.

Este de neînțeles, că în asemenea împrejurări nu s'a găsit nici un organ care să se ocupe de vânătoare și pescuit și să fie la îndemâna tuturor atât pentru informațiunea celor cari exercită aceste sporturi, cât și pentru educarea publicului.

Numeroși cititori ne-au solicitat înființarea de pagine speciale pentru vânătoare și pescuit. Și deoarece revista noastră se străduiește să fie cât mai conformă cu dorințele publicului purcedem la drum.

Ni-s'a arătat că numeroase abateri la legea vânatului, greșeli și abuzuri din partea organelor de control și pază și chiar nenorociri întâmplate unora dintre vânători, se datoresc lipsei unui organ de educație.

In coloanele revistei noastre cititorii vor găsi de azi în colo — fiind că ne-am asigurat colaborarea unor oameni competenți—timpul de vânătoare pentru diferite sălbătăciuni, timpul de pescuit, cu clișee grafice, explicațiuni asupra modului de interpretare a textelor de lege relative la vânat și pescuit, statistice asupra vânatului în țară și în străinătate, interwievuri cu vânătorii renumiți, metode de organizarea pazei vânatului și a peștilor, metode de a hrăni și a contribui la înmulțirea vânatului; metode de a alimenta peștii și a contribui la înmulțirea lor, descrierea diferitelor arme de vânătoare și modul de întrebuințare al lor, dări de seamă asupra vânătoriilor oficiale, liste de contravenienți la legea vânătoarei, comunicări de dispozițiuni administrative pentru reglementarea vânatului și pescuitului; povestiri de vânătoare, vânătoarea și pescuitul în regiunile tropicale și în cele polare, glume vânătorești, etc. etc. Toate acestea vor fi însoțite de numeroase fotografii, ilustrații, desene grafice și caricaturi.

Vom da lămuriri cititorilor noștri, în rubrici speciale, la toate chestiunile ori de câte ori ne vor solicita. Acordăm premii și primim spre publicare fotografii interesante de vânătoare sau povestiri vânătorești — unde nu e nevoe ca autorul să fie tras de mânecă — dacă sunt mai neobișnuite.

—o—

Popas de Vânătoare. — Fotografie trimisă de Massu Constantin, București.

Guvernul, singurul sărman,
Se va schimba în acest an,
Știți vorba: „că din când în când
Mai vine și altul la rând . . .“

TOT EU.

DANIEL ȘI LEII

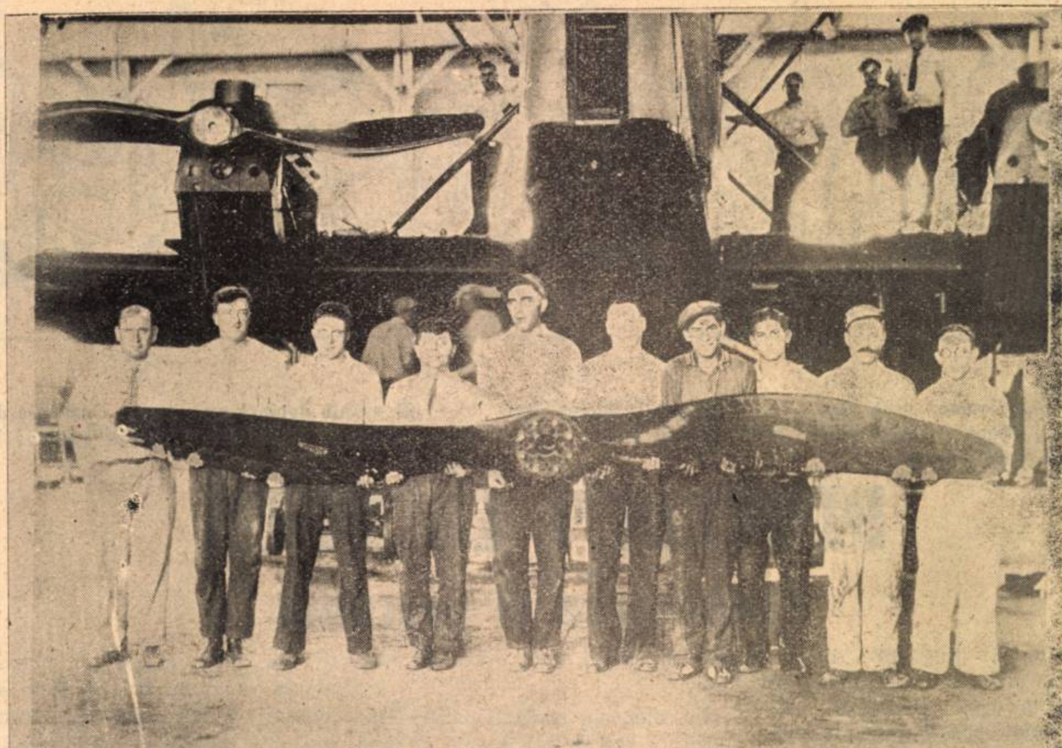
O doamnă, al cărui soț se numește Daniel, este în vizită pentru prima dată la familia Petrescu.

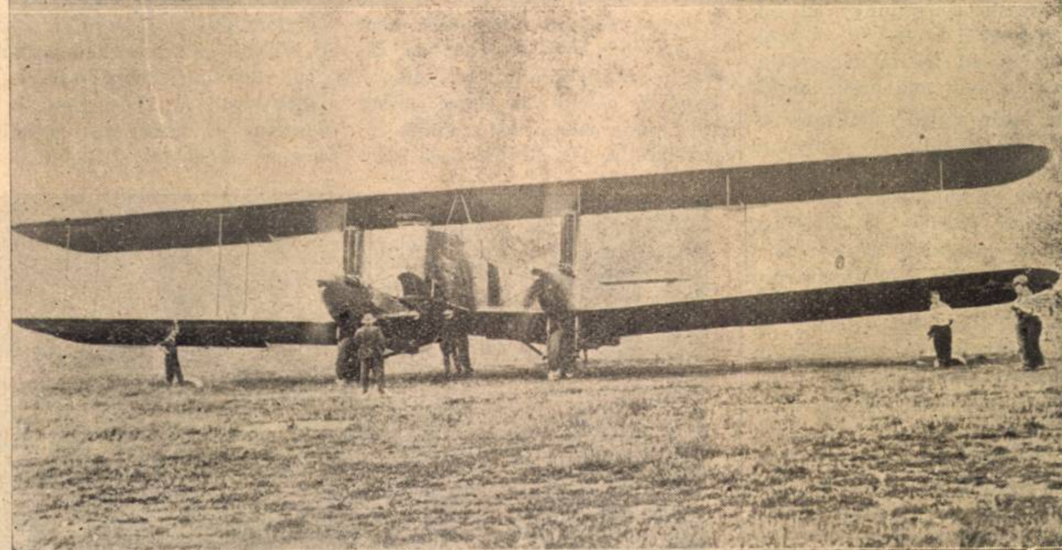
Când Ionel află că doamna se numește „Doamna Daniel“, el întreabă uimit:

„Cum doamnă, soțul d-voastră a eșit din groapa leilor.“

Cel mai mare avion din lume a fost distrus de vifor

Cel mai mare avion de răsboi — bineînţeles proprietatea americanilor — a fost distrus de un vifor îngrozitor. Avionul din pricina că lipsea un hangar destul de mare n'a putut fi adăpostit la timp. Ilustraţia noastră înfăţişează avionul înainte de distrugere. Era prevăzut cu şase mitraliere şi putea pe lângă aceasta să ia cu sine bombe în greutate de 1200 kgr. Mărimea lui uriaşă se poate aprecia considerând helicea pe care o ţin zece oameni în rând. Avionul era prevăzut cu două motoare fiecare de 600 H. P.

O faptă monstruoasă

In faţa tribunalului din Dej, a venit spre desbatere un proces, care dovedeşte că în veacul nostru există monştrii cari se numesc oameni.

Fetiţa Violeta Gece, copilul de 4 ani, al unui meseriaş, se afla la bunicul său în Gherla.

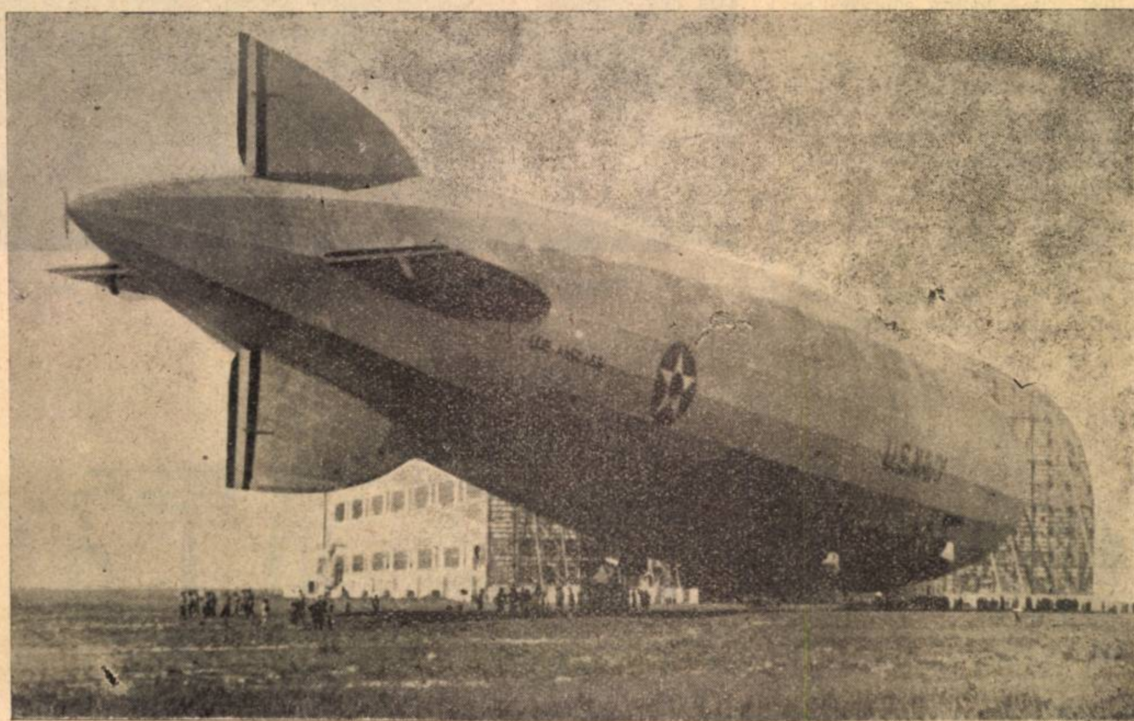

Se juca pe stradă cu alţi tovarăşi de vârsta ei, într'una din zilele toamnei trecute, când cismarul Gross care locuia pe acea stradă, supărat de sgomot, s'a repezit asupra grupului de copii.

Soarta a voit să prindă pe Violeta Gece şi bruta, cu o sulă, i-a scos ochiul stâng.

Dăm fotografia copilei dupăce a fost operată la Cluj şi înainte de-a fi suferit atacul monstrului.

Părinţi, păziţi-vă copiii voştri!

Dupăcum odinioară în căutarea lui Nungesser şi Coli, dirijabilul „Los Angeles" a plecat acum să caute urma d-nei Grayson şi a însoţitorului său (vezi ilustraţia din pag. 6)

Frig și în Lună...

In Lună, zilele sunt atât de calde încât apa fierbe singură, iar nopțile atât de friguroase încât până și aerul ar îngheța

CERCETĂRI recente asupra situației în lună — bine înțeles că nimeni n'a fost acolo — au confirmat părerile de până acum, relative la temperatura care domnește pe lună. Desigur că nimeni n'ar mai murmura împotriva iernilor friguroase sau a verilor călduroase de pe planeta noastră dacă s'ar transporta să trăiască numai o zi pe lună.

După calculul făcut de astronomii cari s'au ocupat cu studiul temperaturii de pe lună, reiese că acolo, în timpul zilei, stâncile se încălzesc atât de puternic, de razele soarelui, încât ușor ar fierbe apa pe suprafața lor, dacă în lună ar exista apă; iar de îndată ce soarele apune, frigul se face atât de mare încât nu numai Oceanul Atlantic ar îngheța, în câteva ore, dar până și aerul s'ar lichefacе și chiar s'ar preface în ghiață solidă. In timpul nopții frigul de pe lună este incomparabil cu ceace numim noi frig pe pământ: temperatura se coboară la minus 200 și chiar 250 grade sub zero.

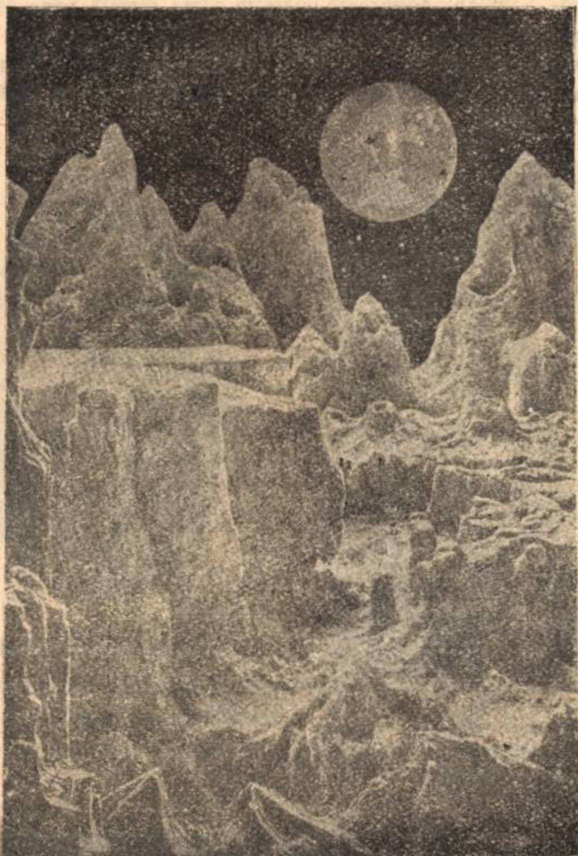
In timpul zilei, stâncile se încălzesc atât de tare, încât nici căldura din Sahara, cea mai cumplită imaginabilă, nu ajunge nici pe departe, temperatura de acolo.

De multă vreme bănuiau astronomii că există această alternație de nopți extrem de friguroase, cu zile foarte călduroase. Faptul se datorește lipsii aproape totale, de aer, în lună, deoarece numai atmosfera este aceea care împiedecă radiarea căldurii, după cum oprește și prea marea încălzire a pământului la razele solare. Dacă nici pământul nu ar avea un strat de aer izolator, atunci și planeta noastră ar îngheța, în cursul nopții și s'ar încălzi, peste măsură, în cursul zilei.

Bănuelile astronomilor au fost confirmate, mai als prin observarea eclipsei din 15 Iunie 1927.

Uriașul observator astronomic, care se află pe vârful muntelui Wilson (California) este înzestrat cu un termometru, pentru depărtări mari, termometru care are forma unui disc, este făcut din metal subțire și se așează într'un telescop special. In cursul eclipsei, doi astronomi dela acest Observator, dr. Edison Pettit și dr. Seth B. Nicolsohn au măsurat temperatura Lunii, cu acest termometru special. Discul metalic este un detector foarte sensibil pentru razele de căldură. Inainte de eclipsă suprafața Lunei se găsia sub influența razelor puternice de soare. Stâncile erau atât de încălzite încât emiteau raze de căldură asemenea celor pe care le simțim venind dela o sobă. Cu ajutorul termometrului telescopic aceste raze de căldură au putut fi prinse și măsurate. Pe baza acestei înregistrări s'a putut calcula temperatura aproximativă de pe Lună, în cursul zilei. Această temperatură era de circa 170 grade Fahrenheit (peste 100 grade Celsius).

Câteva minute după înregistrarea acestei temperaturi, umbra Pământului a început să cadă asupra Lunii, cauzând astfel o eclipsă de soare, satelitului nostru. In momentul când Luna s'a întunecat complet, de această umbră, astronomii au măsurat din nou temperatura Lunii întrebuințând acelaș termometru. Diferența era de câteva sute de grade. Și astfel s'a confirmat presupunerile de până acum, că pe lună temperatura variază foarte mult.

Ce-ar vedea un om în Lună, în timpul nopții. Pe satelitul pământului după apusul soarelui, domnește frigul cel mai cumplit.

Luna, astru mort din pricina lipsei de atmosferă, își plimbă noaptea suprafața complect înghețată.

Cu ivirea zilei, Luna se desghiață. După o fotografie astronomică mai recentă.

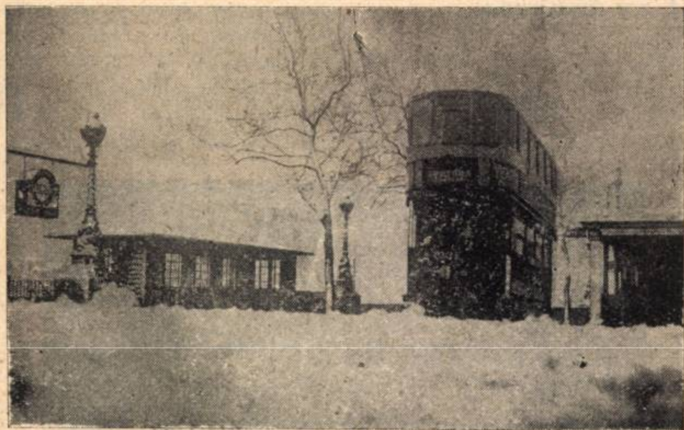
HAZURI

CÂND CERI PREA MULT

„Tată, spune-mi te rog ce este legea conservării energiei?

„Da ce crezi dobitocule, că eu pot să țin minte toate legile neroade, pe care le face Parlamentul?“

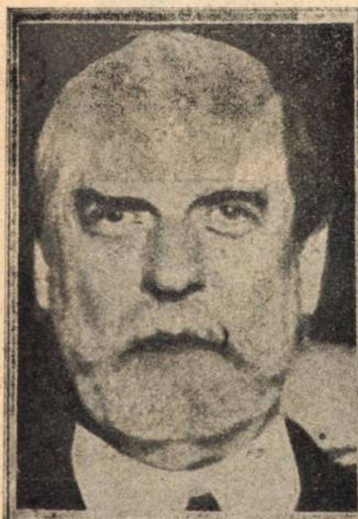
Filme de iarnă

De zeci de ani la Londra nu s'a pomenit zăpadă atât de mare ca în anul acesta. Ilustraţia noastră reprezintă un autobus care nu se mai poate deplasa din pricina zăpezii.

Anglia sub zăpadă. Nicicând — chiar după cât îşi aduc aminte cei mai bătrâni — n'a căzut atâta zăpadă în Anglia ca acuma. Dacă aceasta a produs perturbaţii mari în viaţa socială unde oamenii nu erau obişnuiţi cu un frig atât de mare lucrul are şi unele avantajii deoarece se poate face sport de iarnă de data aceasta şi la Londra, fără să fie nevoe ca oamenii să plece la St.-Moritz.

Nouii candidaţi la preşidenţia Statelor Unite: Huges, Hoower şi Dawes (dela stânga la dreapta). Preşedintele Coolidge n'a primit să-şi pună candidatura; Hoower după războiu a fost comisar al alimentaţiei, Dawes e cunoscut, în urma planului său pentru plata despăgubirilor de către germani.

D. EDMOND SCHULTHESS

noul preşedinte al republicei federative Elveţiene. Preşedintele Elveţiei este ales în fiecare an.

Pirateria în China. Căpitanul englez Lalor a fost luat prizonier pe vaporul Siang-Ten, care era gata să ancoreze în fluviul Yang-Co-Tse, de către piraţi chinezi. Piraţii cer un preţ de răscumpărare foarte mare şi tratează cu ministerul de marină britanică.

RECOMANDARE

Agentul: „Pot să-ţi dau pentru circul dumitale, un pitic minunat.“

Directorul: „Dar e mic?“

Agentul: „Ce vorbeşti dom'le! când îl dor picioarele, i-se pare că are migrenă.“

Rubrica Cititorilor

Primim la redacţie cererea unui cititor de a se publica următoarea invitaţiune:

Există la noi femei curajioase?

Dacă da, rog pe tânăra (între 18 şi 22 de ani) inteligentă, absolventă a unei şcoale medii, sănătoasă, iubitoare de sport şi care are dorinţa şi curajul de a face înconjurul pământului, înfruntând greutăţile inerente unei asemenea călătorii.

Rog pe această tânără să-mi scrie la redacţie, sub „Amicus Naturae."

Scopul călătoriei este ştiinţific şi sportiv. Drumul se va face călare sau eventual cu motorcicleta.

Dacă între aceea care îmi scrie şi mine va fi posibilă căsătoria, o vom face înainte de plecare. Dacă aceasta nu va fi posibil, călătoria o vom face împreună sub înţelesul cel mai sfânt al prieteniei.

Voiu lua în considerare numai scrisorile cu date complete şi adresa.

N. R. — Acest anunţ ne-a fost trimis de către un tânăr student din Cluj.

Poşta Redacţiei

Nicu C. Georgescu, Ploeşti. — Primim cu plăcere.

„La Bruyere", Bucureşti. — Până acum n'am primit nimic, dacă aţi dat scrisoarea recomandată, reclamaţi la poştă.

Dela Iaşi. — „Manuscris de dată mai veche", înseamnă o scrisoare, care să nu fie anume făcută pentru grafologie.

Teodor Gh. Sovăială, Fălciu. — Corespondenţa trimisă este prea locală şi nu prezintă interes pentru marele public. Incercaţi cu altceva.

Eugen Jebeleanu, Braşov. — Am primit versurile trimise şi eventual într'unul din numerile viitoare vom publica poezia, dorind să încurajăm talentele tinere. Corespondenţa e prea locală.

Iosif Berman, Sascut. — Trimiteţi corespondenţă de probă.

Marian B. Sorel, Galaţi. — Vom cerceta imediat ce grafologul va sosi la redacţie.

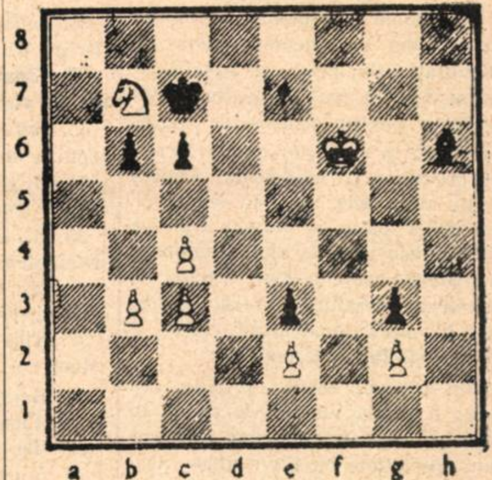
PENTRU „MOŞ CRACIUNUL" LUI I. Munteanu

Domnul M. Mihăescu din Râmnicul Sărat unul dintre cititorii noştrii spirituali şi harnic colaborator la rubrica jocurilor, trimiţând deslegările jocurilor din luna trecută le însoţeşte cu următoarea epigramă care se referă la jocul de cuvinte încrucişate publicat în numărul de Crăciun:

Moş Crăciune, Moş Crăciune, nu ştiu pentru a câtea dată
Am văzut prin cărţi, registe buna-ţi faţă desenată...
Te ştiam cu barba albă şi cu traistele pline
De bonboane şi smochine...
Anul ăsta, Moş Crăciune — I Munteanu aşa te-arată —
Ai venit cu barba neagră, cum n'ai mai venit vr'odată.
Şi în traista-ţi fermecată, — Moş Crăciune, cum se poate? —
Ne-ai adus în anu-acesta doar „cuvinte'ncrucişate"
Mulţi copii rămas-au astfel, fără darul de Crăciun:
Mulţi copii rămas-au astfel, fără darul dt Crăciun:
Ei te-asteaptă iar la anul... dar te rog să fii mai bun...

ŞAH

TEMA No. 1. de O. H.

(Alb 7 figuri: R f 6; C b 7; P b 3, c 3, c 4, e 2, g 2. Negru 6 piese: R c 7; N h 6; P b 6, c 6, e 3, g 3).

Albul mută şi face partidă nedecisă.

Un joc uşor, dar care se termină foarte frumos.

Deslegările se primesc la redacţia din Cluj până la 10 Februarie.

GLOSSĂ

I.

Dacă soarta te răsfaţă
Nu pluti cu gându'n nori
Le percepe şi le'nvaţă
Lucrurile'n fondul lor
Viaţa e doar o scântee
Fii prudent în societate
Din ce-ţi spune o femee,
Credo doar pe jumătate.

II.

Tu în viaţă ai doar plăcere
Guşti femeea şi sorbi vinul,
Grijă, lipsă sau durere
Nu ţi-a hărăzit destinul.
Ce va fi te lasă rece
Deocamdată eşti în viaţă...
Bea, mănâncă şi petrece
Dacă soarta te răsfaţă.

III.

Treci biruitor prin lume
Şi vorbeşti cu influenţă
Fiindcă banii îţi dau un nume
Şi te scoate în evidenţă
Faima ta va trece odată,
Că va trebui să mori
Ţine-ţi mintea deşteptată
Nu pluti cu gându'n nori.

IV.

Lumea nu-i oglindă vie
Să-ţi arate tot ce-a fost
Lumea nu e poezie,
Ca s'o poţi şti pe de rost.
Multe lucruri, se prea poate
Să-ţi inspire scârbă, greaţă,
Dar încearcă-le pe toate
Le percepe şi le'nvaţă.

V.

Dacă astăzi ai avere,
Nu e semn de veşnicie
Ci, o simplă mângâere
Soarta cine-o, poate ştie.
Orice vrajă ce te'mbată
Nu te'ncrede în ea uşor
Strălucirea nu arată
Lucrurile'n fondul lor.

VI.

Dreptul pumnului domneşte
Astăzi ca în Evul Mediu,
De vrei să parvii zdrobeşte
Este cel mai bun remediu.
Ai de partea ta norocul,
Banii universală chee
Insă nu umbla cu focul
Viaţa e doar o scântee.

VII.

Societatea îţi impune
Noui formule de etichetă.
Cari sunt nu ţi le spune
Insă au formă concretă
Le găseşti în orice teză
Cu formule răsuflate.
Deaceea, în paranteză
(Fii prudent în societate).

VIII.

Simţământul de iubire
Când în tine va'ncolţi
Vei ghici dintr'o privire
Fata ce te va iubi.
Strânge-o în braţe şi culege
Dragostea ce vrea să-ţi dee
Insă nu-ţi face o lege
Din ce-ţi spune o femee.

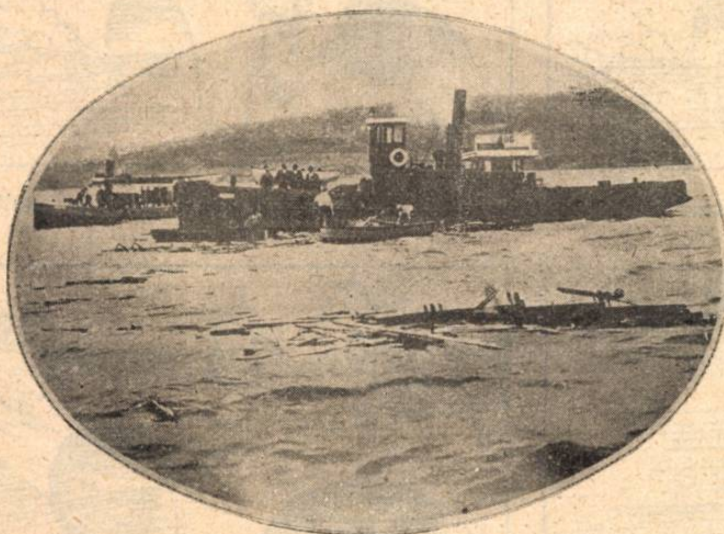
IX.

Şi acum ca încheere
Numai câteva cuvinte
Dar, modesta mea părere
Ţine-o întotdeauna minte.
Tot ce vezi şi simţi sunt glume
Sau poveşti de mult uzate.
Din ce vezi şi auzi în lume
Crede doar pe jumătate.

X.

Crede doar pe jumătate
Din ce-ţi spune o femee,
Fii prudent în societate
Viaţa e doar o scântee.
Lucrurile'n fondul lor
Le percepe şi le'nvaţă.
Nu pluti cu gându'n nori
Dacă soarta te răsfaţă.

J. BERARU

Ilustraţie luată cu prilejul nen[illegible] navale, din portul Sydney, unde vaporul „Greyeliffe" încărcat cu emigranţi, a fost izbit de vaporul „Tahiti" şi tăiat în două. Ilustraţia noastră arată ce a mai rămas din vapor după ciocnire.

Concurs de frumuseţe pentru copii

„Realitatea Ilustrată" a instituit un concurs de frumuseţe pentru copii: se vor acorda trei premii de valoare, celor mai frumoşi trei copiii. Pot concura toţi copiii între 2 şi 7 ani: fetiţe sau băieţi. Pentru aceasta e nevoie să ni se trimiată o fotografie 9×12, împreună cu 200 lei, pentru facerea clişeului. Vom publica pe rând, toate fotografiile concurenţilor şi la 1 Martie o comisie alcătuită din fruntaşii vieţei culturale şi sociale din Cluj, vor decerna premiile. Valoarea acestora e de 20.000 lei.

Concursul literar

Un număr însemnat de cititori au răspuns la concursul literar al „Realităţii Ilustrate" şi trebuie să facem dela început o menţiune măgulitoare pentru concurenţi: marea majoritate a nuvelelor au fost scrise cu pricepere şi inteligenţă. Concurenţii au înţeles cu toţii subiectul, din tema dată, şi numai tratarea diferea dela unul la altul. Comitetul de redacţie, care a avut sarcina să cerceteze literatura trimisă a fost pus în mare încurcătură când a trebuit să facă alegerea.

Din cele 67 lucrări primite, am făcut o primă alegere de nouă. In lista pe care o publicăm mai jos, sunt însemnate cu litere grase, aceste nuvele alese, în primul moment:

1. Radianov George — Iaşi: „Monstrul."

2. D. Diaconescu — Dăieşti, Râmnicul-Vâlcea „Păcatul."

3. P. Ion — Brăila: „O soţie credincioasă."

4. N. Delamarian-Ravin — Arad: „Ingratul."

5. Constantin Gheorgiu — Ocna: „Cine?"

6. Mitică Gorasi — Iaşi: „Flacări la vânt."

7. Miţă Constantinescu — Piteşti (fără titlu).

8. Dumitru Tomescu — Cernăuţi: „Un prieten de o zi."

9. Traian Vasilescu: — „Indrăsneala pedepsită."

10. George Adamoff com. Tătărăşti, jud. Cetatea Albă: „D-şoara Victoria."

11. E. R. Campus — Cara Omer (Constanţa): „Iama."

12. Heinrich Robinsohn — Bacău: „Prea târziu..."

13. Pavel Nedelcu — Focşani: „Destinul unora."

14. Ştella Diaconescu — Ploeşti: „Poveste simplă."

15. Al. V. Nicolau: „Răutatea oamenilor."

16. „Nicol": „Dragoste năpăstuită."

17. Farman H. — Soroca: „Ochelarii."

18. P. I. Colefeanu — Bazargic (fără titlu).

19. Petru I. Păcuraru — Braşov (fără titlu).

20. David Marcovici — Găeşti jud. Dâmboviţa: „Ocnaşul."

21. G. G. Ion — Giurgiu: „Laşul."

22. Petre Vasiliu — Vaslui: „Perfidia unui tată."

23. Grigorie Romanescu — Bucureşti: „Nevinovatul."

24. N. P. Nicempo — Bucureşti: „Năsturelul."

25. Emil V. Câmpianu: „Iubire."

26. I. Cozacevici — Bucureşti: „Hiena."

27. Papadopol M. Ivan — Turnu-Severin: „O jertfă."

28. C. Pârjol — Turnu-Severin: „Conştiinţa."

29. Freamătul Codrilor — Giurgiu: „Ispita."

30. Iosephsohn Robin — Bacău: „Destinul."

31. Ionescu St. Aurel — Bucureşti: „Dragă Tini."

32. Eduard Grumăzescu: „Intre ban şi virtute."

33. Macovei Zaharia — Cotmani: „Pentru dragoste."

34. D. Silişteanu — Ploeşti: „Un caz de conştiinţă."

35. R. Ivănescu — Bucureşti: „Dreptatea."

36. Mircea Sporia — Deva: „Secretarul Primarului."

37. Tică Moşoianu — Bucureşti: „Mustrare de cuget."

38. Georges G. Ionescu — Chişinău: „Cumpărător de fericire."

39. Berlaz — Brăila: „Tragedia unui funcţionar."

40. George Constantinescu — Ploeşti: „O faptă de rea credinţă."

41. Marcovici Leon — Galaţi: „Jaque H."

42. D. Bikenson Ciril — Bălţi: „Remuşcarea."

43. (Cu plic închis) Stana-Arad: „Mâna sorţii."

44. Robin Harrysohn — Bacău: „Zădarnic."

45. A. Lazarovici — Bacău: „Intre conştiinţă şi umanitate."

46. Iustin Iliesiu — Cluj: „Când sapi groapa...."

47. Aurora Gheleşanu — Lugoj: „Blestemul banului."

48. Palade Cicerone — Galaţi: „Vendetta."

49. Ionel Robescu — Severin: „Bancherul cel nedrept."

50. Ch. Economu — Constanţa: „Răsbunare şi Moarte."

51. V. Dresaru — Roman: „O fericire sdrobită."

52. Bobocia R. Spirea — Viişoara (Teleorman): „Sinucis."

53. George Sulescu — Ploeşti: „Jean Daucher."

54. E. Popescu — „Dramă din viaţa milionarilor americani."

55. And. D. Nastasii — Bălţi: „Lidia."

56. Irina — Iaşi: „Nu în bani sta fericirea."

57. N. L. Petrovici — Cârligele (Râmnicul Sărat): „O surpriză în Realitatea faptului sau Surpriză fatală."

58. Emanuel Băboiu — Orsova: „Scrisoarea din urmă."

59. Bernhard C. Lazare: „Nevinovatul."

60. Vasile Vasilescu — Bucureşti: „Tatăl."

61. Martin Vasile — Bals Romanaţi: „Fluturaşii."

62. Zunia Săpunaru — Bălţi: „Domnul Bancher."

63. Georgescu Costel — Ploeşti: „Avarul Picnik."

64. P. Stâncă — Dârste (Braşov): (fără titlu).

65. Alexandru Faur — Bucureşti: „Două vieţi."

66. L. Mereanu — Roman (fără titlu).

67. Nicolae Mihăescu — R.-Sărat: „Un suflet sbuciumat."

Dintre cele 9 nuvele menţionate, comitetul de redacţie va alege săptămâna aceasta trei: una premiată, iar celelalte care se vor publica, pe rând.

Vom restitui concurenţilor manuscrisele, bineînţeles celora ale căror schiţe nu se vor publica.

Nereuşita la concursul nostru literar să nu fie o descurajare pentru mulţimea cititorilor noştrii, căci se poate uşor întâmpla că cine n'a reuşit odată să isbutiască a doua oră. Repetăm ca majoritatta nuvelelor au fost destul de bine tratate şi că am avut multă dificultate în alegere.

Concursul de Colinde

Am primit numeroase răspunsuri la concursul nostru de Colinde. Dintre acestea menţionăm pe d-nii George Salomie — Sălişte, Septimiu Crăciunaş — comuna Buru-Jud. Turda, D-na Maria Niculescu — Bucureşti, d-l Tambu L. Sterian — Balş, Jud. Romanaţi; d. Ciută I. Constantin comuna Telega, jud. Prahova; V. Roşca Galaţi; Alexandru Bad — Lechinţa-mică, jud. Mureş, Sasa Grigorie, Tg.-Mureş; Remus Onoe — Bistriţa; Peană Traian — Curtea de Argeş; Paul Georghiu, Curtea de Argeş; Octavian Mureşanu — Feldru, jud. Năsăud; Alexandru Maduna — Ocna-Mureşului; Virgiliu Christescu — comuna Potlogi; Gându Petru — Lugoj; Ion Ilie — Făgăraş.

Cele mai multe colinde trimise au fost numai intitulate, ceea ce nu corespundea condiţiunilor puse de noi, pe de altă parte şi cele câteva care ni s'au trimis în întregime, n'au corespuns desenurilor, decât în mică măsură. In felul acesta n'am putut acorda nimănui premiul, regretând că frumoaseleă noastre colinde sunt atât de puţin cunoscute.

HAZURI

— „Am putea discuta această chestie săptămâna viitoare. Ce ziceţi, Joi, eventual?"

— „Imposibil, plec în America."

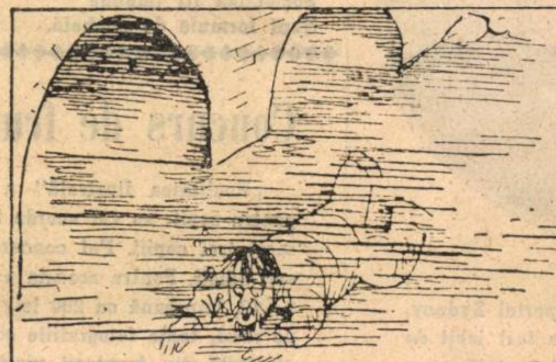
— „Aşa! Atuncea să spunem Vineri."

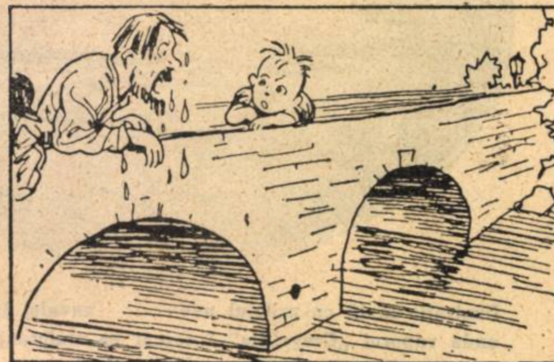
„De ce plângi aşa micuţule?"

„Bunicul meu săracul, a picat în apă!"

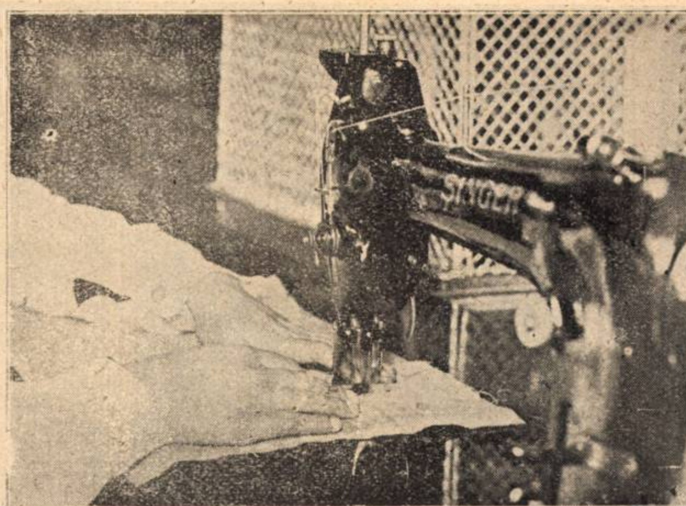
„Imi pare rău, băiete, nu pot să-ţi găsesc bunicul."

„Da'poi şi sunt şase ani de-atunci!"

Singurul campion european în greutate mare, Schmeling, care va lupta la 6 Ianuarie pentru titlul de campion împotriva lui Bonglia

PRIMUL MUZEU PENTRU PROTECȚIA MUNCITORILOR
La Londra s'a deschis un muzeu curios în care sunt expuse toate aparatele și arătate toate metodele de protecție a muncitorilor. Fotografia noastră arată instalația necesară pentru apărarea degetelor la o mașină de cusut, condusă de forța motrică.

Imbrăcăminte pentru lucrători cari lucrează în fabricele de gaze toxice.

Ca și în alți ani, la Londra s'a pregătit „torta colosală", de Crăciun. Ea cântărește o tonă (1000 de kgr.) și a fost făcută de un cofetar din City. La confecționarea ei s'au întrebuințat 250 de kgr. de făină, 250 kgr. zahăr și miere, 350 kgr. migdale și stafide și pe lângă aceasta cam tot atâtea fructe.

Maestrul german de scrimă Cosma a învins la Budapesta pe campionul european în duelul cu spada: ungurul Alexandru Gombos

Lunatscharski, comisar al poporului pentru cultură în Rusia a fost numit ministru plenipotențiar la Roma.

D. Eugen Clonțea, fost inspector în Poliția din Cluj, în urma unei anchete făcute în chestia devastărilor studențești, de către un inspector general administrativ, a fost lăsat în disponibilitate, sub motivul că n'ar fi executat ordinele date. D. Clonțea este de fapt o victimă, căci d-sa n'a avut nici un fel de vină, și de sigur că în urma unei cercetări, mai mult sau mai puțin superficiale, va fi reabilitat.

Olanda în haină de iarnă. Vederea morilor din Haarlem.

A înghețat fluviul Elba. Corabie prinsă de ghețari.

Concursul de desen

La concursul nostru de desen au răspuns un număr destul de mare de cititori, deși timpul între data instituirii concursului și termenul ultim de primire al desenelor a fost foarte scurt.

Dintre desenele primite n'am putut premia nici unul. Cu toate acestea merită deosebita mențiune următoarele:

Trei desene trimise d d-l N. Popa — Iași. D-sa vădește nu numai talent dar și ingeniozitate și îl sfătuim să persevereze.

D-l George Alexandrescu ne trimite un desen, care dacă e executat cu oarecare naivitate, reprezintă însă o ideie simbolică, destul de frumoasă.

In desenul d-șoarei Irina Georgescu — Buzău, este multă grație și mișcarea e destul de bine executată.

Nu atâta un desen reprezentativ cât mai mult o urare a trimis d-l I. Annencoff — Chișinău: anul 1927, un bătrân gârbov, îndeamnă, cu bunădreptate, pe 1928 să nu fie atât de rău cum a fost dânsul.

Celelalte desene primite, mai slabe.

Concurs de frumusețe pentru copii

1. Bebe Grozăvescu, Caracul, 6 ani. — 2. Claudiu Georgescu, Râmnicul-Sărat, 2 ani și 1 lună. — 3. Pepiliene Rozenstein, Galați, 6 ani. — 4. Elena Paraschivescu, București, 2 ani 8 luni. — 5. Dumitru I. Sasu, Cluj, 5 ani și 5 luni. — 6. Ettiene Arizan, Roșiorii de Vede, 2 ani. — 7. Sandu At. Bejan, Turnu-Severin, 5 ani. — 8. Alter Eti, Iași, 6 ani. — 9. Elli Holstein, Ploești, 3 (?) ani.

ANUL II. No. 3. — 22 IANUARIE 1928 **16 Pagini** PREȚUL 8 LEI

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

ABONAMENTE: Pe un an 350 lei; pe 1/2 an 180 lei; pe 3 luni 100 lei.

APARE TOTDEAUNA DUMINECA
Editor și Redactor: J. B. SIMA

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria, 36.

1000 de metri în 30 de minute. Aspecte ale îndrăznelii: în săritura de ski e nevoie de putere, de stăpânire de sine, de mișcare precisă, de personalitate deplină.

In acest număr:
„SALVAȚI PE UN NEVINOVAT DELA MOARTEI"
Un concurs unic în România
Premii de valoare

Război Cancerului!

Cancerul — răzbunarea insectelor?

Ce spune Profesorul Johannes Fibiger (Copenhaga deţinătorului premiului Nobel pentru medicină

Profesorul Johannes Fibiger, o somitate a Universităţii din Copenhaga, a fost cel dintâi învăţat, care s'a ocupat cu studiul aprofundat al abceselor canceroase. Pentru valoarea lucrărilor lui, a fost premiat cu premiul Nobel. Articolul de faţă este prin urmare eu atât mai important. Menţionăm că tot mai numeroşi sunt oamenii, pe care această boală aprigă şi nemiloasă îi seceră, înainte de vreme.

IN anul 1913 am încercat, într'o rafinărie de zahăr, câteva experienţe, spre a aprofunda felul de viaţă al paraziţilor. Acolo am făcut observaţia că, un număr mare de şobolani, dintre cei cari mişunau prin magazii, se îmbolnăviau şi muriau fără motiv. Cercetând cadavrele, am stabilit că pricina morţei era cancerul abdominal (al pântecului).

In rafinăria de zahăr foiau şvabi (gândaci negrii) al căror număr nu creştea numai datorită şobolanilor, care nu aveau altă hrană. Am fost ferm convins că există o oarecare legătură între aceşti gândaci negrii şi enigmatica epidemie de cancer a şobolanilor. Această bănuială a luat o formă mai sigură, când am descoperit în adăposturile şobolanilor, un număr de paraziţi. Erau paraziţi din grupul **„Gongylonema neoplasticum spyropteras.“** Aceşti paraziţi se găsiau în număr mare şi în trupul şvabilor. Din momentul în care am găsit aceleaşi larve şi ouă de spyropteras, atât în organele guzganilor morţi, cât şi în gândacii negrii, era pentru mine dovedit că boala de cancer este datorită, în mod neîndoios şvabilor şi anume paraziţilor spyropteras. Am încercat să lămuresc producerea inflamaţilor la şobolani prin următoarele:

Şobolanii mâncau gândacii şi luau cu dânşii larvele şi ouăle paraziţilor dăunători. Aceste spyropteras se cuibăriau în organele şobolanilor şi produceau inflamaţiuni canceroase, de care rozătoarele muriau. In felul acesta şvabii se răzbunau pe animalele superioare care îi mâncase. Iar şobolanii erau astfel singuri vinovaţi, de moartea lor. Dar o mare cantitate de larve şi ouă de spyropteras din organele digestive ale guzganilor, treceau odată cu excrementele afară, se împrăştiau şi erau mâncate de gândaci. In acest fel se închidea circuitul, într'o serie nesfârşită.

Atunci am mers un pas mai departe. Am prins un număr de şobolani, i-am izolat cu grije de mediul înconjurător, şi i-am hrănit exclusiv cu şvabi. al căror organism era plin de spyropteras. Rezultatul a fost că în scurt timp, în stomahurile guzganilor s'au desvoltat inflamaţiuni canceroase. Aceste tumori maline, pe care — ca să spun astfel — le-am format pe cale artificială, au dat curând metastaze, adică s'au întins şi asupra celorlalte organe, ale rozătoarelor. Şi ce e mai important este descoperirea că, în cazul metastazelor nouile tumori nu conţin nici un singur parazit dintre acele care au fost la început. cauza primelor inflamaţiuni.

Acest fapt este înainte de toate, sprijinul teoriei parazitare. S'a dovedit astfel că paraziţii care produc iniţial cancerul, nu mai pot fi găsiţi în inflamaţiile canceroase. In procesul boalei, spyropteras dispare! Şi aceasta este posibil să fie cazul şi cu alţi paraziţi.

După părerea mea, paraziţii uricioşi produc cancerul, prin secreţiile lor otrăvitoare.

Valoarea descoperirei mele stă într'aceea că mi-a fost posibil să produc inflamaţiuni canceroase. prin mijloace artificiale. Imediat dupăce rezultatul cercetărilor mele a fost cunoscut, printre medici şi oameni de ştiinţă, mai mulţi colegi au izbutit să producă o serie întreagă de inflamaţiuni canceroase, pe cale artificială. Doctorii japonezi Yama Shiva şi Ishicava au putut produce inflamaţiuni, întrebuinţând catran. Rezultate asemănătoare au obţinut cercetătorii Borel şi Kronpecher, care au experimentat cu acizi.

După părerea mea, inflamaţiunile canceroase nu se preiau. Ele se produc de obiceiu prin nămol, prin secreţiile otrăvitoare ale paraziţilor şi prin arsuri. Adesea cancerul poate fi produs de cauze, care în aparenţă n'au nici o legătură cu el. Marele medic Birchow spunea: „Cancerul nu este o boală primară, ci ultimul rezultat al unei serii întregi de reacţiuni patologice.“ In afară de cauzele menţionate, mai au un rol important şi sensibilitatea individuală şi rassa, la producerea cancerului. Astfel printre şobolani, există un soiu care e mult mai sensibil pentru cancer, soiul numit **„la rat pie“**, pe când ceilalţi sunt aproape imuni. Şi când printre oameni găsim pe unii mai plecaţi să se îmbolnăvească de cancer, trebuie să deosebim şi în organismul acestora părţi, care au o sensibilitate mai mare decât altele.

SE POATE TRATA CANCERUL?

Totuş ziua lămuririi definitive va sosi! Momentan nu avem o metodă de tratare sigură pentru cancer, nu pot fi socotite drept metode curative absolute nici tratamentul cu radiu nici injecţiile de ser şi nici chiar operaţia. E trist că trebuie să constatăm acest lucru, dar este aşa.

Va fi totuş o zi, când cancerul se va putea curarisi. Am putut obţine vindecarea completă a cancerului, mai ales la şoareci.

Cu ajutorul asistenţilor mei Dr. Barg şi Dr. Moeller am făcut următoarea experienţă:

Am produs într'o colonie de şoareci, cancer; apoi pe jumătate dintre ei i-am lăsat în voia sorţii, şi am tratat pe ceilalţi. Terapia consta în injecţiuni făcute cu o substanţă pe care am scos-o din ţesutul unui embrion de şoareci. Rezultatul a fost că am putut opri desvoltarea metastazelor canceroase la acei şoareci, care au putut suporta injecţiile.

De sigur că urmăresc cercetările mele cu o grabă lesne de înţeles. Noi, cercetătorii cancerului, avem în faţa noastră o ţintă înaltă, acea de a scăpa omenirea, de această boală grozavă şi ucigătoare.' '

—o—

CAROL de LINNÉ

Cu prilejul împlinirii a 150 ani de la moartea sa.

Renumitul naturalist Carol de Linné s'a născut la 23 Mai 1707, în Rashult (Suedia), ca fiu al unui

preot evanghelic. A studiat medicina, pentru ca în urmă să se consacre cu totul studiului botanic şi al ştiinţelor naturale. In acest domeniu a fost un adevărat premergător şi a scris opere de sistematică şi descriptive care sunt şi astăzi valabile. A murit la 10 Ianuarie 1778, ca profesor de botanică şi de ştiinţe naturale, la Universitatea din Upsala. Linné este întemeietorul sistemului sexuat în botanică.

O descoperire interesantă: un aparat pentru controlul forţelor electrice. O descoperire interesantă a fost făcută de curând de d. Kintner, conducătorul laboratorului de cercetări al societăţii Westing House Electric. Această descoperire permite controlarea automată a forţelor electrice. Ea are mare importanţă pentru sborurile de noapte. Sgomotul unui avion, care sboară în timpul nopţii, este prins în pâlnia ce se vede în ilustraţia noastră şi cu ajutorul unui întăritor e transmisă unui sistem de lămpi electrice, ce se găsesc pe câmpul de aviaţie: aceste se aprind imediat şi luminează astfel câmpul

Cum devii fakir

NU mi-am crescut copilul ca să fie *yogi!* Aceasta este plângerea foarte multor mame din India, plângere care n'are însă nici un ecou, pentrucă tot mai numeroşi sunt copiii cari preferă să-şi părăsească părinţii, spre a intra în ordinul oamenilor sfinţi, ai aşa zişilor fakiri, ai căror reprezentanţi se găsesc în toată India.

Motivul care îndeamnă pe aceştia să devină fakiri este, nu atâta dorinţa de a fi fără păcat, cât mai ales siguranţa de a duce o viaţă de indolenţă şi contemplare, o viaţă foarte uşoară şi de a fi privit, de ceilalţi cu respect.

Sporind peste măsură numărul hinduşilor, cari devin fakiri, darurile pe care aceştia le capătă se reduc tot mai mult. In consecinţă, în ultimul timp s'a alcătuit o uniune a fakirilor, care au regule stricte, pentru primirea membrilor noui.

Ilustraţia alăturată arată pe un hindus, care a fost admis ca neofit fakir. Educaţia lui se face, la început, cu ajutorul unui cărucior de copil, care are nişte ţepe de fier ascuţite, pe care trebuie să se obişnuiască să stea, viitorul fakir, în faţa publicului. De sigur că ţepele acestea nu sunt prea plăcute, dar cu vreme, după câţiva ani de practică, dânsul îşi va putea lăsa trupul pe aceste vârfuri ascuţite, fără să păţiască nimic.

Dupăce s'a obişnuit cu „ţepele", neofitul trece prin proba de foc. El trebuie să treacă domol mâna sa prin foc. Foarte mulţi susţin că fakirii, cari au fost văzuţi ţinându-şi mâinile în foc timp de trei şi 4 minute, fără să păţiască nimic, ar avea trupul acoperit de un ulei special, împotriva focului. Bineînţeles că oamenii sfinţi indieni, tăgăduiesc cu indignare această afirmaţie şi susţin că puterea de a ţinea mâna în foc este un rezultat al antrenării lor, de a-şi mortifica trupul, de a suferi dureri cu nepăsare.

Antrenamentul pentru îndurarea durerilor intra şi în educaţia vechilor spartani. Scopul urmărit de aceştia era însă de-a desvolta în tineri răbdarea şi curajul. La fakiri tendinţa este pur religioasă.

Yogi sunt în India oamenii sfinţi, cea mai înaltă treaptă care se poate ajunge pe pământ, în scara vieţuitoarelor. Fakirii cei mai zeloşi îşi mutilează trupul în mod continu şi există un caz, în care unul dintre aceştia, ajuns de pomină, şi-a tăiat întâi braţul stâng, apoi ambele picioare, în urmă urechile numai spre a arăta fraţilor săi, că nu-i atât de slab de înger ca dânşii.

Guvernul englez, îngrozit de practica acestor fakiri, a fost nevoit să facă legi pentru împiedecarea mutilărilor. Legile n'au folosit însă prea mult, căci fakirul ştie să se ferească de observaţia păgânului englez.

Minciuna magiei şi fakirii trădaţi

IN zilele noastre, ştiinţa, care e la îndemâna tuturor, a rupt unul câte unul vălurile de mister, care acoperiau producţia omenească şi puţine mai sunt minunile neexplicate în viaţa pământească. Astăzi nici copiii nu mai cred basmele, şi ei ştiu că jucăriile se fabrică şi se găsesc expuse prin vitrine, nici pe ei nu-i poate păcăli nimeni asupra construcţiei gramofonului, telefonului şi celorlalte cuceriri, ale civilizaţiei, care altădată ar fi apărut drept supranaturale.

Un singur domeniu există totuş, în care se părea că nu se poate găsi explicaţie şi că lucrează puteri superioare concepţiei omeneşti. Aceasta mai mult din pricina că, alcătuind patrimoniul orientului, puţini europeni aveau posibilitatea să studieze amănunţit — şi să împărtăşiască apoi semenilor — secretele fakirilor. Căci trebuie să ştim că orientalul din fire, are mult mai multă dragoste pentru minciună şi o spune cu atâta convingere, încât în cele din urmă începe să creadă singur într'însa. Europeanul caută totdeauna adevărul şi simte plăcere în a împrăştia misterele, din jurul enigmelor.

De curând însă, la Paris, scriitorul Dr. Paul Heuzé — scurt timp după ce se produsese în metropola Franţei un fakir indian, care uimise lumea, Thara Bey — a arătat că toate producţiile fakirilor sunt pur şi simplu trucuri sau fenomene bazate pe observaţie naturală. Astfel Paul Heuzé a putut arăta unei comisiuni că nu numai un fakir, dar oricare dintre cuconiţele cu pielea gingaşe, se poate aşeza pe o scândura plină cu cuie, şi sta întinsă astfel vreme îndelungată, pe acest culcuş incomod, fără ca să aibe a

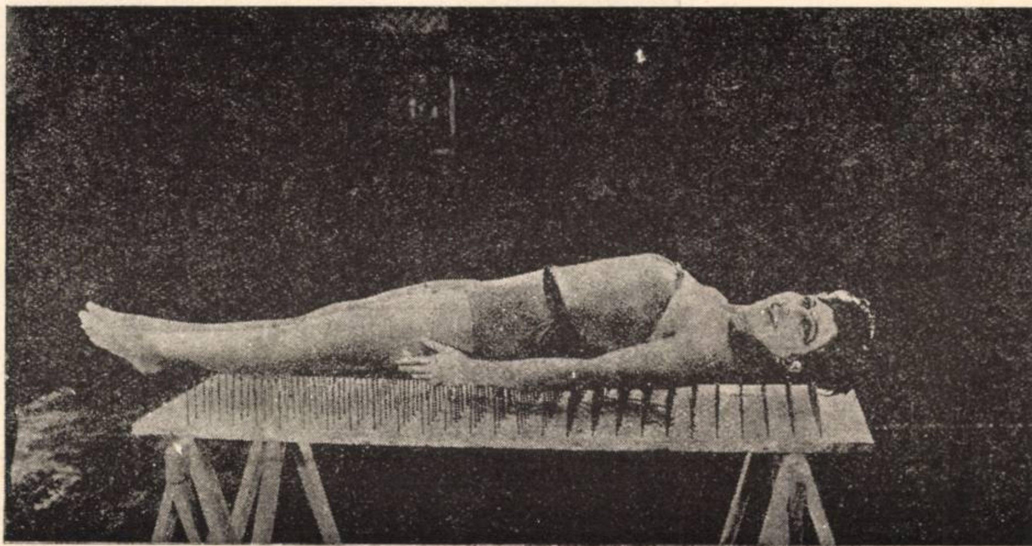
Imediat ce copilul care se caţără pe frânghie, ajunge la partea superioară, unde întuneric el este învăluit cu un nour de fum, aşa încât, cu toată linişte, poate să sară în curtea alăturată

se teme că n'ar mai putea merge seara în decolteu, la bal. Intr'adevăr socotind repartiţia trupului, pe cele 98 de cuie, câte sunt bătute în scândură fakirilor indiani, revi-

(Citiţi urmarea pe pag. 14)

Marabutul e „hipnotizat", dacă i-se masează un anumit muşchiu al gâtului. Oricare european, care cunoaşte acest muşchiu şi are un marabut, poate să facă la fel

O europeană care habar nu are de ce este un „yogi" şi nici nu cunoaşte misterele învăţăturii indiene, şi cu toate acestea poate sta pe patul de cuie, fără să-şi piardă o clipă zimbetul ei simpatic.

Centenarul naşterii lui Tolstoi

In anul acesta se împlinesc 100 de ani dela naşterea scriitorului rus. Republicea sovietică pregăteşte mari serbări cu prilejul acestui centenar.

Contele Leo Nicolaevici Tolstoi, s'a născut în 1828 la Isnaia Pohaina. Scoborîtor dintr'o mare şi nobilă familie rusă, rămâne orfan de mic şi este crescut în principiile ortodoxismului. Totuşi la vârsta de 18 ani nu mai credea în biserică.

In copilărie era timid şi retras. Ajuns pe treptele universităţii din Cazan, unde studia limbile orientale, este furat de mediu şi ajunge să ducă o viaţă desfrânată, ca un izbitor contrast între viaţa ce avea s'o ducă mai târziu.

In 1851 intră în armată alegându-şi un rgiment din Caucazia. Aci scrie „Copilăria" care apare într'o revistă din Petersburg şi „Cazacii", cea dintâi lucrare a lui mai de preţ. Ia parte în războiul Crimeii unde distingându-se la apărarea Sebastopolului, este numit comandant de divizie. Curând după acestea scrise „Sebastopolul" cu care obţinu succes. Tot pe-atunci scrise şi Tinereţe, Intâlnire, Trei morţi, Povestea unui voluntar, etc.

Demisionând din armată petrece câţi-va ani la curte şi'n urmă pleacă voiajând prin Germania, Elveţia, Franţa. La întoarcere se stabileşte la moşie unde înfiinţează o şcoală model pentru ţărani. In acelaşi timp scoate şi o revistă pedagogică.

In 1862 se căsătoreşte hotărîndu-şi pentru totdeauna ca reşedinţă Isnaia Pohana. Acolo scrie în anii următori Războiu şi pace şi Ana Karenina.

Infiinţarea unei secte religioase, care cerea întoarcerea la vechiul testament sub cuvânt că mai binele obştesc nu se poate obţine, decât prin munca manuală a fiecărui individ în parte, trezeşte în Tolstoi, credinţele ce-i mocneau de mult în creer, clocotindu-i înăbuşite, şi părăsind literatura se apucă de apostolat. Publică o sumedenie de articole şi broşuri, desfăşurând în ele teoriile lui asupra morţii, vieţii, etc. Işi trăeşte viaţa el însuşi exact după perceptele propovăduite şi nu se-abate din noul drum croit, decât în urma intervenţiei lui Turghenieff, care de pe patul morţii îl roagă printr'o scrisoare să revie la literatură.

Atunci scrie Sonata Kreutzer, Puterea întunericului, Stăpân şi Slugă şi ultima-i lucrare, Invierea (1899).

Tolstoi e socotit ca unul din cei mai mari romancieri şi moralişti, nu numai din ai Rusiei, ci ai lumei întregi.

A murit în anul 1910.

Fiica cea mai mare a lui Tolstoi: contesa Vera Tolstoi va apărea în film, angajată de o casă de cinematograf, din America

Unde sunt nepoţii lui Leo Tolstoi

Trenul s'a pus în mişcare. Locomotiva gâfâie obosită şi cele câteva gări dela Timişoara până la graniţa româno-jugoslavă, nici n'au avut timp să le număr.

După obişnuitul control al funcţionarilor vamali, de-o amabilitate excepţională, am ajuns în inima Banatului, în ţara vinului dulce şi a holdelor de grâu, acolo, unde Românii, Nemţii, şi Sârbii sunt înfrăţiţi prin munca economică, pe care au ştiut s'o apere de săgeţile ascuţite ale politicianismului, în Vârşeţ.

Muncă, înţelegere, linişte, pace pretutindenea.

Pe vechiul edificiu al prefecturii pe care l-am cunoscut în timpul răsboiului, astăzi strălucesc în bătaia soarelui galben de toamnă, două tăbliţe cu inscripţii şterse: „Uprava grada" şi „Polizei direktion".

Chioşcarul colonel

Am parcurs străzile principale ale oraşului dela un capăt la altul şi la un colţ de piaţă m'am oprit în faţa unui chioşc de ziare. Chioşcarul era o figură de intelectual „subţire", cum se zice pela noi, ceeace m'a determinat să intru în vorbă cu el.

Văzând că are de a face cu un gazetar român, mi-a întins mâna prieteneşte şi a început să-mi vorbească în limba germană şi franceză.

— Am fost colonel de stat major, în armata rusească, domnul meu. Imprejurările însă... Dar cunoşti şi dumneata situaţia perfect de bine... Ce să discutăm de geaba? Mă feresc cât pot de sentimentalism...

Mi-a povestit multe şi tragice momente din pribegia lor, odată cu prăbuşirea ţarismului şi scenele descrise de acest aristocrat, ajuns la sapă de lemn, m'au mişcat adânc.

Şi câţi ofiţeri din armata distrusă wrangheliană, nu sânt împrăştiaţi, de soartă prin toate ţările apusului!

La Vârşeţ trăeşte şi un nepot de al marelui romancier şi moralist rus, contele Leon Tolstoi.

Nu puteam să părăsesc oraşul fără de a vedea pe nepotul autorului operelor „Răsboiu şi Pace" şi „Ana Karenina", şi rugând pe colonelul vânzător de ziare să mă conducă la tînărul conte Tolstoi, acesta mi-a satisfăcut dorinţa, aducând răspunsul:

— Contele Ilia primeşte mâne la orele 5 după masă.

In cântecul păsărilor.

In curând aveam să stau faţă în faţă cu purtătorul unui nume istoric. Mergând pe stradă mi-l închipuiam pe contele Ilia, într'un salon vast, distrând,-se la dansul veselelor dansatoare ruse, ori ascultând o melodie îmbătătoare cântată de corul târziu de vară, şi când colo m'am pomenit în faţa unei simple case de oraş provincial, din strada Timişoarei no. 6. Mi-am consultat carnetul. Era într'adevăr adresa indicată.

Visurile mi-se spulberară ca prin minune şi m'am întrebat o clipă, dacă e bine să tulbur liniştea unui om străin în ţară străină, în viaţa căruia soarta nemiloasă n'a pregetat să toarne fluvii de otravă, din belşug...

Am intrat totuşi. In mijlocul unei camere înguste văzui un om de statură înaltă, blond, bine făcut, îmbrăcat în vechea uniformă de ofiţer superior din marina rusă.

In cameră fel de fel de cântece de păsări, o mobilă de om sărac şi paingenii îşi ţeseau nestingheriţi păioasele mătăsoase prin colţuri.

(Citiţi urmarea în pag. 9)

In noaptea de 7 Ianuarie, în mijlocul Londrei la Groswenor Road s'a sfărâmat un dig al Tamisei şi apele fluviului au invadat dintr'odată toate subsolurile locuinţelor din apropiere înnecând în valuri 20 de oameni, cari nici n'au apucat să se trezească din somn. Ilustraţia noastră a fost luată în aceiaş noapte.

Dacă ar ști Tineretul, dacă ar putea Bătrânețea

MAREA majoritate a omenirii își intrebuințează anii tinereții în așa fel încât își fac anii din urmă ai vieții lor nenorociți. — De la Bruyère.

Aceasta o spunea înțeleptul francez, iar mai târziu poetul Shelley vorbind despre nebuniile tinereței, spunea:

„Cea mai mare parte dintre noi își cheltuiesc o bună parte din viață, între 30 și 60 de ani, spre a se desobicinui de năravurile tinereții, sau spre a ispăși greșelile din acel timp."

Bacon, unul dintre cel mai cuminte filozof, după Aristotel, spunea:

„Omul care e tânăr IN ANI, poate să fie bătrân IN CEASURI, dacă nu și-a risipit vremea; aceasta însă se întâmplă foarte rar. In general, tinerețea se poate asemăna cu prima reflexiune: nu este atât de înțeleaptă ca cea de a doua. Să se știe că există tinerețe atât în gând, cât și în vârstă."

* * *

Se poate că cele conținute în această pagină să NU PLACĂ multora dintre tineri, tocmai pentru faptul că AU NEVOIE de învățăturile de aici.

* * *

Francezii au o zicătoare:

„Si jeunesse savait
Si vieillesse pouvait."

Aceasta înseamnă: „Dacă ar ȘTI tineretul, dacă ar PUTEA bătrânețea."

Dacă tinerii ar ști regretele amare ale bătrâneții, care decurg din nebuniile primei vârste; sau dacă cel puțin tineretul ar da ASCULTARE. Dar cei tineri NU VOR să asculte.

Pe de altă parte, dacă bătrânețea AR PUTEA repara greșelile și nimici nebuniile tinereței, dacă ar putea șterge de pe tabla vieții risipa orelor greșit întrebuințate, toată viața risipită și toate prilejurile pierdute, de bună seamă că ar fi cât se poate de mare folosul. Dar bătrânețea NU poate. Bătrânețea e nevoită să sufere consecințele și să se sfârșiască în desnădejde.

Benjamin Franklin a spus: „Tinerețea nepăsătoare aduce cu sine o bătrânețe de căință." Nu uita aceasta tinere și nu lua prea ușor cuvintele scrise pe această pagină.

Tineretul cu feluritele și înjositoarele nebunii, își clădește o bătrânețe de dezamăgire și părere de rău pentru ceiace n'a făcut.

Știm prea bine că foarte mulți dintre cei ce vor vedea această ilustrație NU O VOR LUA IN SEAMA acum. Toți însă își vor aminti de dânsa, cu lacrimi în ochi, la bătrânețe.

Tineretul este NEPĂSĂTOR, iar bătrânețea este NEPUTINCIOASĂ.

Tinerețea socoate că nu face nici un rău PETRECÂND, când de fapt ea se DISTRUGE pe sine însăș. Tânărul — fără știrea sa — își pregătește, după cum se vede în ilustrația din fruntea acestei pagine, o bătrânețe de regrete, regrete TÂRZII.

Va regreta din cauza lipsurilor și dezamăgirii care ar fi putut fi înconjurate.

* * *

„Tinerețea trebuie să fie o bancă de economie."

Aceste cuvinte le-a scris Sofia Svetchine, o rusoaică înțeleaptă și pioasă, acum mai bine de o sută de ani. Mii și milioane de oameni au citit și au repetat aceste cuvinte. Dar nouăzeci la sută din ei au făcut din tinerețe o epocă de chef, de risipă, de nechibzuieli, în loc de a face aceea bancă de economie, nu numai de avere, dar și de energie, de experiență, de cunoștințe, și mai precus de toate de VITALITATE, după cum prescria Sofia Svetchine, și care este atât de necesară celeilalte jumătăți de viață, de după 40 de ani.

* * *

„Ușor vine, ușor se duce", spune tineretul despre avere. „Ușor vin, ușor se duc" spunem și noi despre anii tinereții;totul vine ușor și se duce ușor cât timp ești tânăr, dar cât de greu vine și cât de greu îți merge la bătrânețe.

Viața trece ca o scânteie, e un film de cinematograf, care rulează scurt timp și se termină, este — după cum a spus Lytton:

„Atâta vreme cât dorim lucruri care nu se pot ajunge, înseamnă că suntem tot în leagăn. Din clipa în care obosim să tot întindem mâinile și să strigăm, în clipa în care dorința adoarme din nou, — ne aflăm pe patul de moarte."

Câtă vreme ești tânăr, prilejurile îți sunt la îndemână; dar înainte de a le prinde, ele s'au și prefăcut în fum, au dispărut pentru totdeauna. Ca și trenul care merge precis, ele nu se înapoiază spre a-ți fi pe plac.

Foarte mulți dintre cei cari citesc aceste rânduri, vor spune: „Știu eu singur ce trebuie să fac. Tinerețea este vremea PLĂCERILOR, maturitatea timpul MUNCII, iar bătrânețea timpul odihnei." Cei câți gândesc astfel, găsesc răspunsul, în următoarea frază a lui Chesterfield:

„Tinerii se socot pe sine înțelepți, după cum omul beat se socoate cât se poate de treaz."

* * *

Tineretul care-și consacră cea mai mare parte din timp plăcerilor distrugătoare de energie, își pregătește o maturitate incapabilă, și o bătrânețe fără odihnă.

Ține seama tinere, că fiecare jumătate de oră pierdută în tinerețe o vei resimți la bătrânețe.

Sărăcia înseamnă sclavie. Tânărul de 25 de ani din ilustrația de mai sus, își pregătește pentru 45 de ani mai târziu o viață de robie.

* * *

Cei tineri CRED nebuni pe cei bătrâni; iar cei bătrâni ȘTIU că cei tineri sunt de fapt nebuni.

E bine ca fiecare să-și amintească acest lucru și să fie prezentă în memoria fiecăruia: cei tineri cred numai că cei bătrâni sunt nebuni; pe când bătrânii știu precis că tinerii sunt nebuni, pentru că ei înșiși au trecut pe acolo. Dacă cei tineri vor putea să asculte sau nu aceste sfaturi, cei bătrâni vor fi SILIȚI să recunoască adevărul spuselor noastre, pentru că n'au încotro.

Adolescența indignată va întreba: „Cum, trebuie ca tinerețea să se prăpădiască în muncă obositoare, pentru ca bătrânețea să se poată bucura de odihnă făr nici un farmec? Trebuie oare ca omul să fie sclav în timpul când ar putea să se bucure de libertate, spre a fi liber atunci când bătrânețea îl împiedecă să se bucure de binefacerile acestei libertăți?"

Ilustrația noastră învederează pe cei câți întreabă acest lucru în ilustrația cu tânărul de 25 de ani.

Fiecare etate trebuie să-și aibe activitatea sa, după cum fiecare vârstă își are și plăcerile ei. Tinerețea e frumoasă numai atunci când MUNCEȘTE și strălucește numai prin stăpânirea de sine.

Iluziile aspirațiunile, și visurile tinereții au valoare numai când sunt împreunate cu pricepere și când au o bază de așa fel încât toate aspirațiunile și visurile să poateă deveni realități.

* * *

De sigur că e greu a face pe tineri să înțeleagă această dogmă:

„Nu există fericire fără respectul de sine însuți.
Nu există respect de tine însuți, fără muncă înverșunată."

Timpul trece nepăsător înainte.

(Citiți urmarea pe pag. 7)

„REALITATEA ILUSTRATĂ"
revistă săptămânală
—o—
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj
Telefon 4-46
Pentru București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63-92
—o—
PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pe un an întreg . . . Lei 350
Pe o jumătate de an . . „ 180
Pe trei luni . . . . . „ 100
—o—
PENTRU STRĂINĂTATE:
Pentru America $5
Jugoslavia și Cehoslovacia . lei 500
—o—
Editor și Director: J. B. SIMA
Secretar de redacție: N. Constantin

Cultul morților

Un cetățean francez, vizitând căminul în care a sălășluit Rousseau, trimite unei reviste pariziene impresiile sale. Lăcașul lui Jean-Jacques, muzeu istoric, atrage numeroși admiratori dornici să simtă, palpitând printre lucruri, sufletul marelui iubitor al naturii.

Dar impresiile cetățeanului nu sunt de loc plăcute. El a făcut uluitoarea descoperire: într'un dulap, în loc de operile lui Rousseau, se aflau cărți cu titluri picante, iar într'altul nu erau relicve cari să amintească figura marelui visător, ci ... trei corsete, cămășuțele și pantofii tinerei intendente.

Revista care a publicat întâmpinarea d-lui Paul Debuissier din Calais, face categoric, rezerve. Nu poate și nu vrea să creadă în autenticitatea destăinuirilor ,deși domnul de mai sus e o persoană demnă de toată stima.

Din păcate noi nu putem pricepe emoția francezilor fiindcă, noi nu suntem pătrunși cum se cuvine de cultul marilor dispăruți. Memoria acestora nu e învăluită de-un cucernic respect.

Castelul lui Hașdeu, de exemplu, fusese multă vreme lăsat în părăsire, iar oasele celor ce și-au dat viața pe valea Prahovei sau în Vrancea au servit, o bucată de vreme, drept hrană tuturor vietăților de codru sau de casă.

Mormintele scriitorilor se pierd sub bălării, cu cruci umile, strâmbe, — și, cu toate că există o societate a scriitorilor, cu toate că avem un minister al artelor, a fost o problemă, îndelung desbătută, așezarea unei modeste cruci de piatră pe mormântul unui poet. In cele din urmă subscripțiile publice au rezolvat problema.

Respectul datorit celor cari îmbogățiră patrimoniul culturii va să se răsfrângă și asupra celor din preajma lor. Iată, însă, că zilele trecute o gazetă din Ardeal a atras luarea aminte asupra halului de mizerie în care se află un frate al poetului Vlahuță, al poetului pe care totuș, în viață, oficialitatea l'a înconjurat cu solicitudine stăruitoare și ipocrită.

Opera lui Eminescu nu a fost încă tipărită într'o ediție care să pătrundă în mânile și în casele tuturor. Politicianii mărunți au monumente impunătoare, artiștii mari nu au busturi modeste.

Și exemplele pot fi continuate. Dar cine va tresări, cine va simți în pieptu-i fiorul indignării.— așa cum aiurea lumea se indignează la cea mai mică atingere adusă cultului marilor dispăruți?

Ion Pas

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

Lupta dintre guvern și opoziție e cât se poate de îndârjită. Goana după împrumuturi, declarațiile d-lui Maniu, întrunirile repetate, epitetele ce se dau politicanilor, desele audiențe la Regență, campania nemiloasă a presei, toate aceste la un loc, arată că situația guvernului nu e tocmai comodă și ațâță curiozitatea celor interesați de viitorul țărei.

Nu se poate prevedea nimic pozitiv. Totul depinde dela abilitatea, dela „încurcarea ițelor", cum s'ar zice.

Se poate ca vehementa campanie a opoziției să dea eșec, să nu ducă la nici un rezultat, căci liberalii au făcut în jurul lor un zid de fier și se cramponează de putere cu mâni cu picioare, și atunci opoziția ar pierde mulți dintre aderenții de astăzi și ar fi o înfrângere rușinoasă. Se mai poate iarăș ca liberalii, cari pierd din zi în zi tot mai multe simpatii, în urma hotărârii opoziției de a trece în cazul extrem, la fapte, să mai slăbească frânele conducerii și să predea mandatul și puterea aclora cari cred că pot face mai mult decât ei pentru binele țării și al cetățenilor, — și aceasta ar însemna o dublă înfrângere a lor.

De aceea nici unul nici altul nu dă înapoi și situația e tot mai încordată între cele două partide.

E vorba de o luptă pe viață și pe moarte, de o luptă care poate aduce ori glorie, ori rușine, — și toată această luptă se dă pe pielea mulțimei de cetățeni pacinici, cari își plătesc regulat impozitele.

Fie ca într'un fel sau altul să se rupă odată cureaua, să se îmbunătățească valuta, stabilizarea, să se reducă impozitele, să se fure mai mai puțin, să se lucreze mai mult în interesul obștesc, să se calmze spiritele și atunci oricare ar fi partidul la putere, oameni de bine nu vor putea decât să-l stimeze și să-i aprecieze munca.

Afacerea de contrabandă de arme a Ungariei, dela St. Gothard a avut un mare ecou în toată lumea pacinică, se discută și astăzi cu pasiune și a dat impulsiune la un serios demers diplomatic.

Mai nou presa cehoslovacă publică declarațiile senzaționale ale unui spion ungur arestat la Bratislava, numit Vattay, inginer de meserie, care spune între altele despre nenumărate contrabande de arme, ce le-au făcut în timpul din urmă ungurii.

Astfel acum trei ani a sosit din Italia în Ungaria un tren cu arme. Transportul a fost declarat ca fiind de fructe, și destinat României, însă a rămas în Ungaria. La câțiva kilometri de Sáros Patak se găsesc ascunse în pământ întregi depozite de munițiuni. La Lipotmező se găsește o adâncă peșteră artificială, unde sunt mai multe automobile blindate, tunuri, mitraliere și muniție. Au mai multe monitoare transformate în vapoare reformate.

Lângă Halmaskert sunt mai multe sute de mii de arme tip nou Manlicher și cantități enorme de pulbere.

La Kecskemét și Czegléd fiecare țăran are ascunse în casă câte două mitraliere.

Acest spion Vattay a spus că va face în curând și alte declarații senzaționale.

In astfel de împrejurări e foarte natural, că ungurii se pregătesc de războí, probabil de mult trâmbițata „revanșă". Numai cât sperăm că au dat un îngrozitor fiasco planurile lor răsboinice, căci au fost la timp descoperiți și li-se va face probabil în curând un nou control, fiind totodată și mai sever supraveghiați în viitor.

POSTA REDACȚIEI

Bloom, Botoșani. Dela numerile 1 până la 30 „Realitatea Ilustrată" a apărut în 8 pagine, iar dela No. 31 până la No. 1 anul II, în 12 pagine. Costul exemplarelor dela 1—33 este de 171 lei. Bineînțeles că Vă putem expedia numere din revistă dacă trimități costul chiar și în mărci postale.

Alexandru Georgescu-Drăjneanu-Giurgiu. Vă puteți adresa ziarului „America", organul oficial al „Uniunei Societăților române de ajutor și cultură din America", Cleveland Ohio. Totdeodată cu posta de astăzi V'am expe[illegible] în plic, adresele tuturor soc[illegible] care alcătuiesc Uniunea Societăților române americane. Veți avea dificultatea alegerii. Vă puteți adresa oricăreia dintre ele.

Stan, Vulcan. Cumpărați colecția revistei „Radio-român" București Bulevardul Domniței No: 3, și Veți învăța cum să instalează aparatul de Radio. „Realitatea Ilustrată" are în programul ei introducerea unei rubrice de radio.

M. Gh., Cluj. Hazul nu e destul de hazliu.

C. Ialomițeanu, Ploești. Cu mici rectificări publicăm una dintre bucăți. Celelalte slabe.

—●●—

Cetățeanul sub povara impozitelor

— De ce nu te lași de hoții, să te apuci de o meserie cinstită?

— Dacă aș ști o meserie mai bună, m'aș apuca de ea.

— Da de unde ți-ai luat pălăria asta nouă, prietene?

— Păi să vezi: Mi-am cumpărat-o acum 10 ani, acum 7 ani am dat-o la curățat, cu trei ani mai înainte am vopsit-o în negru, iar anul trecut i-am schimbat panglica.

Alaltăeri, la restaurant, am schimbat-o cu alta. După cum vezi, pălăria mea e destul de veche, numai că eu o port bine. (Jugend-Munich).

CE ESTE PROSTIA

Dr. OMEGA

المجانين. قال هذا يطول بي ولكن أعد العقلاء —

Arabii renumiţi prin minunatele lor poveşti care ne-au legănat imaginaţia copilăriei, au avut, cu mult înainte ca luminile filozofilor noştri să fi licărit, cugetători ale căror precepte pot sta alături cu cele mai clare vederi din zilele de azi.

Academia arabă, din Damasc, a publicat în 1927 un manuscris datând din secolul al IV-lea al egirei — era musulmană, care începe dela 16 Iulie 622 —, care cuprinde cunoştinţe medicale — psichiatrice şi pedagogice de o reală valoare: „Cartea proştilor şi a debililor."

Cetirea ei ne-a sugerat acest articol, socotit folositor pentru toată lumea.

Prin ce se deosebeşte un prost de un nebun? La amândoi calea aleasă pentru atingerea unui scop e falsă; scopul prostului e, însă, îndreptăţit, al nebunului nu.

Un rege de odinioară care, fiindcă i-a scăpat o pasăre din colivie, a dat ordin să fie închise toate porţile oraşului a fost un prost, căci scopul lui era raţionabil, doar mijloacele au fost nepotrivite.

Lăptăreasa descrisă de La Fontaine, a cărei poveste s'a schimbat în suoavă: „Oala cu lapte" a fost o proastă, căci dacă idealul ei s'ar fi putut înfăptui, mijloacele de îndeplinire nu erau cu atenţiune observate, erau neîntemeiate.

Când, în zilele noastre, un magistrat, dintr'un orăşel de province, pierzând trenul cu care trebuia să ajungă seara la ceremonia propriei sale logodne, a dat telegrama: „nu faceţi logodna fără mine' pierdut trenul", scopul lui a fost just, căci el a înţeles preparativele de logodnă, cuvintele, mijloacele de care s'a servit au fost ne la locul lor.

Femeia de lume care vrând să însemne ceva în societate, îşi cheltueşte averea pentru a fi cât mai luxoasă, greşeşte doar că şi-a ales această cale, dar scopul ei de a fi cineva e just; deci e o proastă.

Prostia ştiinţificeşte se numeşte „debilitate mintală" şi e constituită printr'un grad oarecare de judecată falsă.

Lipsa de tact când e perpetuă e sinonimă cu prostia.

O eroare apropiată e boroboaţa — gafa —, dar, în timp ce cel ce face boroboaţe îşi dă apoi seama de ele şi îi este necaz că le-a făcut; cel lipsit de tact — prostul — nu-şi recunoaşte greşala, nu o percepe. De aceia pe omul cu morala nesănătoasă, pe femeia stricată, pe viţios nu-l veţi convinge niciodată că umblă pe drumuri rele. Prostul are judecata totdeauna falsă; judecata gaffeur-ului prezintă, doar eclipsa. Prin urmare, deşi ambele stări mintale sunt etichetate ca debilitate mintală, totuş gaffeur-ul e superior prostului.

De asemenea dobitocia, care e o arieraţiune mintală, nu e prostie. De o prostie continuă nidei, e mărginit e neştiutor, inteligenţa e fără lumină, distrată, neinformată, simplă, dar nu falsă. Niciun prost nu poate fi om de spirit, dobitocii sunt de multe ori. In schimb, prostul poate fi savant. Ştiinţa nu exclude prostia, căci aceasta e adeseori întovărăşită cu o bună memorie. Au fost matematiciani celebri, cari, scoşi din lumea cifrelor, s'a dovedit că aveau un grad însemnat de debilitate mintală. Unii sahişti renumiţi, s'a constatat că sunt chiar imbecili.

Sunt mai multe grade de prostie. eD o prostie continuă nimeni nu râde, de o scăpare întâmplătoare a minţii de sub controlul conştiinţei, întotdeauna, ne batem joc, ca şi cum am vrea să arătăm că e o mare deosebire între noi şi cel ce a greşit, ceeace nu este adevărat, căci fiecare îşi are firul său de prostie. Oricare om inteligent are un pic de prostie, greu de aflat, de cele mai multeori, dar existent.

Din punct de vedere organic, prostul are: cap mic, gât scurt sau lung şi subţire, talie lungă, faţă ca luna „degetele scurte, mişcările ochilor leneşe peri pe gât şi pe umeri, bărbie eşită, nas mare, buze groase, urechi prea mari sau prea mici, barbă mare, „prostia creşte proporţional cu barba."

Psihiceşte îl caracterizează, imprudenţa, uşurinţa de elocuţiune, limbuţia, vorba lungă, răspunsuri nejudecate, încrederea în oameni necunoscuţi lipsa de simţ critic, lipsa de autocritică, foarte bună părere de sine, politeţa, exagerată slugărnicia, manierismul, uşurinţa de a face plimente, de a linguşi. Prostul are faţa strălucitoare de mulţumire de sine, şi se bucură când e lăudat pe nedrept.

Ca încheiere amintim, după Knalil ben Ahmed, următoarele: „Oamenii se împart în patru tipuri: cel dintâiu ştie şi ştie că ştie; e un savant, învaţă dela el,

Al doilea ştie şi nu ştie că ştie; e un uituc, adu-i aminte.

Al treilea nu ştie şi ştie că nu ştie; învaţă-l.

Al patrulea nu ştie şi nu ştie că nu ştie; e un prost, să n'ai nimic cu el.

Bibliografie. — Abdel Rahman ben El Jawsy: Cartea proştilor şi a debililor. Prof. C. I. Urechia: Curs de psichiatrie. E. Regis: Précis de psychiatrie. Dr. Lévy-Valensi: Précis de psychiatrie. J. Rogues de Fursac: manuel de psychiatrie. Ph. Chaslin: Semiologie mentale. Emil Kraepelin: Psychiatrische Klinik.

Dacă ar şti tineretului, dacă ar putea bătrâneţea

(Contimara din pag. 5)

Singură moartea prematură poate mântui pe omul necugetat de o bătrâneţe în mizerie. Numai ceea ce facem astăzi ne poate asigura o bătrâneţe tihnită, care trebuie să fie partea cea mai fericită a vieţii, răsplatinereţii înţelepte.

* * *

Vrând, nevrând vei IMBĂTRÂNI ODATĂ. Bătrâneţea ta trebuie să fie aceea a unui om independent, şi să nu fi sclav altuia. Bătrâneţea ta poate să fie aceea a unui om sănătos, sau aceea a unui bolnav nenorocit: aceasta alegere trebuie s'o faci DE PE ACUM, câtă vreme eşti încă tânăr. Pe piatra de pe mormântul tău să se poată scrie, atunci când te va acoperi pământul: „Aici doarme SUCCESUL."

Să nu stea scris epitaful: „Tinereţea i-a fost neroadă, bărbăţia luptă, iar bătrâneţea REGRETE."

* * *

Benjamin Franklin a spus: „Tinereţea nepăsătoare aduce cu sine o bătrâneţe de căinţă." Nu uita aceasta tinere şi nu lua prea uşor cuvintele scrise pe această pagină.

Tineretul cu felurilete şi înjositoarele nebunii, işi clădeşte o bătrâneţe de dezamăgire şi părere de rău pentru cele ce n'a făcut.

Ştim prea bine că foarte mulţi dintre ei ce vor vedea această ilustraţie NU O VOR LUA IN SEAMA, acum, cu toţii însă îşi vor aminti de dânsa, cu lacrimi in ochi, la bătrâneţe.

Concursul „Realităţii Ilustrate"

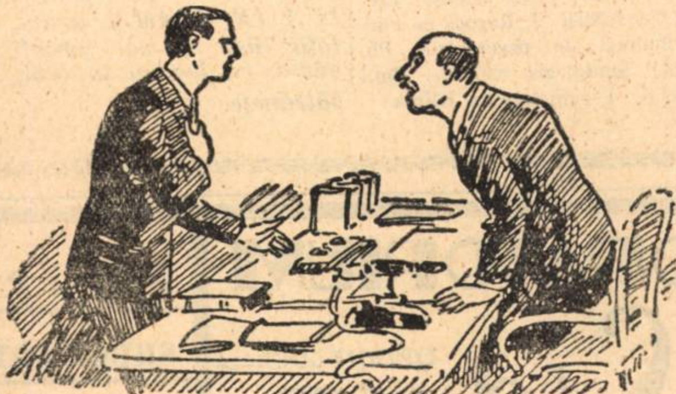
Salvaţi pe un nevinovat dela moarte!

In rândurile ce urmează, relatăm o întâmplare, al cărei sfârşit nu-l dăm. Cerem cititorilor noştrii ca ei să-l găsiască singuri. Observăm că acest sfârşit trebuie să fie pur logic şi că oricine urmăreşte cu atenţie, desfăşurarea povestirei, va ghici uşor desnodământul.

E în joc viaţa unui om, a unui om nevinovat, pe care cititorul trebuie să-l izbăviască dela moarte. Bănuit de crimă, un profesor universitar e condamnat să fie executat, pe scaunul electric. Mai sunt câteva minute până la execuţie şi... cititorul să spună ce e de făcut.

In afară de satisfacţia morală, pe care o vor avea de sigur toţi, câţi vor reuşi să găsiască desnodământul fericit şi să salveze astfel pe profesorul nevinovat, „Realitatea Ilustrată" va distribui şi următoarele premii importante: un premiu de 1000 lei un al doilea de 500 al treilea de 300 şi 7 premii în cărţi, celor dintâi zece deslegători cari vor fi dat răspunsuri corecte. Intre răspunsuri egale hotărăsc sorţi.

JOHN Bow, unul dintre reporterii ziarului „New York Times" a fost martor al unei întâmplări cu totul neobişnuite, când a intrat în dormitorul cumnatului său, Harry Wilson. Până aici n'a întâlnit, dealungul coridoarelor lungi, şi în camerile prin care trecuse, nici ţipenie de om. Uşile toate erau deschise, iar în mijlocul dormitorului, întins pe podea, zăcea un necunoscut. Aplecat deasupra lui, privind prin ochelarii încercuiţi în rame de aur, stătea un bărbat, pe care ziaristul îl recunoscu ca fiind vestitul chimist Robert Gray, profesor universitar.

Ziaristul ştia că vreme îndelungată chimistul făcuse curte surorii sale, frumoasa Lillian Bow, dar că împrejurările au hotărît ca fata să se mărite cu un bancher, cu Harry Wilson şi nu cu profesorul de chimie. Acesta continua s'o iubească, ca şi în primi ani ai cunoştinţei lor.

— Dar ce s'a întâmplat, Robert? întrebă ziaristul.

Profesorul nu dete nici un răspuns, şi ridică de jos un revolver. De abea acum ziaristul observă că şiroaie de sânge curgeau din pieptul omului întins pe podea.

Chipul celui rănit era desfigurat cu totul şi în mâna lui cea dreaptă se găsia strânsă o foaie de hârtie.

Profesorul, cu multă greutate izbuti să descleşteze degetele celui mort şi să-i scoată din mână scrisoarea.

In acest moment ziaristul îl apucă de braţ.

— Ce faci, prietene, aceasta cade în sarcina poliţiei?

— John, spuse profesorul, cu un glas apăsat şi ameninţătar, dacă nu vrei să se întâmple o nenorocire, pleacă imediat şi nu spune nimănui ce ai văzut pe aici. Mai mult, să nu ştie nimeni că ai fost măcar aci. Te rog cu cea mai mare căldură, în baza prieteniei noastre, pleacă, mai înainte ca poliţia să sosiască aci.

Ziaristul dete din umeri, iar profesorul continuă:

— E vorba de fericirea surorii tale, de onoarea şi poate chiar de viaţa ei, pleacă numai decât.

John Bow, în cele din urmă, nedumerit, a plecat. Cu părere de rău a renunţat la mulţumirea ce ar fi avut-o, ca ziarul său să publice cel dintâi, îmtâmplarea senzaţională.

După un ceas vânzătorii de ziare ţipau pe strade, cât îi ţinea gura: „Asasinatul misterios din City. Arestarea profesorului universitar Robert Gray."

* * *

Cercetările au durat două săptămâni. Dar nu s'a putut stabili nimic precis. Nici măcar identitatea celui asasinat. N'avea asupra lui nici o hârtie.

Servitorii, din casa bancherului, au declarat, în faţa Tribunalului, că în dimineaţa crimei, la ora 9, necunoscutul s'a prezentat şi a cerut să vorbiască cu doamna. Deoarece portarul nu-i îngăduia să intre neanunţat, dânsul a trimis următorul răspuns enigmatic: „Comunică doamnei că vânătorul îi trimite salutări."

Soţia bancherului, căreia camerista i-a adus la cunoştinţă atitudinea insistentă a străinului misterios, la auzul comunicaţiei, s'a ridicat imediat, s'a îmbrăcat cu o altă haină, a telefonat undeva, şi apoi, dând ordin ca străinul să fie introdus, a expediat pe servitori în oraş, cu diferite comisioane. Singur portarul a rămas, şi acesta declara că profesorul arestat a sosit, cu două ore în urma străinului, a fost imediat primit şi că foarte curând după aceea a sosit şi ziaristul, fratele doamnei.

D-l Harry Wilson, bancherul, a declarat că dânsul nu ştie nimic despre toată întâmplarea, că tot timpul a lipsit de acasă şi că pe cel asasinat nu l-a văzut niciodată, până acum.

Soţia bancherului, imediat după crimă, s'a îmbolnăvit grav şi a zăcut bolnavă, mai multe săptămâni, aşa încât n'a putut fi interogată. In ziua procesului, venind în faţa instanţelor, a avu o atitudine care dădea loc la multe bănueli: a spus că străinul venise la dânsa spre ai cere un ajutor şi că, fiind refuzat, a scos revolverul ameninţându-o. Tocmai în acel moment a sosit profesorul, care observând cele întâmplate, a lovit pe străin peste mână, revolverul a căzut, s'a descarcat şi glonţul a izbit pe agresor, drept în inimă. Astfel toată întâmplarea s'ar fi redus la un accident şi ar fi însemnat o pedeapsă divină.

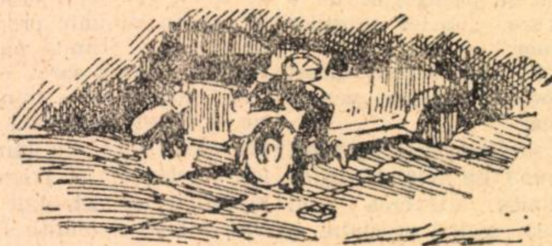
Medicii experţi au contrazis însă declaraţiunile doamnei Lillian Wilson, arătând că direcţia împuşcăturii dovedeşte ca glonţul n'a pornit de jos în sus.

Tribunalul, faţă de aceasta, nici n'a mai luat jurământul obişnuit doamnei Wilson şi nu lipsea mult ca procurorul, încă în cursul desbaterilor, să emită mandat de arestare împotriva ei.

Declaraţiunea acuzatului a produs însă multă încurcătură. Dânsul a spus că a ucis pe străin cu intenţie, că nu va da nimănui nici un fel de lămurire asupra cauzelor care l-au determinat la acest act, că nu are nici o circumstanţă atenuantă, şi că şi-a premeditat crima.

In tot timpul dezbaterilor, acuzatul a fost aproape cinic, a ironizat poliţia, care n'a putut lămuri întâmplarea misterioasă, a ofensat pe procuror, s'a purtat grosolan cu preşedintele şi se părea că vrea cu orice preţ să fie condamnat.

Când în sfârşit s'a adus sentinţa, prin care profesorul era condamnat la moarte, toată lumea a fost mulţumită, în afară poate de câţiva inşi, între cari şi John Bow, ziaristul. Acesta avea remuşcări, pentru motivul de a nu se fi anunţat la vreme judecătorului de instrucţie, spre a-i comunica cele văzute.

Profesorul Robert Gray urma să fie executat în ziua următoare, când John Bow, însoţit de sora lui, doamna Wilson şi de apărătorul condamnatului, s'au prezentat în faţa preşedintelui de Tribunal.

Soţia bancherului a făcut următoarele mărturisiri:

„Nu mai pot tăcea. Eu am omorît pe necunoscut. Când am fost anunţată că **„vânătorul îmi trimite salutări"**, ştiam că cel care mă caută este un fost adorator al meu, care deţinea câteva scrisori compromiţătoare, pentru mine. William Prevost, era numele adoratorului meu de pe vremuri. In ultimul timp decăzuse foarte mult moraliceşte şi din cele trei scrisori pe care le avea, două mi le vânduse, pe preţuri exorbitante. Aducea acum, personal, ultima scrisoare. Venia din Africa, unde plecase la o vânătoare de lei. Se întorcea de acolo, ca negustor de sclavi. Pentru cea de a treia scrisoare, dânsul nu se mai mulţumia cu bani, mă voia pe mine. Spunea că nu poate trăi fără mine. Am telefonat atunci după profesorul Gray, despre care ştiam că mă iubeşte, în mod respectuos. Voiam să-mi dea un sfat, să-i cer ajutorul său. Inainte de a sosi, cu

câteva minute, eu îl împușcasem pe William Prevost. Profesorul imediat s'o oferit să ia asupră-și crima, ca să nu fiu subiectul de scandal al opiniei publice și să nu ajung în închisoare. Am primit sacrificiul său, fiindcă nu bănuiam că va fi condamnat la moarte. Acum, când știu că mâine va fi executat, nu mai pot suporta remușcarea de conștiință, arestați-mă, eu sunt asasinul". Și doamna Wilson spunând acestea, căzu sfârșită într'un fotoliu.

• • •

După câteva minute, președintele, dădea o telegramă guvernatorului, care se găsia la vânătoare, la țară. Prin această telegramă președintele Tribunalului cerea îngăduirea de a amâna executarea lui Robert Gray, pentru că în această afacere s'au produs fapte noui. Singur guvernatorul putea să acorde o amânare a unei execuții, după ce sentința Tribunalului se dăduse.

• • •

Deabea seara, la ora 8, telegrama a ajuns în mâinile guvernatorului. Acesta și-a chemat imediat secretarul:

— Te rog să pleci numaidecât cu automobilul, în oraș, și să duci acest ordin, relativ la amânarea execuției lui Robert Gray. Se pare că e nevinovat.

Secretarul a luat ordinul, dar era foarte necăjit. In aceeaș seară, la ora 9, trebuia să se întâlniască cu o doamnă, care-l interesa mult. Eșind din cabinetul guvernatorului s'a uitat la ceas: execuția urma să aibe loc dimineață la 7. Plecând la 11 noaptea, tot avea destulă vreme să sosiască în oraș, până la 5 dimineața. La ce să-și sacrifice întâlnirea?

Astfel secretarul a plecat cu automobilul de abea la ora 11 noaptea. Din nenorocire după trei ore de drum, un defect motor, i-a silit să întârzie o oră pe drum. Când în sfârșit și-a putut continua călătoria, pe la 4 și jumătate, a crăpat un cauciuc și astfel i-a cauzat o nouă întârziere de un sfert de oră. Secretarul era tot mai neliniștit și avea remușcări. Cu cât trecea vremea, cu atât starea lui devenea mai intolerabilă. Oricât grăbia automobilul, ei n'a putut sosi la marginea orașului, decât cu 5 minute înainte de ora 7. Iși făcu socoteala că-i mai trebuiau cel puțin zece minute, spre a ajunge la închisoarea Tribunalului și că astfel va fi prea târziu. A oprit deci automobilul, în dreptul cascadei Hudson, în fața podului care duce în oraș. Se hotărîse să telefoneze procurorului. A intrat în biroul uzinelor, unde era cunoscut, și gâfâind, cu grabă, a cerut Tribunalul. In sfârșit s'a prezentat procurorul:

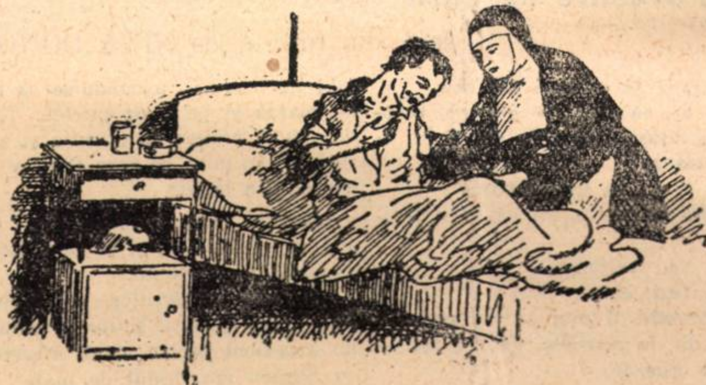
— Allo! Aici secretarul guvernatorului. Vă rog să amânați execuția lui Robert Gray. Am ordinul la mine.

— Să-ți bați joc de cine-i vrea, nu de mine. Azi nu e întâi Aprilie, răspunse răspicat procurorul, închizând aparatul.

Secretarului îi clănțăneau dinții din gură. **Ce trebuia să facă? Mai erau trei minute. Cum să salveze pe Robert Gray?**

Aci încheem povestirea. Restul să-l complecteze cititorul. **Naște în**trebarea cum reușește **secretarul să** salveze pe Robert Gray? **El e dator** să-l salveze, din greșala lui provine toată întârzierea; de dragul unei întâlniri amoroase, un om e **gata** să fie omorît, fără **vină**.

Cititorii „Realității Ilustrate" **să** se transpună o clipă în situația **se**cretarului și până la 1 Februarie să ne trimită sfârșitul corect, **al** acestei povestiri. Vor primi **premiile** anunțate.

Aprinde mamă lumânarea

Aprinde, mamă, lumânarea
Departe-acolo'n satul meu,
Aprinde, mamă, lumânarea
Și roagă-te lui Dumnezeu,

In noaptea aceasta'ntunecoasă
Eu stau culcat într'un spital.
Pe piept o piatră grea m'apasă —
Mi-e dor de sat, mi-e dor de casă,
Mi-e dor de scumpul meu Ardeal.

In suflet simt un val de fiere.
Pustiu în jurul meu, pustiu.
M'aprind în flăcări de durere,
Mă sbucium fără de putere
Pe pat, parcă-s într'un sicriu.

Pe-afară vântul lung suspină.
Eu gem cu ochii 'nchiși și-ascult:
O umbră trece prin grădină —
Deco întârzii moarte? Vină!
Căci mă pândești acum, demult.

Simt sângele sărat în gură.
In pieptul meu e-un cuib de foc.
Topit mi-e trupul de căldură,
Durerile îmi rod cu ură
Viața fără de noroc.

O, visuri: pasări călătoare,
E lupta voastră în zădar!
Viața e-un apus de soare,
O scăpărare de splendoare —
Regrete fără de hotar.

Doi doctori îmi vorbesc în silă.
O soră albă, lângă pat,
Privește ochii mei, cu milă,
Și fruntea galbenă, de-argilă...
Apoi aud cum a oftat...

Aprinde, mamă, lumânarea,
Departe-acolo'n satul meu,
Aprinde, mamă, lumânarea
Și roagă-te lui Dumnezeu.

JUSTIN ILIEȘIU

Unde sunt nepoții lui Leo Tolstoi

(Urmare dela pag. 4).

Amitiri de altă-dată.

— Domnule conte...

— Pe mine nu mă mai impresionază nimic. La dispoziția dumitale. Voiu răspunde...

Mi-a întins un scaun și a început să povestească încet, trist, cu glasul omului pierdut și cu ochii albaștri ca apele mării, prinși în mrejele melancoliei.

— Sunt de 32 de ani și vorbesc la perfecție ruseasca, sârba, franceza și germana.

Tatăl meu, fiu al contelui Leon Tolstoi, mi-a ales cariera militară, și am ajuns un ofițer distins.

In luptele din anii 1918—21 am îndreptat arma împotriva distrugătorilor ordinei publice și otrăvitori ai credințelor bunilor țărani ruși, dar la un moment dat situația noastră s'a înrăutățit și am fost nevoit să iau și eu ca mulți alți confrați, bățul pribegiei în mână.

După grele suferințe sufletești, am colindat timp de câțiva ani prin diferite țări, ca Japonia, China, și multe orașe principale de prin Asia, până ce am ajuns în sfârșit aici. Doi frați ai mei au căzut vitejește în luptele din Kaukaz, al treilea mai mic, s'a apucat de carte abea de câțiva ani și astăzi e inginer diplomat în Belgrad.

— Ce s'a ales din averea familiară?

Fața contelui se întunecă deodată:

— Ce să-ți știu răspunde? Am ajuns cerșetor, adevărat cerșetor...

In cele patru părți ale lumii.

— Mă bucur dealtfel — continuă contele Tolstoi — că am asigurată pânea de pe o zi pe alta... Dar dacă nevastă-mea n'ar fi intrat în slujbă la Episcopia sârbească de aici, ar fi fost vai de noi, ne-am fi

Toula, lângă Jasnaja-Poljana. **Moșia** noastră însă era în Calugan și a fost confiscată de bolșevici. **Mai a**vaem o moșie cu un castel de pe timpul țarevnei Caterina, dar acolo în prezent nu locuește nimenea. Cele 52 de camere sunt goale, căci soră-mea, care locuește în Moscova n'a cutezat să meargă la moșie; eu însă stau în corespondeță cu țăranii noștri buni.

De altfel familia noastră e împrăștiată în cele patru părți ale lumii. Mama locuește în Praga și mi-a comunicat mai nou că a primit o scrisoare dela soră-mea din Moscova în care îi scrie că deși lucrează zilnic 13 ore împreună cu soțul ei, abea și-a putut cumpăra o pereche de șoșoni... Viață de câine, domnule!

Tatăl meu trăește în Hollywood și câștigă relativ destul de bine, fiind în serviciul unei case de filme.

In prima epocă a emigrării sale în America, a încercat să valorizeze unele din operile postume ale bunicului, contele Leo, însă n'a mers, era să-și dea ortul popii de foame...

— Când ați văzut ultima dată pe răposatul dumneavoastră bunic, contele Leon Tolstoi?

— In anul 1910, înainte de-a înceta din viață cu trei luni? Proftim! Crucea aceasta de aur e singura mea amintire dela el.

Biblioteca și muzeul lui Tolstoi

— Dumneata cu ce te ocupi?

— Desenez caricaturi pentru reclame. Dar merge greu și cu meseria aceasta...

— Ce s'a ales din vestita bibliotecă Tolstoi?

— Biblioteca dela Jasnaia Poliana, o îngrijește ca pe-o amintire istorică până în ziua de azi guvernul sovietic, Străjerul neclintit al muzeului Tolstoi din Moscova, însă, e o mătușe a mea, care a fost ea arestată timp de șase luni.

— Ce părere aveți în chestiunea sistemului de guvernare al sovietelor?

— N'am făcut politică niciodată. In schimb însă sentimentul meu dinastic l-am accentuat oriunde și în orice timp.

Contele își înfundă mâinile în buzunarele hainei și încruntând din sprincene, continuă agitat:

— De altfel, în curând se va înschimba totul. Rusia va deveni din nou monarhie, altcum e o țară pierdută...

Am mulțumit d-lui conte Ilia Tolstoi pentru încrederea ce mi-a arătat și am părăsit casa lui bizară, plină de cântece de păsări și de paingeni, dar mai plină de suferințe și mizerii, de doliu și singurătate.

Ca să înțelegi titanicul sbucium al acestor oameni născuți în mătăsuri și astăzi târâți în noroi trebue să-i cunoști, să-i auzi vorbind, să-i vezi, să-i pipăi, să le citești gândurile.

Sunt mucenicii zilelor de după răsboi.

3

— Povestire de Zarn —

Trad. din ruseşte, de NINA DONOS

V.

Gdovschi a mai scris două povestiri şi le-a dat lui Şugaev, pe cari acesta le-a dat spre publicare, una lui Stepanov, iar alta în gazeta „Zarniţa."

Lui Şugaev îi era uşor să-şi plaseze lucrurile. In afară de talent, milioanele i-au fost de mare ajutor.

Editorii puneau mare nădejde în Şugaev, intr'un caz de criză neaşteptată.

Şugaev era vesel. Când apăru într'o revistă prima lucrare, iscălită cu numele lui, nebun, dete fuga la Gdovschi. Cu căciulă de biber, cu şal la gât, se opri în mijlocul camerei, învârti prin aer gazeta, şi strigă cu bucurie: „S'a publicat! E scris şi numele! S'a isprăvit! sunt scriitor, Timoşenca! Ce bucurie! Până la anul nou, în fiecare săptămână, numele meu va fi scris pe copertă, în revistă, în anunţuri... Peste tot: Simion Şugaev! Imbrăţişează-mă! Şi strânse în braţele sale puternice pe Gdovschi, în cât era aproape să-i sfărâme rărunchii.

Cu o tristeţe nemărginită Gdovschi luă revista şi începu să citească. Incepu să-şi aducă aminte de impresiile, sub influenţa cărora a scris acest roman.

Inspirare bruscă, lacrimi şi o bucurie liniştită. Ii plăcea mult acest roman, şi iată, îl vede tipărit. De desubt ,însă, nu e numele lui, ci a unui Şugaev oarecare...

Se uită cu ură la Şugaev, iar acesta emoţionat, vesel, se plimba prin cameră; mare, şi tălâmb ca un elefant în colivie, spuse:

— Va crede acuma şi Ciugreev şi Anohov şi alţii... Ha-ha-ha! Nici nu-ţi închipui cât sunt de vesel. Pe toţi i-aşi fi îmbrăţişat, i-aş fi sărutat! Zău aşa! Pe Stepanov l-am invitat la masă şi i-am spus: Voiu frige un porc întreg. Te voiu primi cu trufe şi căpşuni! Dar m'a refuzat bătrânul. Eu l-aş fi primit bine, zău aşa! De i-ai fi văzut pe toţi cum îmi lăudau romanul!

Dar uitându-se la Gdovschi, îl meninţă cu degetul:

— Mă invidiezi!...

Gdovschi tresări.

— De ce? Eu ştiu ce ştiu! De altceva nu'mi pasă!

— Apoi vezi, Timoşa, — începu Şugaev cu un glas galeş — ceea ce alţii păstrează în secret. Eu, vezi, pentru banii mei am acestă plăcere.

— Inţeleg! — răspunse Gdovschi cu glasul înnecat.

In clipa aceasta ar fi vrut să-l apuce pe Şugaev şi să-l arunce din cameră ca pe un insolent. Işi înnăbuşi necazul şi zâmbi slab...

Şugaev se înveseli din nou.

— Ei, eu plec, — spuse el luându-şi rămas bun dela Gdovschi, apoi adăugă:

— Poate îţi trebue bani?

Gdovschi se înroşi ca de o lovitură:

— Nu, mulţumesc!

— Vezi, eu...

Gdovschi îl opri cu un gest.

— Ei, la revedere, dacă e aşa — spuse Şugaev.

Gdovschi îl petrecu, şi întorcându-se în cameră căzu obosit pe canapea.

De ce-i vine rău când vede numele acestui nebun pe romanul său? Ce e un nume? Un sunet deşert!

Era dureros şi-l muncea faptul, că acuma vedea clar. Par'că s'a lepădat de copilul său, dându-l altuia spre adopţiune... par'că şi-a vândut nevasta...

VI

Viaţa lui Gdovschi s'a schimbat, luând un caracter deosebit. Intr'adevăr, el era scriitor. Petrecea ceasuri întregi la masa de scris, dar în acelaşi timp el trebuia să se lapede de profesiunea aceasta.

La început mai umbla pe la redacţii, îşi invita prietenii, dar mai târziu trebui să se lipsească, fiindcă prietenii îl întrebau mereu: „Ce scrii? Unde lucrezi?" La aceste întreburi el trebuia să mintă. Acest lucru începu să-l chinue şi să-l urmărească ca un coşmar.

Legăturile cu prietenii începură să slăbească, căci nu erau interese comune, cari să le întărească.

Retras din cercurile literaţilor, îl copleşea o mâhnire profundă... singurătatea era plictisitoare.

Uneori, după culise, la vr'o masă, sau la vr'o artistă, se întâmplase să se întâlnească cu Pupchin, care se făcuse nemărginit de fudul, de când o revistă mare l-a primit sub aripa ei, dându-i posibilitatea de-a intra în modă.

Nu-l mai putea suferi pe acest om cu picioare subţiri în pantaloni cadrilaţi, cu cisme galbene.

Pe Gdovschi totdeauna îl enerva, când acesta începea: „Noi, scriitorii"

— D-ta eşti un gazetar mincinos, nu scriitor — îi zise Gdovschi.

Pe Pupchin era reu să-l insulţi cu vr'o frază. El se uită la Gdovschi cu un zâmbet rău:

— Cred că am şi eu dreptul, pe care îl are un romancier dimisionat...

— Oare?!...

— Urmaşii vor hotărî asupra noastră, — răspunse cu mândrie Pupchin, şi Gdovschi se simţi biruit.

Mai venea pe la el Ciulcov, care totdeauna avea nevoe de bani. Gdovschi nu-l refuza, temându-se să nu îşi piardă şi pe acest prieten. Totdeauna îl primea cu bucurie şi asculta minciunile, pe care Ciulcov le aducea din belşug.

Interese reciproce legau aşa de strâns pe Gdovschi şi Şugaev, încât amândoi făceau unul.

Gdovschi era scriitor, nu putea face nimic altceva, şi lui îi trebuia un expedient pentru viaţă. Afacerea cu Şugaev era destul de mare.

Şugaev era bucuros că i s'a realizat testamentalul vis: era scriitor. Şi mai degrabă s'ar fi despărţit de avere, de viaţă, decât s'ar fi lăpădat de vanitoasa-i desfătare. Nici unul din ei nu putea rupe această legătură, par'c'ar fi fost complicii unei crime.

Se certau de multeori. Gdovschi îi scotea în faţă pierderea numelui său în literatură, şi-i spunea vorbe grele lui Şugaev.

— Tu eşti Diavolul — îi spunea el — mi-ai cumpărat sufletul!

— Injură! — râdea blând Şugaev — sufletele n'au astăzi nici-o valoare, pe când eu îţi plătesc... cât? Ha?...

Rămas de societatea literaţilor, el nu se putea ataşa nici pe lângă alţii. Făcea impresia unui om fără nici o treabă, faţă de care lumea totdeauna are aversiune. Lumea pretinde să te vadă muncind, măcar în aparenţă, iar dacă nu munceşti, te urăşte. Intră, dacă vrei în vr'o instituţie de binefacere, fă colectă de mărci, arată, măcar, că eşti ocupat, că ai şi tu o treabă!...

Gdovschi era ocupat. Scria povestiri şi romane, stând zile şi săptămâni întregi în casă.

Lumea nu putea să vadă aceasta şi să o claseze ca o ocupaţie.

Imprejurul lui se formă un cerc original de cunoscuţi: tineri fără nici o treabă, cartofori, şahişti... Cu astfel de oameni se întâlnea prin cluburi, prin societatea jucătorilor de şah. Vorbea cu ei, fără să le ştie numele, viaţa, casa...

Ca omul, scos din matca lui, suferea, se chinuia...

Uneori, când ieşea din casă, după săptămâni întregi de lucru, se deda la orgii nebune, la cărţi, prin taverne, în societatea femeilor pierdute.

Alteori i-se părea că şi-a vândut cu adevărat sufletul Satanei, simţea că piere, neavând nici o temelie sub picioare... In asemenea clipe era în stare să tae pe Şugaev.

Iar Ciulcov neînţelegând starea lui sufletească, îl aprindea şi mai mult cu vorbele sale. El venea mereu la Gdovschi şi-i povestea despre succesele lui Şugaev. Şugaev dădea banchete mari, adunând împrejurul lui scriitori, pictori şi artişti.

Numele lui se făcuse popular ca al unei artiste. Chiar şi scriitorii mari vedeau în el un talent.

— E o minune — spunea Ciulcov — Ii zăpăceşte pe toţi. După vorbă nu se arată destul de învăţat. Lucrează ca un comerciant, se ocupă de afaceri, — iar în scris: democrat, revărsare de amar şi necaz. Am citit şi eu „Fără nume." O povestire scurtă, dar o dramă întreagă! Şi ce putere!

Gdovschi îl asculta, abia putându-şi reţine indignarea. Cu ce plăcere l-ar fi tăvălit pe Şugaev în noroi!...

Gdovschi nu putea să nu scrie. Uneori se reţinea, nu se apropia de masă, dar imaginile începeau să-l năpădească sufletul, împerechiate de sentimente şi nu-şi putea stăvili imboldul. Se aşeza la masă şi scria cu patimă.

Când isprăvea, ca un avar, îşi ascundea manuscriptul, tremurând, dar timpul trecea, banii se isprăveau şi blestemând, lua manuscriptul şi i-l ducea lui Şugaev.

— Mănâncă-l! — spunea furios şi dispreţuitor.

Şugaev se obicinuise cu felul relaţiilor dintre ei, şi numai râdea cu blândeţe.

— Cât e?

— Cinci coale!

Şugaev, numaidecât, îi dădu un cec, spunând:

— Tu,Timoşa, numai să scrii, — bani găseşti la mine.

Gdovschi se îngălbenea de ciudă şi nu găsea un răspuns. Şugaev avea dreptate. După afacerea hotărâtă între ei, el se ţinea cinstit de condiţii.

Câteodată, însă, când Şugaev, ameţit de succesele sale, se lăuda lui Gdovschi, aceasta nu putea să-l sufere:

— Tu îţi ieşi din minte! Făleşte-te faţă de alţii, dar nu faţă de mine. Mie nu-mi poţi spune de nici un lucru, că e al tău! Nu-ţi dau voe! Totul e al meu! Gândurile mele, sângele meu!

Şugaev, speriat de supărarea lui, căuta să-l liniştească.

— Lasă, am zis aşa o vorbă, de ce te superi?

— Mie să nu mi-o spui! Destul că spui la alţii! Faţă de mine, nu-ţi dau voe!

Uneori, însă, discuţia avea alt caracter.

Şugaev cu o faţă serioasă şi încruntată spunea:

— Toţi se miră, că în scrierile mele e aşa de mult pesimism. Şi au dreptate. Tot ce-ai scris e trist de tot şi posomorât. N'ai putea, cumva, să scrii mai vesel? Ha?

Gdovschi, dispreţuitor, mişcă din umeri.

— Caută pe altul, care să-ţi placă — zise el în glumă — eu scriu aşa cum ştiu şi cum simt...

— Ei, uite, tu te superi — zise speriat Şugaev — Eu zic numai aşa.

— Şi eu zic numai aşa...

— Scrie ,te rog, cum vrei! Numai scrie! — spuse liniştit Şugaev, apoi scoţând din buzunar un carnet:

— Am nişte porunci. Trebue să le execut şi bine şi iute. Am făgăduit că în anul viitor voiu publica

Citiţi urmarea în pag. 12).

(11) J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA II.

CAPITOLUL III.

Pe ţărmurile marelui Fluviu

ACESTEA erau sentimentele lui Naoh în faţa undelor nesfârşite. Dar trebuia să se adăpostiască. Erau insule prin apropiere: refugiu împotriva atacurilor fiarelor, dar puţin folositoare împotriva oamenilor şi pe lângă acesta ele ar fi împiedecat mişcarea şi ar fi făcut aproape imposibilă cucerirea Focului, expunând totodată pe Ulhamrii la toate cursele. Naoh preferă ţărmul. Se aşeză pe o stâncă de şist, care domina întreg ţinutul, fără să se înalţe prea mult. Povârnişurile erau prăpăstioase, iar partea de sus alcătuia un podiş pe care puteau sta întinşi zece oameni.

Pregătirile de popas se terminară către seară. Intre Ulhamrii şi urmăritori era destulă distanţă, pentru ca să nu existe nici o teamă vreme de jumătate noapte.

Timpul era răcoros. Câţiva nouri se târau în apusul stacojiu. In vreme ce stăteau la cină şi mâncau carne crudă, nuci şi ciuperci, războinicii priveau pământul care se întuneca. Amurgul îngădui a să se mai vadă insulele, dacă nu se mai zăria celelalt ţărm al fluviului. Trecură câţiva măgari sălbatici; o hergelie de cai coborî până la mal; erau animale mici al căror cap, din pricina foamei sburlite. părea foarte mare. Mişcările lor aveau mult farmec; ochii lor, mari şi speriaţi, săgetau o lumină albastră; neliniştea curma şi grăbia avântul lor; plecaţi deasupra apei ei rămâneau tremurători, adulmecând prin aer, plini de teamă. Băură repede şi o luară înapoi la fugă. Iar noaptea îşi desfăşură aripile sale de cenuşă; acoperia tot orientul, în vreme ce, către miazănoapte, mai dăinuia o roşeaţă slabă: un răcnet sfâşie întinsul:

— Leul! Şopti Gaw.

— Ţărmul e plin de pradă! Răspunse Naoh. Leul e înţelept; va ataca mai de grabă Antilopa sau Cerbul, decât pe oameni!

Răcnetul se îndepărtă; Şacalii chelălăiră şi se puteau vedea, strecurându-se umbrele lor uşoare Ulhamrii dormiră pe rând, până în zori. După aceea reîncepură să coboare pe ţărmul marelui Fluviu. Fură opriţi de Mamuţi. Turmele lor acoperiau întinderea pe o mie de coţi lărgime şi pe o lungime întreită; smulgeau plante fragede, desgropau rădăcinele, şi traiul lor păru celor trei oameni, fericit. sigur şi măreţ. Uneori prea mulţumiţi în puterea lor, se alungau pe pământul moale, sau se loviau domol, în joacă, cu trompele lor păroase. Sub picioarele lor uriaşe, Leul gigantic n'ar fi fost decât un gomotoc de ţărână; cu colţii lor, ar fi putut doborî stejarii, iar cu capetele lor de granit i-ar fi putut frânge. Şi privind la mlădierea trompelor lor, Naoh nu se putu împiedeca să exclame:

— Mamutul e stăpânul a tot ce trăieşte pe pământ!

Nu se temea de dânsul: Ştia că nu ataca nici un animal, dacă nu-l supără. Mai spuse:

— Aum, fiul Corbului, a făcut pe vremuri o înţelegere cu Mamuţii.

— Dece să nu facem şi noi ca Aum? întrebă Gaw.

— Aum înţelegea pe Mamuţi, răspunse Naoh; noi nu îi înţelegem.

Cu toate acestea, întrebarea îl izbise; şi se tot gândia la dânsa, rotindu-se, dela depărtare, în jurul turmii uriaşe. Şi gândul său se tălmăci prin cuvinte:

— Mamuţii n'au un grai, ca oamenii; se înţeleg între dânşii, cunosc strigătul conducătorilor; Gun spune că, la comandă, iau locurile ce li-se hotărăsc şi că ţin sfat, mai înainte de a pleca într'un ţinut nou... Dacă am ghici semnele lor, am putea să facem o înţelegere cu dânşii.

Văzu un Mamut uriaş, care-i privia trecând. Singuratic. mai în josul ţărmului, păştia, printre plopi tineri, mlădiţe fragede. Naoh nu întâlnise niciodată un Mamut atât de mare. Statura lui se ridica la 12 coţi. O coamă deasă, ca aceea a Leilor îi creştea pe ceafă; trompa lui păroasă părea o fiinţă deosebită, înrudită cu arborele şi cu şarpele.

Priveliştea celor trei oameni păru că-l interesează, căci nu se putea crede ca ea să-l neliniştească. Iar Naoh striga:

— Mamuţii sunt puternici! Marele Mamut e mai puternic decât toţi ceilalţi: ar putea turti Tigrul şi Leul ca pe nişte viermi, ar putea răsturna cu o izbitură de piept, zece Zimbrii... Naoh, Nam şi Gaw sunt prietenii marelui Mamut!

Mamutul îşi ciulia urechile lui sgârcioase; ascultă sunetele articulate de către animalul vertical, îşi mişcă domol trompa şi scoase un strigăt.

— Mamutul a înţeles! exclamă Naoh vesel. Dânsul ştie că Ulhamrii îi recunosc puterea.

El strigă iar:

— Dacă Fiii Leopardului, ai Saigei şi ai Plopului regăsesc Focul, ei vor coace castane şi ghindă spre a le dărui marelui Mamut!

Pe când vorbia, ochii săi zăriră o mlaştină, unde creşteau nuferi orientali. Naoh ştia că Mamuţilor le plac tulpinele subpământene ale acestora. Făcu semn tovarăşilor; începură să smulgă plantele pălite. După ce adunară o grămadă mai mare, le spălară cu grije şi le duseră către animalul gigantic. Ajunși la cincizeci de coţi, Naoh reluă vorba:

— Iată! Am smuls aceste plante, pentru ca să te hrănim cu ele. Astfel vei şti că Ulhamri sunt prietenii Mamutului.

Şi se retrase.

Curios, uriaşul se apropie de rădăcini. Le cunoştea bine; erau pe placul său. Pe când mânca, fără grabă, cu opriri îndelungate, observa pe cei trei oameni. Câteodată îşi ridica trompa, spre a adulmeca, apoi o legăna cu un aer pacinic.

Cu mişcări nesimţite, Naoh se apropie: se găsi în faţa picioarelor gigantice, dedesubtul acestei trompe care scotia copaci din rădăcină, sub colţii aceştia tot atât de lungi ca trupul întreg al unui Bour; era ca un şoarece în faţa unei Pantere. Cu o singură mişcare animalul l'ar fi putut face fărâmi. Dar, tresărind tot de credinţă creatoare, dânsul tremura de nădejde şi de inspiraţie... Trompa îl atinse, trecu deasupra trupului său, mirosindu-l; Naoh, ţinându-şi suflarea, atinse la rândul său trompa păroasă. Apoi, smulse ierburi şi mlădiţe tinere şi le oferi în semn de înţelegere: ştia că face un lucru însemnat şi nemaipomenit, inima îi creştea de entuziasm.

CAPITOLUL IV.

ALIANŢA INTRE OM ŞI MAMUT

Iar Nam şi Gaw văsuseră pe Mamut, venind lângă Voivodul lor: înţeleseră şi mai bine micimea omului; apoi, când trompa uriaşe se aşeză pe Naoh, dânşii şoptiră:

„Iată! Naoh va fi strivit, Nam şi Gaw vor rămânea singuri, în faţa Kzammilor, fiarelor şi apei.

In urmă văzură mâna lui Naoh mângâind animalul; sufletul lor se umplu de bucuri şi mândrie:

— Naoh a încheiat înţelegere cu Mamutul! şopti Nam. Naoh e cel mai puternic dintre oameni.

Intre acestea Fiul Leopardului striga:

— Nam şi Gaw să se apropie şi ei, în felul în care s'a apropiat Naoh... să smulgă iarbă şi mlădiţe şi să le ofere Mamutului.

Il ascultau, cu pieptul plin de credinţă; înaintară cu încetineala a cărei pildă o dăduse Voivodul, smulgând în drumul lor, ici iarbă fragedă, colo rădăcini tinere.

Când fură aproape, întinseră strânsura. Fiindcă Naoh în acelaş timp întindea şi el mâna, Mamutul veni s'o mănânce.

Astfel se legă alianţa Ulhamrilor cu Mamutul.

(Urmarea în numărul viitor).

Jocurile Realității

JOC No. 1.

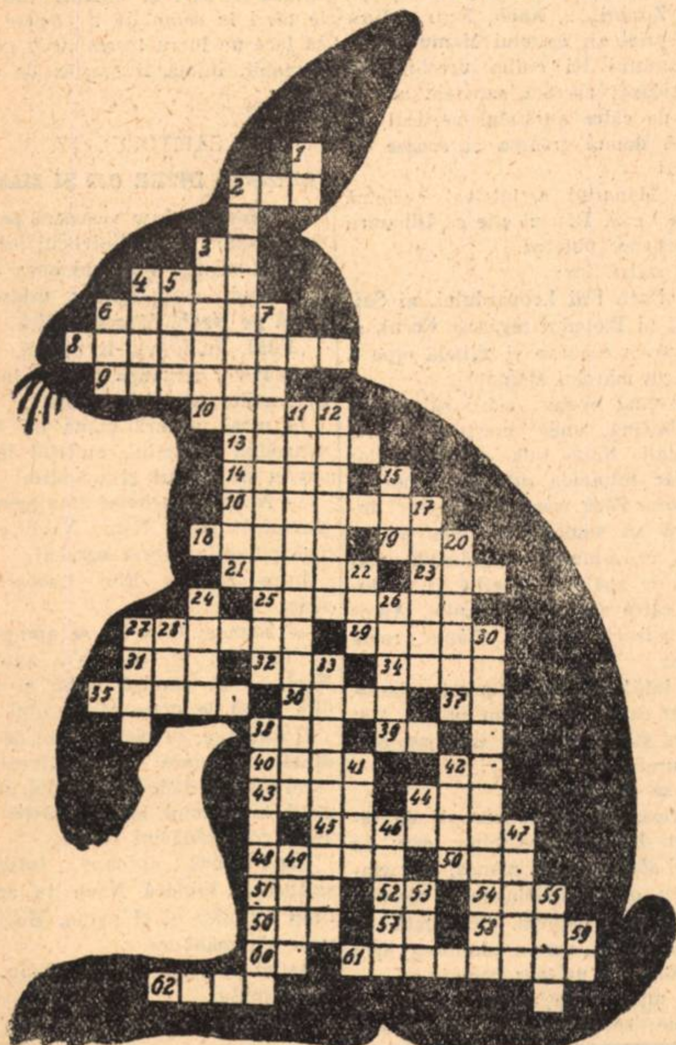
Trimis de Constantin D. Bottez — Ploești

CUVINTE INCRUCISATE

(Epurele) (10 puncte).

ORIZONTAL:

2. Rămânere peste noapte
3. Măsură de timp
4. Insulă în Grecia
6. Fără mijloace
51. Interjecție
52. Pronume
56. Obiect de fier
57. Pronume
58. Denuanță roșie
61. Fapta de a vătăma
62. Arhaic (tun mic)

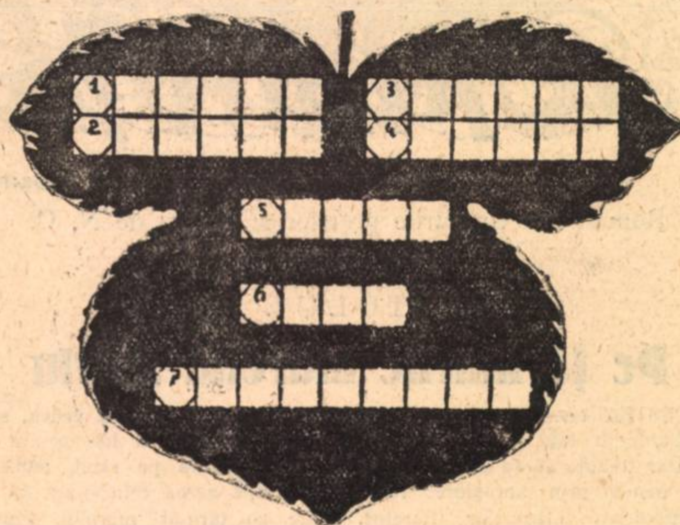
VERTICAL:

1. Monedă romană
2. Clasificare botanică
3. Rege al Visigoților
4. Un joc de cărți
5. Podiș în Asia
6. Țopăesc
27. Oraș Biblic
28. Prefect de poliție (la Turci)
24. Loc de refugiu
7. Afurisesc
38. Oraș în Spania
11. Caracterul lucrului vătămat
49. Râu în Statele Unite
12. Oraș în Turcia
33. Ceeace rămâne completat
22. Munte în România
41. Edificiu
15. Fluviu în Europa
28. Care slujește pentru a încuia
46. Insulă în Mediterana
17. Țară în Asia mică
53. Câmp sămănat
20. Boală de intestine
42. Forță
30. Matematic și filozof grec (610-547 a. Chr.)
47. Materie formată în infecțiuni
55. Ochitor la pușcă
59. Interjecție
8. Un gen de poezie burlesc
9. Sac de soldat
10. Arbust din clasa leguminoaselor
13. Lac în Elveția
14. Rival
16. Ceea ce trebuie să se facă (figurativ)
18. Cotoiu
19. Dificultate
21. (Invers) un afluent al Oltului
23. Soția lui Iacob
25. Insulă în Mediterana
27. Clădire
29. Tablou
31. Ofițeri turci
32. Perete
34. Fiul lui Adam
35. Cronici
36. Oraș în vechiul Egipt
37. Pronume
38. Popor
39. Pronume
40. Glumă fină
42. Notă muzicală
43. Mama lui Castor și a lui Polux (în mitologie)
49. Comedie de gesturi la romani
45. Zeul medicinei
48. Meșter

JOC No. 4. (5 puncte)

trimis de S. Goligorsky—Tighina

In pătrățele albe se înscriu litere și se obțin astfel 7 numiri de plantă și anume: 1. arbore din India; 2. arbore cultivat în parcuri ca plantă de ornament; 3. plantă întrebuințată ca purgativ; 4. plantă aromatică, originară din Tataria; 5. arbore care trăiește în America; 6. Plantă ale cărei semințe produc nebunia; 7. numele nemțesc al floarei reginei. Inițialele acestor 7 nume dau o diviziune, în regnul vegetal.

Grafologia

C. Dumitru — Timișoara. Curiozitate mare, neliniștit. Ambițios, tințește să ajungă departe nu e mulțumit cu mediul în care trăiește și nici cu situația lui, sentimental, pesimist. A suferit mult în viață și a avut numeroase dezamăgiri. Sceptic, n'are încredere în soartă. E sincer, îi place singurătatea. In unele împrejurări decisive, poate da dovadă de hotărîre fermă. Nu se apucă de un lucru până când nu este lămurit asupra tuturor detaliilor. Citește mult și-și alege lectura cu multă înțelegere. Găsește multă plăcere în muzică chiar un refugiu. Nu este înțeles de oameni și aceasta îl amărește mai mult. Suflet solitar fără tovarăși.

Lorak — Iași. Ii place să poruncească, egoist, n'are o viață sufletească matură. Pentru cei la care ține, din jurul său, poate face sacrificii importante totuș, îi plac discuțiile și controversele, are un simț practic desvoltat. Una dintre greșelile lui cele mai de seamă este că nu-i place ordinea prea mult. In viața lui intimă se găsesc oarecari aberațiuni. Inteligență mijlocie.

E. F. 12. Foarte sensibil, este hotărît în acțiunile sale, dar acestea sunt totdeauna determinate de sentimente și dispoziții. Foarte nervos, neliniștit. Dă mult pe exterior îi plac mult parfumurile alese și elegante, dar el însuș nu este punctual și nu urmărește un scop definit. Chestiunile științifice îl preocupă. Este plecat spre misticism. Ii place muzica. E necredincios, altruist.

Lica. Foarte energic, egocentric, iubește banii și-i poate și câștiga. Ii plac culorile pestrițe și parfumurile tari. Pătimaș în iubire. Iși pune interesele proprii deasupra tuturor. Are tendințe de stăpânire.

Buzdugan — Ploești. Nu-și vede totdeauna ținuta cu destulă claritate, are mult simț real. Dar nu e precis și nici orânduit în treburile sale. Multe lucruri le neglijează, după ce le-a început odată. Inteligent, cu concepții destul de largi, este însă foarte încăpăținat și foarte unilateral. Nu-i plac oamenii de altă religie și altă naționalitate. Citește puțin și fără alegere. Nu cunoaște pe oameni și nu e totdeauna credincios.

(Urmare din pag. 10).

în revista „Razgovorî" o povestire cam de vr'o cinci coale, în „Jivoe Slovo", neapărat, un roman întreg, apoi în „Posevă" ceva cam în vr'o două coale.

„Rozgovorî" m'a rugat să le dau ceva pentru Ianuarie. Scrie ceva din viață, așa, despre fabrici ceva...

Lui Gdovschi i se ridică sângele în față.

— Eu nu scriu cu anteprizâ! Scriu când vreau!

— Știu dragă, dar dacă am promis...

— Nu garantez.

— Ascultă! îți voiu plăti 500 de ruble de coală! 500! — spuse Șugaev, când îl văzu pe Gdovschi supărat tare.

Acesta deveni confuz.

— Bine, voiu încerca!

Și el scria pentru Șugaev ,iar Șugaev tipărea și se bucura de năluca gloriei literare.

(Urmarea în no. viitor)

D-l Prof. Biciolla ne trimite din Salonic o serie de ilustrații interesante: Echipele de categoria I și II pe stadionul „Hercules“ înainte de începerea jocurilor pentru campionatul anului 1928: Echipa „Aris“, echipa Hercules și echipa Paok sunt cele mai tari din Salonic.

Expoziția din Salonic văzută în timpul nopții.

Pavilonul românesc la expoziția din Salonic.

Ultima rămășiță din marele zid care înconjura vechiul Salonic. Poarta principală de intrare în cetate, pe unde astăzi trece tramvaiul. In piatră sunt săpate scene din războaiele antice.

Peltzer se antrenează în America

Deslegările jocurilor se primesc la redacție până la 10 Februarie c. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 1, 2, 3 și 4, va primi un premiu de 1.000 lei. Premiul al doilea e de 500 lei; premiul al treilea 300 lei. Următorii șapte deslegători, primesc câte un volum din operile autorilor renumiți. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui la 15 Februarie, 1928.

ne pentru fiecare cui, o greutate de circa 700 de grame, insuficientă pentru ca fierul nu prea ascuţit să poată intra în carne.

Acelaş profesor a arătat că oricine poate sta vreme de 75 de minute, închis într'o ladă şi îngropat în pământ. O simplă socoteală a cubajului de aer din ladă, dovedeşte că există într'însa o cantitate su-

fond negru, aşa încât să se piardă în obscuritate, şi să nu se observe când copilul trece de pe frânghie — cu ajutorul unui nour de fum — dincolo de un zid despărţitor.

In acest fel Tahra Bey, şi cu el tot Orientul, au rămas fără putere magică, în faţa puternicului domn Heuzé. Mai mult încă, d-l Caroly, pe vremuri un fost adept al magiei

75 de minute îngropat de viu. Cubajul cosciugului este socotit pentru cantitatea necesară de aer

ficientă da aer, pentruca omul în nemişcare să poată respira, în voie, în tot acest răstimp.

Paul Heuzé a găsit şi trucul care slujeşte fakirilor să hipnotizeze o pasere nevinovată. Oricare european poate face la fel şi poate aduce orice pasăre în „somn hipnotic" şi aceasta nu cu ajutorul unei influenţe, datorită rătăcirii sufletelor, dintr'un trup într'altul, ci pur şi simplu printr'un masagiu, care se poate învăţa, al unui anumit muşchiu al gâtului paserei.

Insfârşit unul din trucurile foarte obişnuite ale fakirilor, acela de a face să dispară un copil, care se caţără pe o frânghie fără punct de sprijin, în spaţiu, nu este de fapt decât o inducere în eroare a publicului: frânghia se găseşte pe un negre, care a uimit pe mulţi, a deschis o „academie de magie" în care oricine, în schimbul unei sume de 60 mii de franci (400 mii lei) poate deveni fakir şi învăţa toate trucurile pe care le întrebuinţează indienii. In şcoala d-lui Caroly, deviza este: „Fiecare e fakirul său propriu" şi singura condiţiune cerută e de a nu se utiliza vorbele „minune", „Alah" şi „fakir", când absolvenţii apar în faţa publicului. Ei n'au dreptul să folosiască decât termenul de truc.

Şi atunci nu mai există loc în civilizaţia noastră, pentru a patra dimensiune şi secretele orientului.

Poate că odată cu aceasta a dispărut şi ceva din farmecul pe care-l aveau reprezentaţiile date, de cei cari invocau supranaturalul.

Dinţi, ochi, picioare, genunchi asiguraţi pe milioane

IN alcătuirea modernă a civilizaţiei, oamenii se pun la adăpost de pagubele pe care eventual ar trebui să le sufere, prin pierderea capacităţii de muncă, a frumuseţei sau a oricărei calităţi trupeşti, asigurându-se. Dacă aceasta se face şi în ţările europene, America este ţara societăţilor de asigurare. Dacă spunem despre cineva „are dinţi admirabili" aceasta înseamnă că noi preţuim acei dinţi mai mult decât alţii, că le acordăm o valoare şi de aceea societăţile de asigurare americane sunt gata să emită o po-

Ochii lui Eddi Cantor, care valorează 40 milioane lei. Desigur că acest om aruncă ochiade foarte preţioase.

liţă a contra-valorii lor. Aceasta se întâmplă de fapt şi astfel ilustraţia noastră reprezintă o doamnă, care şi-a asigurat fiecare dinte cu 3000 dollari (aproape jumătate milion lei). La noi în ţară, câţi dinţi nu şi-ar scoate omul, când ar fi plătiţi cu această sumă?

Dar nu numai dinţii ci chiar zâmbetul se poate asigura, la societăţile americane. Artista de cinematograf Fay Marbe posedă un zâmbet, care valorează — conform poliţei de asigurare — 50,000 dollari (circa 8 milioane lei). Când nu va mai putea zâmbi, societatea o va despăgubi cu această sumă.

D-ra Gilda Gray şi-a asigurat

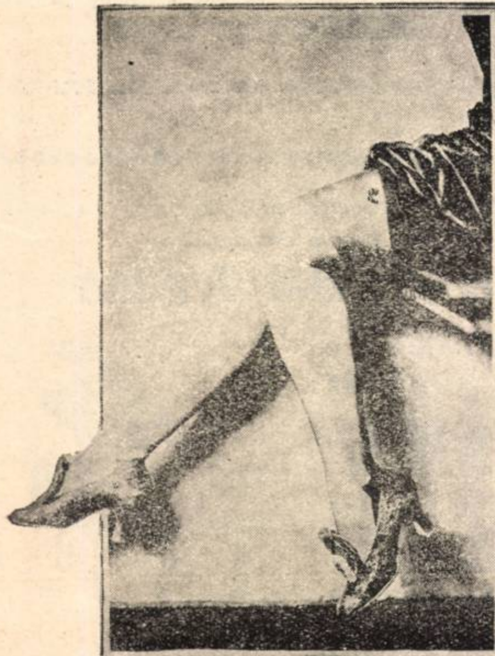

Un zimbet care valorează 8 milioane lei

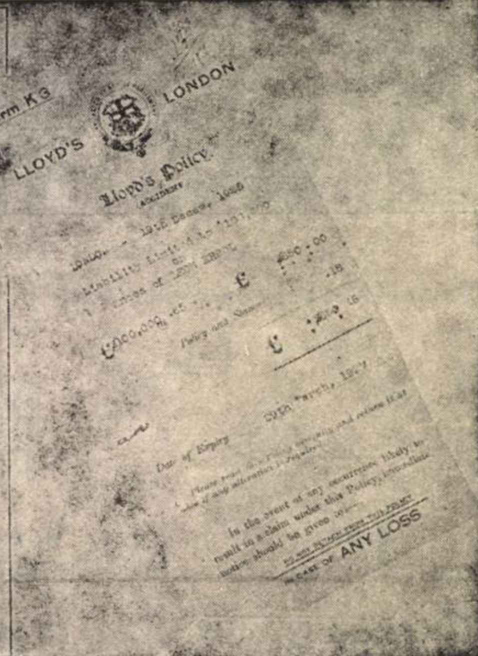
Profesorul Fritz Keitsler artistul de violină, şi-a asigurat mâinile.

picioarele tot pentru suma de 50 mii dollari; iar genunchii d-lui Leon Errol, un sportsmann îndârjit — sunt preţuiţi la 100 mii dollari (16 milioane lei) după cum se vede din poliţa alăturată.

Picioarele d-rei Gilda Gray, care valorează 8 milioane.

Genunchii lui Leon Errol asiguraţi cu 100 mii dollari.

S'a spus cu drept cuvânt că nimic nu e mai de preţ, decât ochii din cap, de aceea artistul Eddi Cantor şi i-a asigurat pentru 250 mii dollari (40 milioane lei). La drept vorbind însă — în ceeace priveşte ochii — este cu totul fără

Dinţi de jumătate milion fiecare.

sens să se vorbiască de ochi mai frumoşi, cari valorează mai mult decât alţii, aceste organe având pentru oricine aceeaş valoare. Dar la americani omul e liber să gândiască cum vrea, şi atunci d. Eddi Cantor îşi poate preţui ochii, mai mult decât altul.

Fratele împăratului japonez, prinţul CHICHIBU, care s'a însurat de curând.

Cele mai scumpe picioare din Anglia le posedă d-na Georgina Sholton-Douglas, o femeie din societatea aleasă a Angliei, care a fost angajată acuma ca artistă de cinema la Hollywood. Ea are picioarele cele mai mici în Anglia şi le-a asigurat pentru 20,000 de lire sterline (mai bine de 1 milion jumătate lei)

Un fiu al Munţilor Negri cântă pentru arhiva de cântece populare a serbilor. Cântăreţul îşi întovărăşeşte cântecul cu sunetele instrumentului cu o singură coardă Gusla. El cântă rapsodia muntenegreană Vucic. La stânga, directorul arhivei de cântece, d-l Prof. Doegen, la dreapta folcloristul sârb Lubăric, din Belgrad şi (ţinând în mână textul) slavistul dela Universitatea din Praga, profesorul Gessemann

Prima fotografie autentică luată la Canton, după lupta cu revoluţionarii comunişti. Ilustraţia noastră reprezintă o piaţă, din cartierul chinezesc, în ziua când au fost alungaţi comuniştii

RECUNOAŞTEREA FEDERAŢIEI GENERALE A DEMOBILIZAŢILOR DIN CAPITALĂ CA PERSOANĂ JURIDICĂ

Luni 9 Januarie s'au prezentat la Tribunalul Ilfov în Bucureşti dl. general Traian Moşoiu, însoţit de preşedinţii şi vice-preşedinţii comitetelor de conducerea şi comisiunilor de cenzori ale secţiunilor de demobilizaţi din Capitală, cari constituesc Federaţiunea generale a Demobilizaţilor, depunând actul constitutiv şi statutele spre a fi recunoscuta ca persoană morală şi juridică.

Federaţiunea generală a Demobilizaţilor este constituita din cinci secţiuni pe culori având treizeci şi şease de sectoare, fiecare secţiune şi sector fiind conduse din câte un comitet compus din 18 persoane.

Federaţia împreună cu secţiunile şi sectoarele ei a fost constituită în luna Octombrie, iar astăzi are desăvârşită toată organizarea.

Scopul acestei Federaţiuni arătat de statute este apărarea drepturilor demobilizaţilor şi întreţinerea sentimenelor celui mai curat patriotism.

Demobilizaţii ca un omagiu pentru domnul general Moşoiu, l'au ales preşedinte pe viaţa al Federaţiunei Generale.

Sediul provizoriu este în Str. Smeului No. 8, la sediul coloarei de galben.

Nu e Rudolph Valentino, ci un foarte cunoscut sportsman din Turnul Severin, care are mare asemănare cu defunctul artist de cinematograf. Americanii ar trebui să vie să caute un locţiitor lui Rudolf Valentino, la noi în ţară

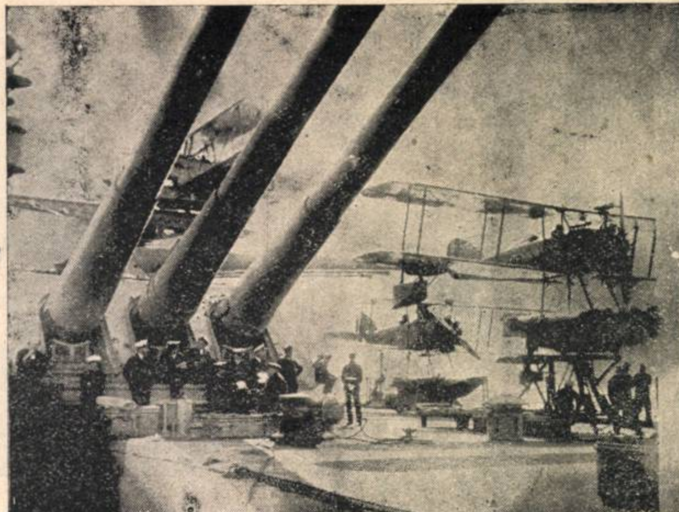
Cea mai mare casă din lume se edifică actualmente în Boston. Ea va avea 25 de etaje și va costa 21 milioane dollari. In această casă vor fi adăpostiți prin diferitele birouri 20 de mii de funcționari, în mod permanent

Cel mai nou sport în Anglia: tennis cu patine

Thomas Hardy greu bolnav. Renumitul scriitor englez, Thomas Hardy care a ajuns la vârsta de 88 de ani, este greu bolnav, pe patul de moarte

Pe bordul vasului „California", cel mai modern vapor pentru adăpostirea avioanelor. Ilustrația noastră a fost luată în timpul manevrei navale dela Miami

O explozie de gaz a sfărâmat la Berlin o casă: casa, care prin xplozie, a fost pe jumătate sfărâmată, din temelie până în pod

Primele fotografii autentice din Canton după lupta cu revoluționarii comuniști: morții rămași neîngropați, pe marginea drumurilor

Institutul de arte grafice „VIAȚA" — Cluj, str. Regina Maria No. 30.

Citiţi în acest număr:
Despre stupefiante şi toxicomanii: eterul, cocaina, morfina, etc.

ANUL II. No. 4. — 5 FEBRUARIE 1928 **24 Pagini** PREŢUL 8 LEI

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AŞA CUM LE VEDEM CU OCHII)
ILUSTRATĂ

ABONAMENTE: Pe un an 350 lei; pe 1/2 an 180 lei; pe 3 luni 100 lei.

APARE TOTDEAUNA DUMINECA
Editor şi Redactor: J. B. SIMA

Redacţia şi Administraţia: Cluj, Str. Regina Maria, 36.

Renumiţii artişti de cinema DOUGLAS FAIRBANK şi soţia sa MARRY PICKFORD.

„REALITATEA ILUSTRATĂ"
revistă săptămânală
—o—
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj
Telefon 4-46
Pentru Bucureşti: Calea Victoriei 39.
Telefon 63-92
—o—
PREŢUL ABONAMENTULUI:
Pe un an întreg . . . Lei 350
Pe o jumătate de an . . „ 180
Pe trei luni . . . . . „ 100
—o—
PENTRU STRĂINĂTATE:
Pentru America $5
Jugoslavia şi Cehoslovacia . lei 500
—o—
Editor şi Director: J. B. SIMA
Secretar de redacţie: N. Constantin

Stupefiantele

AFACEREA cu stupefiantele dă de lucru gazetelor, opiniei publice şi judecătorului de instrucţie: aluzii în coloanele de ziar, comentarii în gura cetăţenilor şi discrete citaţii în cabinetul judelui.

Scandalul prezintă elemente suficiente pentru a forma un subiect nimerit în saloane, la cafenea, la club. In definitiv, după ce vulgul s'a împărtăşit din senzaţia zilei, — Terente, Munteanu, etc., — lumea bună avea drept la un scandal distins.

Oferă din plin acea categorie de răsfăţaţi ai soartei pe cari belşugul şi viaţa sedentară îi plictisise crunt. Domnii şi doamnele acestea n'au avut norocul să guste voluptatea muncei istovitoare, să cunoască nevoile şi grijile. Domnii şi doamnele cari au intrat acum în gura lumii n'au avut fericirea de-a fi puşi, ca noi, fără arme, în faţa vieţii, de a da bătălii, de-a cunoaşte înfrângeri şi victorii, — rezultat al eforturilor, al stăruinţei, al încrederii în puterile proprii.

N'au fost obligaţi să muncească pentru a trăi, să lupte pentru a izbândi.

Truda altora le-a cruţat ostenelile. Dorinţa lor a fost satisfăcută cu promptitudine. S'au moleşit. Au gustat din toate plăcerile. S'au plictisit. Civilizaţia oferă şi fructe bune şi fructe viermănoase. De cele bune erau sătui. Cum or fi cele rele?

Aşa se naşte viciul.

Şi pentrucă nu pot găsi o justificare, o consolare a păcatelor lor depun străduinţe să le propage. Sunt prinşi alţii, sunt prinse altele în hora blestemată, — şi hora se lărgeşte. Datorită aceleiaşi vieţi trândave, aceluiaş neurastenizant trai bun, din lipsă de griji şi ocupaţii, — deasemeni din snobism, — neofiţii se prind în joc.

Aşa se 'ntinde viciul.

Scandalul a izbucnit acum. Câteva obrazuri sunt feştelite, câteva nume sunt motolite.

Distinse personagii dau de lucru ziarelor şi cabinetelor de instrucţie. E vorba de sancţionarea penală a acestui nou delict pe care legiuitorii de până acum nu-l prevăzuseră. Deocamdată, chiar, în ipoteza că distinsele personagii n'ar putea să se învăluiască în muşamaua înaltelor protecţii, magistratul e pus în încurcătură căci nu ştie ce articol din lege să le-aplice pe frunte.

Deocamdată s'ar putea întreprinde o altă acţiune: denunţarea numelui lor, o largă publicitate în jurul lor, — pentruca toată lumea să-i cunoască şi să-i evite cu justificată repulsiune.

ION PAS.

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

DUPĂ cât se pare din comentariile presei cotidiane încercările guvernului de a contracta în străinătate împrumuturi mai mari, cari ar fi avut scopul de a servi la stabilizarea leului, n'au dus la nici un rezultat.

Ministrul nostru de externe, d. Titulescu, cu toate acestea îşi continuă drumul în străinătate, astfel în ziua de 25 Ianuarie va fi la Roma, iar de aici va pleca direct la Berlin. D-sa este învestit cu puteri depline spre a lichida definitiv litigiile dintre România şi Germania, înlesnindu-se astfel reluarea vechilor raporturi economice între cele două ţări.

In chestiunea împrumuturilor guvernul desminte printre şire, că ar fi urmărit tratative cu diferite consorţii în acest sens. Cu toate acestea s'a contractat un împrumut intern de cinci sute milioane lei, care ar servi pentru refacerea căilor ferate şi achitarea unor datorii vechi ale acestora.

Intre alte chestiuni importante la ordinea zilei vedem sosirea în ţară a mai multor experţi financiari străini chemaţi de guvern spre a fi consultaţi în privinţa stabilizării. Intre aceştia sunt domnii Gaston Jéze, Quesnay, şeful de studii al Băncii franceze şi inginerul Dantry. Aceştia se vor ocupa cu chestiuni referitoare la Banca de emisiune.

Aceste consultaţii sunt rezultatul convorbirilor avute de d. Vintilă Brătianu la Geneva cu experţii financiari ai Ligii Naţiunilor.

Deci toate desminţirile guvernului în chestiunea împrumutului sunt făcute aşa zicând numai „de ochii lumei", căci împrumutul propriu zis se va face în conformitate cu recomandarea experţilor financiari ai „Ligii Naţiunilor", neavând chemarea lor în ţară rostul unor simple studii tehnico-financiare.

In legătură cu mult trâmbiţata remaniere a guvernului, aflăm din sursă oficială, că nu se va mai face, nici chiar aceea privitoare la Ministerul de Finanţe.

In legătură cu campania de răsturnare a opoziţiei şi cu lupta îndârjită pe toate căile, guvernul a decis să ia cele mai drastice măsuri în consecinţă. In acest sens a avut loc un consiliu de miniştri, la care a fost invitat şi directorul general al Siguranţei din ţară, d. Voinescu. Se bănueşte că s'au dat acestuia instrucţii severe cu privire la mişcarea opoziţiei şi a pregătirilor de rezistenţă ale guvernului.

Altă senzaţie la ordinea zilei este descoperirea unui complot unguresc pus la cale împotriva ţării noastre, de Budapesta. In acest complot au fost arestaţi mai mulţi studenţi unguri din Ardeal şi sunt iminente noui arestări.

Tot ca material de senzaţie se poate numi şi descoperire în legătură cu stupefiantele dela Bucureşti, din care vedem decăderea morală, bordelizarea ciocoimii noastre.

Anume s'au descoperit la Bucureşti mai multe cluburi, frecventate de aşa zisă „lume înaltă sau bună", toţi morfinomani şi cocainişti, cari făceau trafic cu aceste stupefiante, otrăvindu-se şi atrăgând în societăţile lor destrăbălate şi decăzute, tot mai multă lume. Parchetul continuă cercetările, în cari sunt implicaţi mulţi doctori, farmacişti, „prinţi", „nobili", femei de toate categoriile, unele dela noi, altele străine, încât numele lor pune pe gânduri multă lume. Cercetările sunt în curs şi suntem curioşi cum se vor termina.

* * *

IN chestiunea continuelor înarmări secrete ale ungariei, „Mica Antantă" a hotărât să protesteze energic la Liga Naţiunilor. Textul protestului a fost semnat Duminecă de miniştri de externe ai României, Jugoslaviei şi Cheoslovaciei şi Luni a fost înaintat „Societăţii Naţiunilor."

* * *

MARE senzaţie a făcut în presa mondială ruptura din partidul comunist rus. Astfel mai nou agenţia „Tass" din Moscova anunţă, că în urma hotărârii conducerii partidului au fost expulzaţi din aceea localitate peste 30 de foşti membri marcanţi ai partidului. Intre aceştia vedem pe Trotzki, Smirnof, Radec, Smilga, Rakowski, Kamenef, Zinoview şi alţii, cari au fost deportaţi în Siberia, pierzându-li-se urma.

Cântec de supărare

Visuri albe,
Visuri sfinte,
Visuri pline de iubire,
A murit cu voi odată
Frunza'n codru ruginită
Veştejită şi brumată.

Azi când nopţile coboară
Negre taine mă 'nfioară,
Ţin cu gândurile sfat
Şi suspin înduioşat.
Ieri urcam al vieţii munte,
Azi cu brazde-adânci pe frunte,
Număr firele cărunte.

Ani ai tinereţii mele:
Fericite rândunele,
Unde aţi plecat în zări,
Peste câte ţări şi mări?
Căci al toamnei vânt turbat
Cuibul vi-l-a sfărâmat.

Doruri negre,
Doruri triste,
Pe iubirea mea străină
Cade galbena uitare —
Viaţa fără de lumină
E-un convoi de 'nmormântare.

Vântul plânge, iarna vine,
Moartea îşi ascute coasa,
Şi s'apropie de mine.
Ca un fulg uşor de nea
S'a topit iubirea mea.
Sorb miresme otrăvitoare
Lâng'al viselor sicriu.
Şi din nouri de pustiu
Cade 'ndoliata floare.

Visuri albe,
Visuri moarte,
Lângă-al inimei mormânt
Tremură o cruce 'n vânt.

JUSTIN ILIE

Primele transporturi importante de aur, de după războiu, din America în Europa: Franţa a primit un împrumut mare şi în gara St. Lazare din Paris se descarcă cele 198 butoaie cu monede de aur (zece milioane dolari) destinate Băncii naţionale franceze

IN GRĂDINA MORȚEI

OPIUL și **RACHIUL**, iată două noțiuni sinonime cu **MIZERIA, RUINA, DECĂDEREA** și **RUȘINEA** vieții omenești.

Opiul își alege victimele dintre oamenii din Orient, din țările de Răsărit, mai ales din China și India, unde milioane de ființe omenești au căzut pradă acestei otrăvi.

După cum opiul ruinează pe oriental, tot astfel rachiul și alte băuturi spirtuoase și stupefiantele distrug pe Europenii civilizați. Un mare învățat a spus: alcoolul omoară jumătate din omenire și nimicește familia.

* * *

In ultimul timp opiul și rachiul au reînceput, cu mai multă furie, opera lor de distrugere, înregistrând biruințe noui și făcând milioane de victime.

Traficul cu opiu alcătuește una dintre cele mai ipocrite probleme, ce se desbat la Liga Națiunilor, mai ales în ceeace privește acele țări, care făcând parte din Ligă, au păreri hotărîtoare și se ocupă totodată de acest trafic rușinos.

Acum un sfert de veac, când China a refuzat să introducă această otravă în țară și a protestat împotriva introducerii forțate, Anglia și Japonia și-au trimis vasele de război, în mările Chineze, ca să amenințe cu moarte imperiul ceresc, dacă nu va îngădui importul opiului.

Nu de mult, Liga Națiunilor, cu toată autoritatea de care dispune, s'a ocupat de chestiunea aceasta. Rezultatul la care a ajuns a fost nul, pentru simplul motiv că se atingeau interesele a doi dintre cei mai însemnați membrii din Ligă: ale Angliei și Japoniei.

* * *

(Artico. reeditat la cerere).

In ilustrația noastră se găsește GRĂDINA MORȚEI: cu coasa în mână grădinarul harnic, care e moartea, își seceră an de an milioanele de victime, dintre beutorii de opiu și de rachiu. Cu o mână moartea culege, cu cealaltă seamănă jalea, durerea, avântul curmat, ruina și rușinea omenească. Ca un spectru dinapoia morței, apare cuvântul opiu scris din craniile celor morți de această otravă.

Stupefiantele înseamnă distrugerea multor zeci de mii de oameni.

Acelaș efect pe care-l are fumarea Opiului pentru popoarele din răsăritul Asiei — și de curând și pentru unii dintre europeni, îl are și morfina, un derivat al opiului, cocaina, eterul, hașișul și alte stupefiante.

Mii, sute de mii de jugăre de pământ sunt acoperite cu floarea de mac, din care se fabrică opiul. Acest opiu aduce câștig bun celor cari îl cultivă, în schimb el nimicește milioane de oameni și degenerează sute de mii de familii. Desigur că aceasta n'are nici o importanță, atâta vreme cât guvernele din Londra și Tokio încasează, sub formă de impozite asupra traficului cu opiu, sume enorme. Nici n'ar putea fi altfel: dela războiu țările sunt înglobate în datorii și e nevoie de venituri, pe orice cale, indiferent dacă aceste venituri sunt produse pe urma degradării și lacrimilor omenești.

Priviți ilustrația din fruntea acestei pagini și vedeți că fiecare floricică înseamnă un **CAP DE MORT**. Desenatorul a fost bine inspirat când a scris cuvântul **OPIU** cu craniile victimelor, pe care această otravă le face.

Victimele făcute de cealaltă otravă, soră bună cu opiul, **RACHIUL**, nu sunt mai de invidat. **FABRICILE NOASTRE DE SPIRT**, zi după zi, varsă milioane de litri de otravă, în viața a sute de mii de familii, cari după urma rachiului au ajuns în mizerie, de râsul lumii și la marginea prăpăstiei.

După cum s'ar pune capăt răului produs de opiu, prin împiedecarea cultivării macului, tot astfel nenumăratele victime ale rachiului ar fi salvate, dacă s'ar închide fabricile de spirt, de lichioruri și de vinars.

* * *

Dar după cum se cultivă opiul, pentru că el aduce câștiguri mari cultivatorilor și fabricilor, care-l prefac în otravă, precum și guvernelor din țările care-l exportă. **TOT AȘA** guvernele europene nu distrug și nu închid fabricile de spirt, pentru că de pe urma lor încasează venituri însemnate. Nu numai guvernele au beneficii, dar și cei cari pregătesc aceste otrăvuri au câștiguri de **TREI SUTE LA SUTĂ**.

Statul vrea să **CÂȘTIGE**, indiferent de ce pățesc cei slabi, cari cad victimă acestor otrăvi, indiferent că se nimicesc sute de familii, indiferent că sute de mii de copii rămân orfani, sau se nasc schilozi de pe urma rachiului.

La ce folosesc toate spitalele, toate sanatoriile, toate clinicile, a căror întreținere costă sute de milioane lei pe an, dacă nu se curmă dela rădăcină răul, care pe lângă celelalte boale și suferințe omenești, mai mult decât toate, duce la ruina și degradarea unui neam și a unui popor.

* * *

Dar orice **PROTEST** împotriva acestor două rele: a opiului și a rachiului, este zădarnic. Atâta vreme cât îndărătul răspândirii lor stă dorința de câștig, ele vor continua să înflorească, ori cât de mare ar fi suferința pe care o produc.

Fără îndoială că e mai blândă moartea în urma glonțului de revolver în cap, decât moartea pe urma otrăvurilor de felul rachiului, al opiului, al morfinei sau al cocainei.

Sinuciderea n'are urmări decât pentru victima singură a acestui act de nebunie. Cu vremea sinucigașul e uitat.

Rachiul opiul și stupefiantele însă, nu distrug numai pe cel care le soarbe cu lăcomie, dar sapă temelia întregei familii și are urmări în toată linia de urmași, până la a treia și chiar a cincea generație. Averi întregi se prăpădesc, familii cinstite și onorabile se ruinează și sunt conduse pe drumul rușinei și al decăderii.

* * *

Cel care cade victimă rachiului opiului sau stupefiantelor, începe astfel: **„VOIU GUSTA ACUM ODATĂ SĂ VĂD CUM ESTE"** sau **„BEAU NIȚEL CA SĂ-MI UIT DE NECAZURI."** Sărmanii de ei! Nu știu că această primă gustare va deschide pofta pentru gustări tot

(Citiți urmare pe pagina 11)

(12) J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA II.

CAPITOLUL IV.

Alianța între om și mamut

Luna Nouă se mărise; se apropia noaptea în care ea să răsară tot atât de mare ca și Soarele. Iar într'o seară, din aceste timpuri, Kzammii și Ulhamrii poposiau la 20 mii de coți unii de alții. Era tot pe țărmul Fluviului. Kzammi ocupau un loc uscat din ținut; se încălziau în fața Focului roșu, și mâncau ciosvârte mari de carne, căci vânătoarea fusese îmbelșugată, în vreme ce Ulhamrii își împărțiau în tăcere, la umbra rece și umedă, câteva rădăcini și carnea unui porumbel.

La zece mii de coți de țărm, Mamuții dormiau printre Sicomore. In timpul zilei îndurau prezența nomazilor; noaptea însă, se arătau mai bănuitori, fie că vor fi cunoscut cursele, fie că se simțiau stânjeniți, în odihna lor, de o altă vietate, decât aceea a neamului lor. In fiecare seară, deci, Ulhamrii se îndepărtau dincolo de ținutul, în care mirosul lor putea să fie supărător.

Iar de data aceasta, Naoh își întrebă tovarășii:

— Nam și Gaw sunt pregătiți să îndure oboseală? Picioarele lor sunt sprintene, și pieptul plin de aer?

Fiul Plopului răspunse:

— Nam a dormit în timpul zilei. Pentru ce să nu fie gata de luptă?

Iar Gaw la rândul său zise:

— Fiul Saigei poate să străbată cu toată iuțeala, distanța care-l desparte de Kzammi.

— E bine! Naoh cu ajutoarele sale tinere va merge către Kzammi. Vor lupta toată noaptea spre a cuceri Focul.

Nam și Gaw dintr'o săritură se ridicară și urmară pe Voivod. Nu se puteau bizui pe întuneric, spre a surprinde inamicul: o Lună aproape plină se ridica pe cellalt țărm al marelui Fluviu. Dânsa părea când pe dea'ntregul roșie, în dreptul ostroavelor, când sfâșiată de un șirag de plopi înalți, printre care să fărâmița în luni mai mici; uneori dânsa se afunda în undele negre, în care chipul său tremurător amintia un nour strălucitor de vară, care acum se târa ca un balaur de aramă, acum se alungia ca o lebădă; o pânză de solzi și de mică se împrăștia din cercul său și se revărsa oblic dela un țărm la cellalt.

Ulhamrii își iuțiră mai întâi mersul, alegând locuri unde ierburile erau scurte. Pe măsură ce se apropiau de tabăra Kzammilor, pașii lor se încetineau. Mergeau paralel unul cu altul, despărțiți de intervale mari, pentru ca să poată supraveghia o suprafață cât mai mare posibilă, și să nu poată fi înconjurați. Deodată, la cotitura unui rachitiș, flacările strălucirá, depărtate încă: lumina Lunii le făcea și mai palide.

Kzammi dormiau: trei paznici întrețineau Focul și supraveghiau noaptea. Ulhamrii, pitiți îndărătul arborilor, pândiau tabăra, cu o poftă nebună. Ah! Dacă ar putea să fure măcar o scânteie! Aveau gata pregătite rămurele uscate și crenguțe tăiate mărunțel: Focul nu va mai muri în mâinile lor, până când să-l închidă în cușca de coajă, căptușită pe dinăuntru cu pietre late. Dar cum să te apropii de flacără? Cum să înșeli luarea aminte a Kzammilor, ațâțată din noaptea în care Fiul Leopardului apăruse în fața Focului lor?...

Naoh spuse:

— Iată. In timpul ce Naoh va urca dealungul Fluviului, Nam și Gaw vor rătăci pe câmpie, în jurul taberii Mâncătorilor de Oameni. Din când în când se vor arăta. Când dușmanii se vor năpusti pe urma lor, o vor lua la fugă, dar nu cu toată iuțeala, căci trebuie ca Kzammii să nădăjduiască să-i poată prinde, și să-i urmăriască multă vreme. Nam și Gaw vor întrebuința tot curajul lor ca să nu fugă prea repede... Ii vor duce pe Kzammi până aproape de Piatra Roșie. Dacă Naoh nu-i acolo, vor trece printre Mamuți și marele Fluviu, Naoh va regăsi urma lor.

Tinerii nomazi tremurau. Le era foarte greu să se știe despărțiți de Naoh, în fața Kzammilor înfricoșători. Supuși, se strecurară printre ierburi, în vreme ce Fiul Leopardului se îndrepta către țărm. Trecu vreme multă... Apoi Nam se arătă îndărătul unui copac și dispăru iar; numai decât și umbra lui Gaw se desemnă pe furiș, printre ierburi. Paznicii dădură alarma; Kzammii se ridicară în dezordine, cu urlete lungi, și se adunară în jurul conducătorului lor. Acesta era un războinic de statură mijlocie, îndesat ca și Ursul peșterilor. Ridică de două ori măciuca sa, rosti cuvinte aspre, și dădu semnalul.

Kzammi alcătuiră șase cete, risipite în semicerc. Naoh, plin de îndoială și de neliniște, îi privi dispărând; apoi, nu se mai gândi decât să cuceriască Focul.

Patru oameni îl păziau, aleși dintre cei mai puternici. Mai ales unul părea foarte de temut. Tot atât de îndesat ca și Voivodul, și de statură mai înaltă, chiar mărimea ghioacei sale, îi trăda puterea. Stătea drept în lumină. Naoh putu să deosebiască falca lui enormă, ochii umbriți de arcade păroase, picioarele scurte, triunghiulare și masive. Mai puțin vânjoși, ceilalți trei înfățișau însă și ei piepturi largi și brațe lungi, cu mușchi tari.

Poziția lui Naoh era prielnică: Vântul, ușor dar stăruitor, sufla către dânsul, ducând mirosul său departe de paznici; Șacali dădeau târcoale prin câmpie, împrăștiind un miros pătrunzător; pe deasupra dânsul mai păstrase una dintre pieile vânate. Aceste împrejurări îi îngăduiră să se apropie, la 60 de coți de Foc. Se opri vreme îndelungată. Luna se ridicase deasupra Plopilor, când Naoh se sculă și scoase strigătul său de război.

Surprinși de apariția lui neașteptată, Kzammi îl pândiau. Innărmurirea lor nu ținu mult: urlând cu toții, ei ridicau, care securea de piatră, care măciuca și care lancea.

Naoh strigă:

— Fiul Leopardului a venit, străbatând câmpiile, pădurile, munții și râurile, pentru că tribul său e fără Foc... Dacă Kzammii îi îngăduie să ia câtiva tăciuni, din Focul lor, dânsul se va retrage fără luptă.

Nu înțeleseră aceste vorbe, spuse într'o limbă străină, tot așa cum n'ar fi înțeles urletul lupilor. Văzând că-i singur, ei nu se gândiră decât să-l măcelăriască. Naoh se dete îndărăt, în nădejdea că se vor împrăștia și că astfel îi va putea atrage departe de Foc; ei năvăliră cu toții.

Cel mai mare, îndată ce fu destul de aproape, aruncă o lance, cu vârful de creme. O aruncă cu putere și bine ochită. Arma, atingând umărul lui Naoh, recăzu pe pământul umed. Ulhamrul, care voia să-și cruțe propriile lui arme, ridică săgeata și o svârli la rândul său. Șuerând, arma descrise o curbă; ea străpunse gâtlejul unui Kzamm, care șovăi și se întinse la pământ. Tovarășii săi scoțând urlete de câini, răspunseră deodată. Naoh de abea avu vreme să se trântiască la pământ, ca să se poață feri de vârfurile ascuțite, iar mâncătorii de oameni, socotindu-l lovit, se năpustiră ca să-l răpuie. Dânsul însă și sărise în picioare la luptă. Un Kzamm, lovit în pântece, încetă urmărirea, pe când ceilalți doi aruncau una după alta lăncile lor: din coapsa lui Naoh țâșni sânge, dar acesta simțind că rana nu era adâncă, începu să se învârtă în jurul adversarilor săi, căci nu-i mai era teamă de a putea fi împresurat. Se depărta, revenia, așa încât în cele din urmă se găsi între Foc și dușmanii săi.

— Naoh e mai sprinten decât Kzammi! strigă dânsul. El va lua Focul și Kzammii vor fi pierdut doi războinici.

Sări mai departe; veni aproape de tot de flacără. Și întinse mâinile ca să apuce un tăciune, când văzu, plin de turburare, că toți erau aproape mistuiți. Făcu înconjurul jăratecului, în nădejdea să găsiască o creangă, pe care s'a poată ține în mână: căutarea sa fu zădarnică.

Iar Kzammii veniau!

Voi să fugă, se poticni de un buștean și căzu, așa încât vrăjmașii săi izbutiră să-i ațină calea, înghemuindu-l în spre Foc. Măcar că jăraticul prindea un loc destul de întins și se găsia înălțat, Naoh l-ar fi putut trece. O desnădejde cumplită îi umplea pieptul; gândul de a se înapoia învins, în noapte, îi fu nesuferit. Ridicând totdeodată secura și ghioaca, dânsul primi lupta. (Urmarea în num. viitor).

Un nou record de înnot japonez: printr'o serie de recorduri noui, inotătorul japonez Takaishi, pe care-l înfăţişează ilustraţia noastră (la stânga) s'a legitimat ca unul dintre cei mai serioşi concurenţi pentru championatul mondial din anul acesta

D-ra dr. Pasadent din Berlin a fost numită arbitră pentru jocurile olimpice din Amsterdam.

Un concurs original a fost instituit la Amsterdam între stenotypiste spre a fi aleasă cea mai bună stenotypistă care poate scrie fără să vadă literile.

Lupta pentru recordul lumii în durata de sbor s'a isprăvit fără de rezultat pe câmpul de aviaţie din Long Island. După două zile de sbor concurenţii au trebuit să părăsiască lupta din pricina ceţii. Ilustraţia noastră arată pe unul din concurenţi, Chamberlin.

Un alt concurent al recordului mondial pentru durata de sbor: Roger Williams

Poem

E seară târzie de Iarnă
Din întunecosul cer se revarsă,
Un joc frumos al fulgilor...
O! fulgi argintii şi sglobii de zăpadă

Un tânăr simpatic, cu faţa lividă,
In faţa portiţei de fer s'a oprit.
Priveşte fereastra, cu floarea de ghiaţă
Sub care se află odorul iubit...

Un suflu s'a bate spre floarea de ghiaţă
La geamul la care fetiţa veni...
Iar dragostea care, pe dânşi-i desparte,
Aprinse văpae şi geam aburi...

E linişte tainică'n casa adormită,
Şi nimeni nu poate să ştie ce-a fost...
Doar singurul tânăr cu faţa lividă,
Ar ştii ca s'o spună la toţi pe de rost...

E seară târzie de Iarnă...
Din întunecatul cer se revarsă...
Un joc frumos al fulgilor,
O! fulgi argintii şi sglobii de zăpadă...

BARBU ARGINTEANU.

Izvoraş din margine de sat

Eu mă duc te las de-acuma singur
Printre flori s'alergi-tu răsfăţat,
Să-ţi îngâni-tu şoapta fermecată
Izvoraş din margine de sat.

Vezi că ochii mei sunt plini de lacrimi,
Vezi tu chipul meu îndurerat?
— Tu-ţi îngână şoapta fermecată
Izvoraş din margine de sat.

Soartea vrea să nu fim împreună —
Tu aici — iar eu înstreinat
— Tu'ţi îngână şoapta fermecată
Izvoraş din margine de sat.

Să priveşti cum ese luna—singură
Dintre dealuri după ce-a'nserat,
— Şi-ţi îngână şoapta fermecată,
Izvoraş din margine de sat.

Eu mă duc-te las de-acuma singur
Printre flori s'alergi-tu răsfăţat,
Şi i-ţi zic rămâi — rămâi cu bine
Izvoraş din margine de sat.

EMIL V. CÂMPIANU.

Iarnă

Ninge.
Câmpu-i alb. N'auzi un sgomot.
Doar pădurea 'n jalnic clocot
Plânge.

Cântul
A 'ncetat de mult. Năvalnic,
Se frământă trist şi jalnic
Vântul.

Gerul
E năprasnic — greu. Când vine
Par'că cade peste mine
Cerul.

Toarnă
Norul fulgi cât vezi cu ochii.
Azi... e ziua babei Dochii...
... Iarnă...

T. BRAGA — Chişinău.

Romanţă

Undeva, departe, plâng castanii
Lăcrămând la frunze pe poteci.
Fredonând acelaş cântec anii
Trec 'nainte ne'nduraţi şi reci!...

Undeva, departe, lângă geamuri,
Văd frumosu-ţi chip îndurerat.
Din făgaşuri de dureri spre tine
Intristate gândurile-mi cat.

...Ţi-aminteşti iubirea după vremuri
De priveşti aşa în gol şi plângi?
Par-că văd pleoapele cum tremuri,
In oftaturi inima cum frângi...

Şezi la geamuri visătoare şi oftezi
Infrăţeşti durerea-ţi cu castanii
Cum trecu iubirea noastră trec,
Fredonând acelaş cântec, ani...

CONST. SORESCU SOARE.

Epigrame

De Aurel Chirescu Craiova.

UNUI ASTRONOM

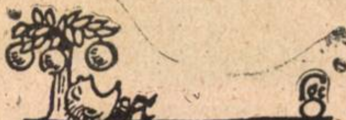
Când i-a dat o palmă omul,
În loc să sbiere, ce să vezi!...
Era vesel astronomul,
Căci văzuse... stele verzi.

UNUI CASIER

Te uiţi cu jind la bani ce'n cassă
Stau tolăniţi fără habar,
Căci îi ai pe toţi în faţă,
Dar... n'ai nici-unu 'n buzunar.

UNUIA, CARE — ZĂPĂCINDU-SE — ZICE CĂ ŞI-A PIERDUT CAPUL

Tot îmi spui că-ţi pierduşi capul,
Dar ce-atâta supărare?!?...
Inţeleg, să mi te mânii
Când pierzi... ceva de valoare!...

In ziua de 8 Februarie 1928 se va sărbători centenarul naşterii marelui scriitor Jules Vernes (mort la 24 Martie 1905 în Amiens). Jules Vernes a fost un poet al ştiinţei, un scriitor cu o fantazie neobişnuită, care în romanele sale de aventuri se întemeia totdeauna pe date ştiinţifice. Dânsul a prevăzut, în chip genial, cele mai multe din decoperirile realizate de veacul nostru şi a împărtăşit, în straturile largi ale mulţimii sub forma de scrisori atrăgătoare pasionante, cunoştinţe folositoare. Opera lui cea mai cunoscută o formează povestirea: „Cinci luni într'un balon". Romanele lui au avut un succes enorm.

Inundaţiile din Anglia: Bicicleta salvatoare, în nevoie.

MODA

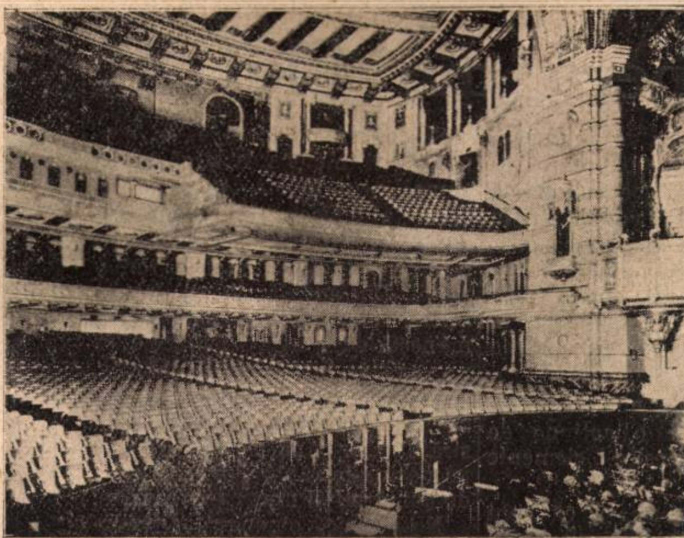
Rochii tricotate pe cât de simple pe atât de frumoase!

Toelete elegante de după amează

Un record american

Sala de spectacol a teatrului Roxy — un record american — în care încap 11.000 de oameni. Teatrul se găseşte în al 7-lea Avenue din New-York are un foyer fastuos şi uriaş, împodobit cu gobelinuri veritabile şi cu tablouri celebre. In teatru sunt 6186 de locuri şi anume 2846 la parchet, 996 în balcon, rândul întâi, şi 2344 în balcon rândul al II-lea. Din orice loc se poate vedea foarte bine scena. Pe culoarele largi pot sta 4000 de oameni în

picioare. Un resonatoriu puternic, prevăzut cu toate aparatele moderne dă posibilitatea ca în orice colţ al teatrului să se audă cel mai slab sunet. Intrarea în teatru se face prin 64 de uşi. Orchestra poate cuprinde foarte uşor 110 muzicanţi. Aparatul de luminare al scenei cântăreşte peste 50 de tone. Scena de asemenea foarte mare are 6 etaje, garderobe, bufet, sală de repetiţii, săli de croitorie, ş. a. aşa încât ar putea satisface perfect un mic oraşel de provincie dela noi. Programul în acest teatru se repetă încontinuu, dela ora 2 p. m. până la 11 seara, iar Sâmbăta şi Dumineca dela 1 p. m. până la 11 seara şi fără 1 minut întrerupere, reîncepând tot la câte două ore. Schimbarea decorurilor se face cu scene mişcătoare, aşa că nu există pausă.

A. S. R. Principele Nicolae al României participând la exerciţiile de sky instituite de Institul de Educaţie Fizică, la Sinaia

Echipa KKASE din Cluj la sky

Teatru · Muzică · Arta

Opera din Cluj

Cluj. — Un ziar de dimineață a dat alarmă că sunt prea mulți cântăreți ruși la Opera Română din Cluj. Dacă am voi să fim în aceeaș notă, am mai putea adăoga că sunt prea mulți Cehoslovaci în orchestra operei prea mulți unguri și unguroiace în baletul și corul operei, și prea puțini români.

Ce urmează de aici? Să se porniască îndată o acțiune de eliminare a acestor elemente „străine"?

Dar rușii protestează că sunt numiți, ruși, străini și nu basarabeni, deci cetățeni români. Și apoi ei nu s'au îmbulzit la Opera Română, ci **au fost chemați,** aduși, recrutați din Basarabia de mult regretatul director Popovici Bayreuth, care știa ce splendidă pepinieră de buni cântăreți furnizează Basarabia tuturor corurilor bisericești, din Chișinău, Iași, București, precum și altor coruri din țară.

După ce acești basarabeni au fost aduși cu mari sacrificii la Cluj și au contribuit mult la creșterea prestigiului corului Operei Române din Cluj, din care cor, au ieșit apoi soliști basarabeni, care cum e basul Ujeicu, va deveni în curând o celebritate europeană — să li se dea acum cu piciorul acestor basarabeni, — sau ruși, străini, cum li se mai zice?

Să nu exagerăm. Xenofobia nu se poate exercita la Operă. Căci cine cere eliminarea tuturor rușilor, cehoslovacilor, ungurilor, polonezilor și altor elemente străine din corul, din orchestra din întreg ansamblul Operei, acela cere implicit închiderea Operei Române, căci s'ar descompleta totul.

Credeți oare că acei cari au creiat Opera Română la Cluj, d-nii Tiberiu Brediceanu și Constantin Pavel, n'au voit să aducă numai cântăreți români, numai orchestranți români, numai coriști români, numai balet românesc? Dar dacă nu poți găsi toate elementele necesare unei asemenea instituțiuni din rândurile românești, urmează oare că nici nu trebue să înjghebezi o asemenea instituțiune culturală și artistică?

Intrebarea aceasta și-au pus-o inițiatorii Operei din Cluj, cum desigur și-au pus-o și creatorii Operei bucureștene, cărora nu li se poate contesta nici patriotismul și nici naționalismul.

Și decisiunea luată de ei pornește din înțelegerea largă a misiunei unei Opere, aceea de a desvolta iubirea pentru muzică, dar în acelaș timp a forma cântăreți noui din rândurile românești! Deocamdată se va începe Opera română cu elemente românești **cari există**, și acele ce nu există încă, adică golurile, vor fi completate pentru un șir de ani, din elemente formate în străinătate, până ce se va ridica pe nesimțite rânduri noui și noui de cântăreți și muzicanți români.

Nu-i logic, omenesc și unica soluție posibilă?

Greșesc dar noii angajați ai Operei Române, când cearcă să alimenteze o mișcare ostilă contra cântăreților ruși sau basarabeni, când se plâng că sunt desconsiderați, nedreptățiți, folosiți numai ca a cincea roată la căruță, fiindcă cântăreții ruși și-ar întinde prea mult coatele la banchetul Operei, și nu lasă loc cântăreților români.

Noul director general d. Prof. Bănescu, simțind acest curent, această agitație pornită contra rușilor, a luat o hotărâre bine cumpănită și cu vădit rezultat practic: lasă toate elementele tinere românești să se manifesteze, să se validiteze, și nu în roluri secundare, ci pe primul front:

— Loc tinerilor talente! Publicul să fie marele judecător! Să aprecieze calitățile, să constate lipsurile și să dea sentința.

Numai la lumina rampei se pot căli talentele noi.

Numai să nu se vorbească de persecuție. Căci mai curând poate fi vorba de mania persecuției. Cine oare poate persecuta elementele românești la Opera Română? Fostul director, d. V. Eftimiu, nu poate fi învinuit că i-a persecutat, căci tocmai d-sa a angajat un mănunchi frumos de elemente tinere românești, iar actualul director, încredințează acum acestora cele mai importante roluri.

Așa reprezentația ultimă cu Aida s'a dat aproape numai cu elemente românești. Unde înainte Amonasro era cântat de un italian, ungur sau armean, acum a fost cântat de d. **H. Dumitrescu.** Rolul marelui preot interpretat mai totdeauna de un rus, a fost interpretat de d. **Chirvai.** Toate celelalte roluri prime au fost cântate de români: d-na Nestorescu (Aida) d-na Aca de Barbu (Amneris), d. Apostolescu (Radames) d. Gavrilescu (Regele) d. Chicideanu (Solul).

Reprezentația s'a dat în bune condițiuni. Firește că nu se poate compara debutanții cu artiștii cu veche experiență. Abstracție făcând de unele scene au fost chiar la înalt nivel artistic.

Numai ar fi de dorit ca debutanții cari au multă îndrăzneală, în culise și pe stradă, să nu fie așa de sfioși, de rezervați de emoționați, de ferecați în rezerva lor. Odată dar trebuie să înceteze și această emoțiune și stângăcie a primelor începuturi.

Ar fi bine să înceteze și claca specială formată din prieteni și binevoitori, cari prea subliniază demonstrativ cu aplauze, și când nu trebuie pe unii din tinerii cântăreți. Se simte îndată că e la comandă că e artificial, că e o demonstrație. E de preferat ca publicul **singur** să-și dea sentința prin aclamațiile lui, fără intervenția clacheurilor.

Dirijorul Perlea care a fost la pupitru, la reprezentația „Aidei" a fost sărbătorit deosebit pentru măestria cu care a condus ansamblul.

L. P.

O artistă de talent

Prin inclinațiunea grațioasă ce are spre cariera de actriță dramatică, precum și vioiciunea exemplară de care a dat dovadă, în execuția rolurilor, ce i s'au încredințat,

d-ra Sarmiza Cocorescu, — deși este numai de un an pe scenă, — a inspirat curajul marei noastre actrițe d-nei Lucia Sturza Bulandra de a-i incredința roluri principale ca aceia a Logodnicei din „Taina" și în „Domnișoara Nastasia", în cari a avut un succes neașteptat.

Criticii dramatici au remarcat la timp acest lucru și au proorocit surprize frumoase.

Clujul are o nouă artistă

O sală neobișnuit de bine populată a aplaudat mercuri seară la Opera Română din Cluj o diletantă din societatea clujană cu frumoase însușiri lirice și dramatice, d-na

Mariuca Cojocariu. Eleva d-nei Aca de Barbu, fără studii prea indelungate, fără perfecționări în străinătate, dar simțind un puternic impuls artistic, n'a mai vrut se aștepte, n'a mai putut răbda, și a cerut loc pe scenă.

Și a fost un debut fericit. A cântat fără cusur, a jucat excelent. Jucat, — sună însă prea artificial, — căci femeia aceasta a trăit și a suferit cu Santuza, întreg zbuciumul unei siciliane geloase, îndurerată de infidelitatea iubitului.

Și publicul a simțit toate lacrimile eroinei.

Și apoi ce voce plină, limpidă, strălucitoare în registrul de sus, cald în registrul de jos! Hotărât lucru: Nici profesoara d-nei Cojocariu, nici direcția Operei, n'au de regretat, că au lansat pe aceasta vitează și bine înzestrată diletantă.

A dat un examen înaintea unui public imens și l'a trecut cu succes: **Dignus este intrare...**

Iși poate dar continua studiile, și e sigur că vom avea o bună cântăreață. Infățișare impozantă, statură pentru marele eroine precum și calitățile vocei sunt garanții că Opera Română va avea o solistă bună.

D-na Solovieva a fost o dăgălașă Lola.

D. Tzicu noul element românesc dela Operă, ne-a dat un Alfio simpatic, dar încă cu multă tremă în voce.

L. P.

O viaţă petrecută în trăsuri

1.

In anu'ntâi cu căruciorul
Se plimbă, legănat, odorul.

2.

Pe Lili-o plimbă'ntâi mătuşa,
Apoi îşi plimbă ea păpuşa.

3.

Dar trece-al anilor convoi
Şi Lili cară la gunoi.

4.

Se'nalţă-o nouă treaptă'n viaţă,
Vedem cum vinde fructe'n piaţă.

5.

Apoi chemată de-un răvaş
Se mută Lili la oraş.

6.

Nu-i mult decând plecă de-acasă,
Azi e frumoasă lăptăreasă.

7.

Apoi cu cânele bălaiu
Florica urcă în tramvai.

8.

Ajunsă'ntr'un salon bogat
Oferă ceai unui bărbat.

9

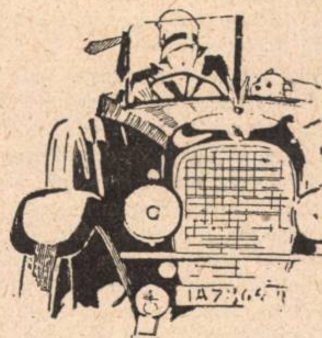
Apoi un domn de etichetă
O plimbă pe motocicletă.

10.

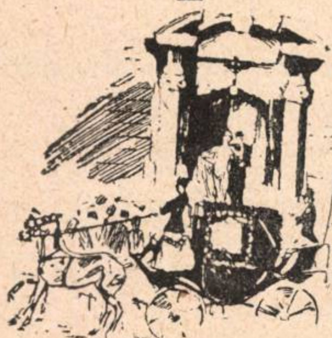
Şi într'o zi un domn gentil
O urcă'n automobil.

11.

Şi dup'o dragoste senină —
Se plimbă'n propria-i maşină.

12.

A tot schimbat până'ntr'o zi
Un mire adevărat sosi.

13.

Când cariera s'a sfârşit —
O'ncepe iar un nou sosit.

Grafologia

„Cunoaşte-te pe tine însuţi" este un adagiu care trebuie aplicat cât mai mult în viaţă. Grafologia, adică ştiinţa cu ajutorul căreia se poate stabili caracterul cuiva din scrisul său, permite cercetarea obiectivă a firei cuiva. Revista „Realitatea Ilustrată", a angajat un grafolog special, care să analizeze caracterul cititorilor cari vor solicita acest lucru.

Pentru răspuns, care apare în această rubrică, în fiecare săptămână, solicitatorul va trimite un manuscris, pe cât posibil de dată mai veche, nu unul anume făcut, pentru cercetarea grafologică şi scris cu cerneală, adăogând totodată o taxă de lei 60, pentru cercetările grafologice simple şi 100 lei pentru acele în care e vorba de a analiza caracterul a doi îndrăgostiţi, a doi logodnici, cari intenţionează să-şi lege viaţa laolaltă. In acest din urmă caz e nevoie bineînţeles de două scrisori: una a d-nei sau domnişoarei şi cealaltă a viitorului soţ.

I. Isaccea. Foarte precaut, melancolic, străduinţele sale nu duc totdeauna la rezultate. A suferit multe în viaţă şi frământările au lăsat în inima lui urme. Foarte religios şi cu tendinţe spre misticism. Cu bucurie dă ajutor celor din jurul său. Ii place muzica melodioasă. Dă prea multă atenţie detaliilor, ceeace dăunează obiectului urmărit.

II. Isaccea. Nu-şi poate stăpâni nervii. Oarecare aberaţii sufleteşti se trădează din acest scris. Preferinţa lucrurilor mici, faţă de scopul general îi e caracteristică. Ii plac disputele, nu suferă însă contrazicerea. Bigot, e fără răbdare faţă de ceilalţi dar poate face sacrificii pentru cei pe cari îi iubeşte. Ii place muzica clasică. Inteligenţă desvoltată, supra sexualitate, fire pătimaşe. Scopuri mari, cu tendinţă spre misticism.

Dr. Trück — Bucureşti. Nu-i place activitatea, dar dacă ar începe ceva, atunci lucrează cu febrilitate ca să-şi atingă scopul. Nu mai dă îndărăt dela lucrul spre care a pornit. Incăpăţinat. Lucrurile materiale îl preocupă în primul rând, dar are oarecare tendinţă spre misticism. Suflet bivalent: pe deoparte în afară este energic şi hotărît; în sine e sentimental şi moale. Cele două din urmă caracteristice nu le arată. Inteligent cu vederi largi. Egoist nu prea exagerat. Caracteristic îi sunt trăsături puternic masculine.

Un nou abonat. — Râmnicul-Sărat. Sensibilă cu nervi foarte simţitori. E tenace în general, însă gândurile ei aleargă dintr'o parte într'alta, fără să urmărească scopul. Femeie cu alură nobilă, foarte inteligentă însă cu o concepţie mărginită despre lume. Poate iubi cu pasiune, dar tot atât de puternic poate şi urî. Dă mult pe exterior, îi plac culorile vii şi parfumurile fine şi tari. Fantazie bogată şi în general suflet bun.

La Bruyère — Bucureşti. Foarte multă ambiţie, cultură mai puţin decât mijlocie, credinţa lasă foarte mult de dorit şi are caracteristicile de femeie care trăieşte o viaţă intensă a nervilor: desordonată, gata de sacrificii până la extrem uneori, pentru ca altă dată să fie de o rigiditate de neînţeles. Netolerantă, uşor se aprinde şi uşor se împacă.

S. C. — Buru. Suflet care acuma se desvoltă, nehotărît, singuratic, ar dori să se cunoască şi pe sine şi lumea, are o fantazie foarte bogată şi dorinţa de a ajunge un rol important. Işi închipuie că are dreptul la o poziţie înaltă şi simte că ar putea să corespundă acestei poziţiuni. Sufletul lui se va desvolta într'o direcţie bună, dacă ar avea un conducător. Sincer. Citeşte mult fără alegere şi probabil va fi fericit.

Elena Muntean I. Suflet subtil. Are ambiţii mari pentru artă. Lira şi muzica îi sunt mai plăcute. Nu totdeauna energică. Vrea să stăpânească — în înţelesul bun al cuvântului. Işi urmăreşte totdeauna scopul şi-şi alege bine societatea. Suflet bun, nu se lasă înşelată. Ii place singurătatea şi meditaţia.

II. De asemenea suflet de artist şi maniere distinse. Are trăsături de caracter aristocratice. Ii place singurătatea şi muzica clasică. Suflet meditativ, totuş nu este sentimentală. In societate îi place mai mult să asculte decâ să ia parte activă la discursuri. Are inimă bună. Şi e gata să facă jertfe pentru alţii.

III. Manierele nu sunt totdeauna naturale. Se simte în tot ce face oarecare artificialitate. Are inteligenţă şi vederi largi în viaţă. Are multe însuşiri bune şi care sunt plăcute în societate. Ii place muzica şi porbabil că ocupă o poziţie mai înaltă de unde poate comanda.

IV. Se aseamănă în multe cu cea de mai sus dar e mult mai natural. Fantazie mare. Dacă nu-şi poate întâlni idealurile în viaţă atunci găseşte refugiu în vis. Spirit inventativ şi inimă călduroasă şi gata de sacrificiu foarte spirituală, conştiinciozitate mare. In situaţii grave găseşte repede liniştea necesară hotărîrii lor.

Ionel Ţintea I. Inteligenţă desvoltată. Vedere clară, dar problemele spirituale sunt cele de care se preocupă mai mult, decât de cele materiale. In societate vorbeşte cu mare uşurinţă şi cu mult spirit, îi place muzica şi probabil că şi scrie muzică. Dă mult pe exterior nu numai pentru sine dar şi pentru ceilalţi. Nu ştie să facă bani dar poate totuş câştiga bani. Caract simpatic dar e pericolul veşnic de a cădea într'o iubire mare.

D. Stan II. Ţintea. Mult spirit şi fel glumeţ de a fi. Are simţ practic desvoltat. Hotărît, încăpăţinat şi perseverent. Ştie să vorbiască cu fiecare aşa încât să-i fie pe plac. Bun cunoscător de oameni, îi place societatea. Cauzeur bun. Un adversar de temut, deşi poate aduce jertfă. Fire poruncitoare, care nu suportă stăpân.

Poşta redacţiei

UN ACCIDENT LA ZINCOGRAFIE A IMPIEDECAT APARIŢIA REVISTEI NOASTRE ÎN SĂPTĂMÂNA TRECUTĂ.

—o—

AŞ VREA SA ŞTIU

Această rubrică care de multă vreme n'a mai figurat în revista noastră, o redeschidem iar, de data aceasta modificată. Cititorii vor pune întrebări, de interes general bine înţeles, şi tot cititorii vor răspunde. Intr'un număr vor publica întrebările, iar în cel următor dintre răspunsurile primite dela cititori vom publica pe cel mai bun. Creem astfel corespondenţă, între cititorii noştrii.

Aurel Chirescu — Craiova. Nastratin Hogea, eroul înţeleptului Anton Pann, a clădit odată un cuptor. Toţi prietenii, cărora le-a arătat cuptorul, după ce-l preţuiau, se credeau datori să-i găsească oarecari mici cusururi, în ce priveşte aşezarea lui. Nastratin Hogea, om împăciuitor, spre a fi pe placul fiecăruia, — după ce de câteva ori a stricat cuptorul, ca să-l aşeze după voia prietenilor, s'a apucat în cele din urmă şi l'a făcut pe rotile: imediat ce vr'un cunoscut era de părere că n'a aşezat bine cuptorul, el îl ducea să-l aşeze după voia criticului.

Se pare că şi noi, cu revista „Realitatea Ilustrată", spre a fi pe placul tuturor cititorilor, ar trebui s'o aşezăm pe rotile, s'o putem schimba după voia fiecăruia.

In ce priveşte mustrările pe care ni le faceţi, observăm: ne-aţi trimis târziu răspunsul la concursul „Cu ce se ocupă Domnul cu ce se ocupă Doamna" şi dacă primim această plângere a Dvs., nu luăm în considerare şi socotim ca neavenite acuzaţiile aproape injurioase pe care ni le aduceţi. E maximum de indulgenţă pe care-l putem avea.